PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE JESENSKÉ

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2024 - 2033

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres R.Sobota, obec Jesenské – ŠÚJ 515001
Územný plán obce schválený:	*áno*
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	*2024 - 2033*
Verzia	*2.0.*
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Jesenské	
Erb	Vlajka
	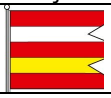
Základné údaje	
Kraj	Banskobystrický
Okres	Okres R.Sobota
Región	Cerova vrchovina
Poloha:	48°18’15”S 20°04’24”V
Nadmorská výška:	186 m n. m.
Rozloha	17,14 km² (1 714 ha)
Počet obyvateľov:	2352 (2023)
Hustota obyvateľstva:	137,29
Nacionále	
PSČ	980 02
ŠÚJ	515001
EČV	RS
Tel. predvoľba	+421-47
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Jesenské
	Sobotská 10
	980 02 Jesenské
Web:	www.jesenske.sk
E-mail:	obecjesenske@mail.t-com.sk
Telefón:	047 / 569 84 22,80 84,81 02,569 82 83
Fax:	047 / 569 82 83

OBSAH

1 ÚVOD 5

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA 13

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE 14

2.1 HISTRIA OBCE 14
2.2 PRÍRODNÉ POMERY 14
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 23
2.4. Doprava 28
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 30
2.6. OBYVATEĽSTVO 41
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ 50
2.8. BÝVANIE 53
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE 55
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE 56
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA 59
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO 62
2.13. ŠPORT 64
2.14. KULTÚRA 65
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA 66
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY 66
2.17. CESTOVNÝ RUCH 67
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE 68
2.19. SAMOSPRÁVA 73
2.20.MANAŽMENT A SPRÁVA OBCE 73
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ 74
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR 75

3 SWOT ANALÝZY 75

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ 77
3.2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE 78
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 79
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO 80
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 81
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO 82
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT 83
3.8 KULTÚRA 84
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH 84
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ 85
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE 86
3.12PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE JESENSKÉ 87

STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA 94

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE JESENSKÉ 94

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE 98

STRATEGICKÝ CIEĽ 98

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ 107
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE 107
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 108
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO 109
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 109
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO 110
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT 111
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA 112
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH 112
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ 113
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE 113

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY 114

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ 114
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE 115
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 116
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO 116
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 117

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO 118
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT 118
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA 119
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH 120
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ 121

REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA 123

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE JESENSKÉ 124
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR 125
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN 127

8 AKČNÝ PLÁN 128

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ 128
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE 130
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 131
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO 132
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 133
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO 135
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT 137
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA 138
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH 140
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ 141
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE 141

FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA 143

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU 144
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ 148
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE 150
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA 151
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO 152
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE 154
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO 155
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT 156
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA 157
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH 158
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ 159
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE 161
FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR 162
10 ZÁVER 163
11 POUŽITÁ LITERATÚRA 164

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské s výhľadom do roku 2033 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Jesenské , ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2024 - 2033
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2023 a 2024 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2024											
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení n.p.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		

Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Jesenské je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **KPSS**
- **ÚPN**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR") je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR") za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ") na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK").
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)

- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia
Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Jesenské . Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

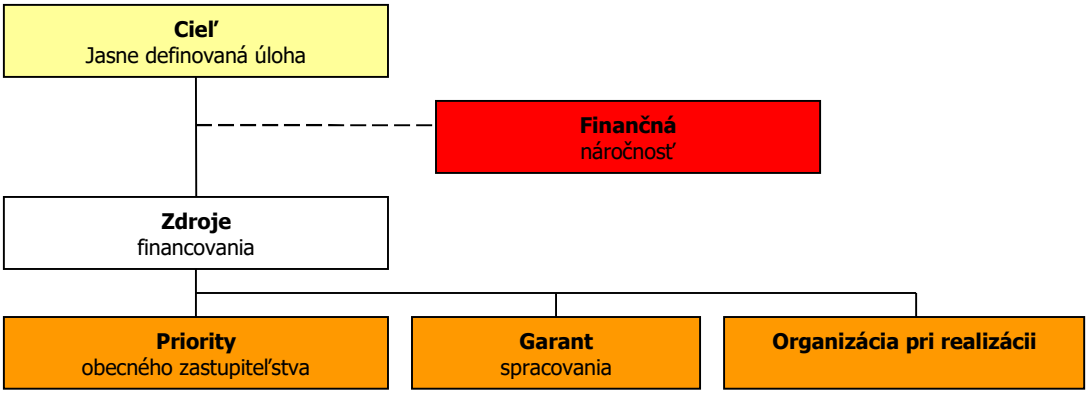

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z.), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácií realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícií nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Jesenské má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD") - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR") je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR") za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ") na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK").

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ") povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – pozičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027", ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
	Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
	Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
	Cestná doprava
	Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest
	Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti
3. Prepojenejšia Európa	Železničná doprava
	Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov
	Podpora regionálnej železničnej dopravy
	Vodná doprava
	Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T
	Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
4. Sociálnejšia Európa	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
5. Európa bližšie k občanom	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2
PHRSR obce Jesenské integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Jesenské 2024 – 2033 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

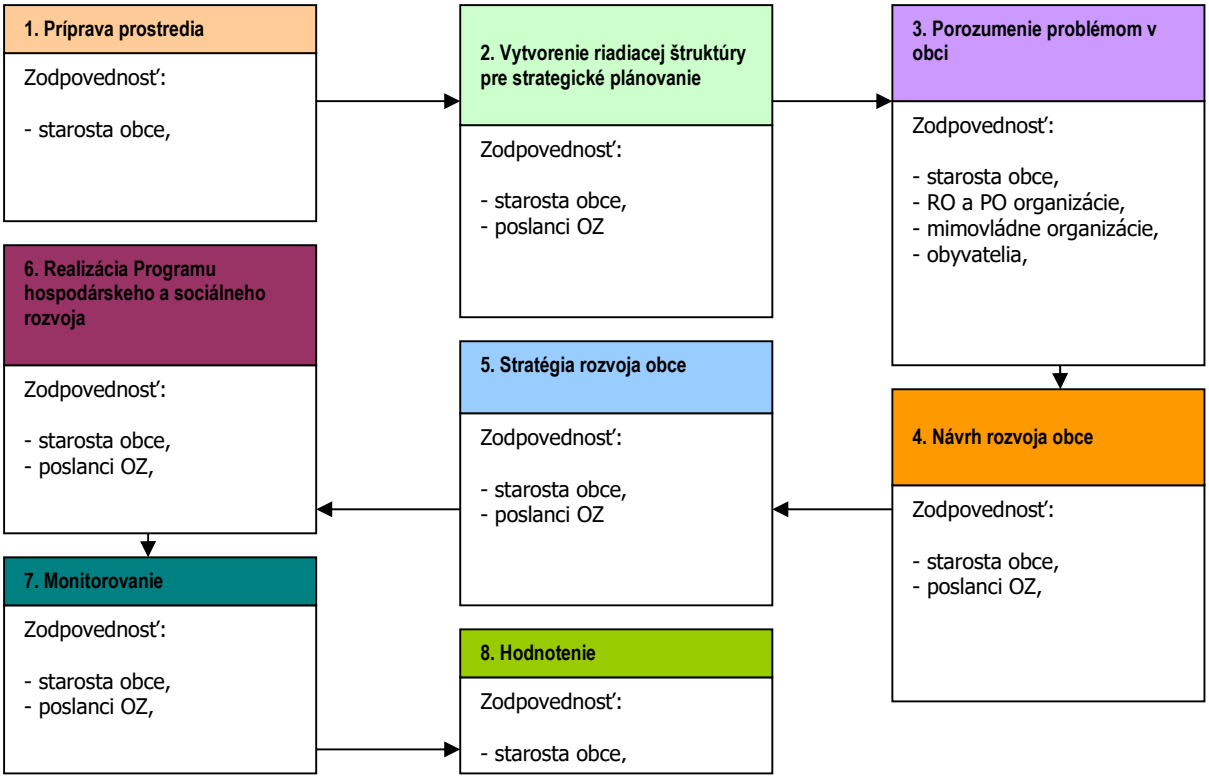

1	Vyvolanie dopytu v obci Jesenské . Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

obce Jesenské
2024 - 2033

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Jesenské súčasťou okresu Rimavská Sobota a Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Jesenské	
Kód obce	515001
Názov okresu	R.Sobota
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	980 02
Telefónne smerové číslo	+421-47
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1274
Nadmorská výška obce - mesta v m	186
Celková výmera územia obce [km^2]	17,14
Hustota obyvateľstva na km^2	137,29

Zdroj: ŠÚ SR

Obec leží v juhozápadnej časti Rimavskej kotliny, 10 km južne od Rimavskej Soboty. Východným okrajom preteká rieka Rimava, do ktorej sa južne od obce vlieva Gortva. Cez Jesenské prechádza cesta II/571 a železničná trať Zvolen – Košice, na ktorú sa tu pripája trať z Rimavskej Soboty a Brezna (20.10.2015, https://sk.wikipedia.org/wiki/Jesensk%C3%A9_(okres_Rimavsk%C3%A1_Sobota)).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Jesenské, leží v Stredoslovenskom kraji v Rimavskej kotline, 11 km na JV od Rimavskej Soboty. Prvá písomná zmienka je z roku 1274, kde je obec uvádzaná pod názvom Feled. Postupne sa názov menil v r. 1773 na Feledincze, r. 1920 Feled, Veledín, r. 1927 Feledince až do roku 1948, kedy bol zmenený na Jesenské, podľa slovenského básnika a spisovateľa Janka Jesenského. A v maďarskom jazyku sa dodnes používa názov obce „Feled". Obec bola vlastníctvom Rátoltyovcov, 15. storočí sa obec spomína ako majetok Feledіovcov, v 16. storočí a Lórantffyovcov a po nich patrila viacerým zemanským rodinám. Neskôr patrila gemerskému a následne hajnáčskemu hradnému panstvu. Veľmi trpela za tureckej okupácie, najmä však v 18. storočí od zemepánskej rodiny Vayovcov, keď podaní úplne schudobneli. Roku 1773 mala 20 usadlostí. Roku 1818 mala 54 domov a 414 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. Od druhej polovici 19. storočia bola sídlom slúžnovského obvodu. Poľnohospodárskou obcou bola aj za 1. ČSR. Trpela nezamestnanosťou. (Roku 1938 – 44 pripojená k Maďarsku). Do roku 1949 obec bola sídlom okresu. Ako okresné sídlo mala 27 dedín a 26 osád. Počas okupácie tu pôsobila ilegálna skupina odporu. Po oslobodení bol zaznamenaný rozvoj obce. V súpise pamiatok na Slovensku je obec Jesenské vedené ako skupinová cestná dedina. Obec za Rakúsko-Uhorskej monarchie mala úradný názov Feled. Po prevrate r. 1918 pomenovaná bola krátky čas na Veledín a Veladín, od r 1922 Feled a Feledince, od 1.1.1950 Jesenské. Tu bolo asi od konca 19. storočia sídlo okresu prenesené z Rimavskej Seči, ktoré dňom 1.1.1951 bolo zrušené a obec pripojená do okresu Rimavská Sobota (20.10.2015, http://www.jesenske.sk/o-obci/historia/).

Vymedzenie územia

Územie predmetného sídelného útvaru je vymedzené v rámci katastrálnych hraníc obce Jesenské. Katastrálne územie obce leží v juhozápadnej časti okresu Rimavská Sobota a hraničí s katastrálnymi územiami obcí Rimavské Janovce, Pavlovce, Širkovce, Hostice, Gemerské Dechtáre, Hodejovce a Gortva. Celková výmera katastrálneho územia je 1 714 ha. Riešené územie vytvára mierne kopcovitý terén okolo koryta rieky Gortvy a Rimavy. Územie je do značnej miery zastavané, najmä v centrálnej časti a pozdĺž komunikácií. Prevláda individuálna bytová zástavba, doplnená plochami občianskej vybavenosti a výroby. Základný komunikačný systém tvoria štátne cesty 11/571 a 111/57124, ktoré sú husto obostavané. Juhovýchodnú časť riešeného územia lemuje železničná trať č. 160 a 174.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Z geomorfologického hľadiska územie obce Jesenské leží v juhozápadnej časti Rimavskej kotliny, na nive a terase Rimavy. Prevažne odlesnený chotár na rovine, pahorkatine a vrchovine tvoria treťohorné pieskovce a sliene, sčasti pokryté riečnymi uloženinami a sprašovými hlinami. Dubovo – hrabové lesy,

dubobučiny a agáčiny sú hlavne v južnej vyvýšenej časti. Pozdĺž toku Rimavyy sa vytvoril systém terás. Prevládajú hnedozemné, nivné, lužné a ilimerizované pôdy, Nadmorská výška v strede obce je 185 m n.m, v chotári sa pohybuje od 178 do 325 m n.m. (ÚPN, 2011, s.18).

Riešené územie patrí do oblasti Vnútorných Karpát, do dvoch základných geomorfologických jednotiek, Juhoslovenskej kotliny a Cerovej vrchoviny. Juhoslovenská kotlina - brázdovito pretiahnutá depresia Lučensko - košickej zníženiny. Nízka poloha (128 - 390 m n.m.) a otvorenosť smerom na juh ju zaraďuje k našim najteplejším nízkym kotlinám. Delí sa na tri plytšie, vzájomne slabo oddelené kotliny (Rimavská, Lučenská a Ipeľská). Neogénnu výplň málo odolných morských a jazerných sedimentov toky rozrezali na široké chrbty až plošinky so zvyškami poriečnej rovne a široké, plytké, obvykle úvalinové doliny a vytvorili rozlične široké nivy a terasy (najmä v Rimavskej kotline). Miestami sa vyskytujú neovulkanické pyroklastiká. Z neogénnych sedimentov značné plochy zaberá poltárska štrková formácia. Väčšie súvislé plochy v Rimavskej kotline zaberajú spraše a sprašové hliny. Na východnom okraji vystupuje aj mezozoikum. Prevažuje pahorkatinný reliéf, ktorý na nivách a terasách prechádza do rovinného, na rozhraní kotlín a v susedstve pohorí (najmä v severovýchodnej časti) až do podvrchovinného. Cerová vrchovina - časť pohoria Cserhát, ktoré z MR prechádza na naše územie. Podstatnú časť vulkanitov tvoria čadiče, výnimkou je juhozápadná časť s ostrovmi andezitov a ryoiitových tufov zo starších fáz vulkanizmu. 4adiče sa vyliali do depresií ako lávové prúdy, resp. pokrovy koncom vulkanického obdobia. Mäkké neogénne horniny v ich susedstve bli odnesené a vznikli v nich doliny, resp. brázdy (Fiľakovská, Šurická) až kotlinky (Baštianska, Hostická) s pahorkatinným reliéfom, kým čadiče tvoria chrbty a vrcha až plošinky (Medvedia planina 671 m, Pohanský vrch 587 m, Veľký Bučoň 514 m a ďalšie) vrchovinného rázu (inverzný reliéf). Skalnými formami vynikajú vypreparované sopečné sopúchy (Soví vrch, hradný vrch Hajnáčka a i.)

Geologické pomery

Cerovú vrchovinu budujú pieskovce, vrcholy kopcov a tiahnucich sa chrbtov západnej časti vrchoviny tvoria vulkanické horniny, najmä bazalty, a v okolí Šiatorskej Bukovinky aj andezity. Morské sedimenty svedčia o tom, že na území južného Slovenska na konci paleogénu a na začiatku neogénu (kišcel, eger) sa rozprestieralo more. Najstaršie morské sedimenty – vápnité prachovce čížskeho a lučenského súvrstvia – vznikli v Budínskej morskej panve, ktorá zo severného Maďarska zasahovala až k dnešnému severnému okraju Lučenskej a Rimavskej kotliny. Neskôr more ustúpilo a nová transgresia v ranom miocéne (egenburgu) podmienila vznik novej, Fiľakovsko-pétervásárskej morskej panvy. Z nej sa pred eróziou uchránili len príbrežné sedimenty fiľakovského súvrstvia. Panva mala tvar zálivu otvoreného na sever a severovýchod. Do zálivu vnikali prílivové vlny. Príliv sa šíril po západnej strane zálivu a v jeho prúdení vznikali lipovianske pieskovce s hojnými hrubostennými schránkami lastúrnikov a so zriedkavým malým šikmým čerinovitým zvrstvením. Intenzita prílivu v zálive narastala do takej miery, že odlivové vlny postupujúce po východnom okraji von zo zálivu dokázali sformovať z hrubozrnného piesku piesčité duny vysoké až niekoľko metrov. Tak vznikli jalovské pieskovce a pre ne typické zväzky vysokého šikmého zvrstvenia so širokými korytovitými rozmyvmi na bázach zväzkov. Súčasne hlbšie v zálive, mimo bezprostredného vplyvu vzdúvania mora, vznikali tachtianske pieskovce, ktoré sú v porovnaní s jalovskými jemnozrnnejšie a nemajú znaky (textúry) energického prúdenia. V jalovských a tachtianskych pieskovcoch sa iba ojedinele nájdu schránky morských mäkkýšov. V prvom prípade je to dôsledok silného prúdenia, v druhom (tachtianske pieskovce) azda kolísania salinity, ktoré znemožňovalo život mäkkýšov. Ďalej od pobrežia, v hlbšej vode, sa ukladali čakanovské vrstvy, prachy a prachové íly s hojnými tenkostennými schránkami morských mäkkýšov, ktoré svedčia o hlbokovodnejšom, pokojnom prostredí s normálnou morskou salinitou. Už počas egenburgu sa územie Cerovej vrchoviny, ale aj širokého okolia (celá dnešná Panónska panva) začalo dvíhať. Fiľakovsko-pétervásárska panva zanikla a jej sedimenty sa ocitli na súši, kde sa začala ich erózia. Riečne toky, ktoré rozbrázdili územie, zanechali svoje uloženiny na viacerých miestach Cerovej vrchoviny. Sú to štrky, piesky a pestré íly bukovinského súvrstvia (neskorý egenburg). Neskôr v otnangu, keď územie bolo dostatočne zarovnané, rieky ukladali iba piesčité sedimenty. V ich údolných nivách vznikli močiare, v ktorých prebiehala občasná uhoľná sedimentácia. Tak vznikli dva, miestami až tri uhoľné sloje uprostred pieskov pôtorských vrstiev. Riečnu sedimentáciu vystriedala sedimentácia v pokojnom jazere, kde vznikli monotónne íly plachtinských vrstiev. Pôtorské i plachtinské vrstvy spolu tvoria salgótarjánske súvrstvie otnanského veku. Blízkosť transgredujúceho mora prezrádzajú jeho občasné prieniky do uhoľných močiarov a neskôr do jazera. Dôkazom toho sú vrstvičky s morskou faunou objavujúce sa náhle v inak bezfosílnych pieskoch a íloch salgótarjánskeho súvrstvia. Na

sklonku raného miocénu, v karpate, more pravdepodobne preniklo do priestoru Cerovej vrchoviny, ale neskoršie dlhodobé dvíhanie územia privodilo denudačný zrez, ktorý morské sedimenty odstránil. Počas stredného miocénu, v bádene pred cca 15,5 až 16,5 mil. rokov, do pieskovcov fiľakovského súvrstvia prenikli intrúzie andezitovej magmy, ktorá stuhla pod povrchom, kontaktne metamorfujúc okolité pieskovce. Tak vznikli lakolitové telesá a žily granatického andezitu. Tie vďaka svojej odolnosti proti erózii budujú najvyššie vrcholové dominanty Cerovej vrchoviny – Šiator a Karanč. Riečna sieť, ktorá sa začala formovať neskoršie, rešpektovala andezitové tvrdoše a riečne údolia ich obchádzali. V pliocéne sa začala v Cerovej vrchovine bazaltová vulkanická aktivita, ktorá zachovala po sebe pestrú paletu vulkanických foriem (cerová bazaltová formácia). Na povrchu vznikli explozívne formy v podobe troskových kužeľov a maarov. Pri úpätí troskových kužeľov sa sformovali rozsiahle lávové pokrovy tvorené väčším počtom lávových prúdov. Niektoré lávové prúdy sa pohybovali do väčších vzdialeností od troskových kužeľov, sledujúc paleoúdolia riečnej siete. Explozívna aktivita, ktorá viedla k vzniku maarov a niektorých troskových kužeľov, mala v počiatočnom období charakter freatických explózií (explózie vodných pár), neskoršie freatomagmatických erupcií (erupcie lapilových tufov). V záverečnom období vývoja často prevládali erupcie vulkanických bômb (strombolský typ aktivity), prípadne havajský typ erupcií v podobe lávových fontán, ktoré chŕlili lávu do neveľkej výšky. Po skončení vulkanizmu sa eróziou vypreparovali podpovrchové prívodové systémy, ktoré tvoria lávové neky, dajky (žily) a diatrémy. Petrografické produkty bazaltového vulkanizmu zodpovedajú bazanitu (bazalt bez zástupcov živcov, ale často s výrastlicami žltozeleného olivínu). V priebehu tohto vulkanizmu nastal klenbový výzdvih Cerovej vrchoviny. Selektívna erózia vypreparovala telesá lávových prúdov a umožnila inverziu reliéfu: bazaltové prúdy pôvodne zapĺňajúce paleoúdolia v dnešnom reliéfe budujú vrcholy pretiahnutých chrbtov Cerovej vrchoviny. Bazaltový vulkanizmus Cerovej vrchoviny pretrval od začiatku pliocénu (cca 5 mil. rokov) do starého pleistocénu (cca 1,2 mil. rokov) (8.1.2015, http://www.geology.sk/new/sites/default/files/media/geois/NaucneMapy/GeologickaStavbaCV.pdf).

Pôdne pomery

Typológia pôd v oblasti je značne homogénna. Pôdy na nivách Rimavy a Godvy patria väčšinou medzi fluvizeme typické, menej čiemice typické a glejové subtypy" týchto pôd. Na vrcholových častiach chrbtov pahorkatiny Rimavskej kotliny a Cerovej vrchoviny sa nachádza mozaika pseudogíejov typických na sprašových hlinách, hnedozerní pseudoglejových na sprašových hlinách s hnedozemami erodovanými a regozemami na neogénnych jemnozrnných karbonátových sedimentoch (slienité íly, aleurity s vložkami pieskov). Fluvizeme typické a fluvizeme glejové sú slabo kyslé pôdy s obsahom humusu okolo 3 %, s 0,3 až 0,4 m hrubým humusovým horizontom, vyskytujúce sa v nive Rimavy. Na nízkej terase Slanej a Blhu sa vyskytujú čiemice typické a čiemice glejové s 0,4 až 0,6 m hrubým tmavým humusovým horizontom a s neutrálnou pôdnou reakciou. Patria k najprodukčnejším pôdam územia. Pseudogleje typické sú slabo kyslé, až kyslé pôdy, s nízkym obsahom humusu a zrnitostne ťažšou podornicou. Na mnohých lokalitách sa v podornici týchto pôd vyskytujú tmavé humózne pochované horizonty, ktoré však nemajú väčší praktický význam. Pseudogleje sú rozšírené na plochých častiach pahorkatiny Rimavskej kotliny a sú väčšinou odvodnené drenážou. Hnedozeme pseudoglejové a hnedozeme erodované sú slabo kyslé pôdy s nízkym obsahom humusu a so zrnitostne homogénnym profilom. Hnedozeme erodované sa vyskytujú na členitejšej časti kotlinovej pahorkatiny spolu s regozemami typickými, ktoré majú veľmi tenký humusový horizont a neutrálnu reakciu. Sú to v podstate navetralé neogénne slienité íly a aleurity s vložkami pieskov vystupujúce na povrch. Na mozaike hnedozemí erodovaných a regozemí sa vyskytujú lesné pôdy, ale aj veľká časť poľnohospodárskych pôd. Eróziou sú v strednej, až silnej miere ohrozované najmä hnedozeme a regozeme, pretože sa väčšinou vyskytujú na svahoch so stredným, až veľkým sklonom. Sú náchylné na utláčanie a pri prejazdoch ťažších dopravných prostriedkov hrozí deštrukcia ich tenkého humusového horizontu. Väčšina poľnohospodárskych pôd okresu, okrem hnedozemí erodovaných, regozemí, fluvizemí a čiernic, je náchylná na zakysľovanie. Na znižovanie obsahu humusu a živín sú náchylné všetky pôdy na pahorkatine, ak sa dlhšie vyradia z poľnohospodárskeho využívania. V prípade ich kontaminácie zostáva najmä v pseudoglejoch veľká časť rizikových látok v pohyblivých formách.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácii. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je

dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdnych druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdnych druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdnych druhov

Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%) - hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	6,4
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%) - hlinité (30 - 45%)	73,2
pôdy ťažké	- ílovitohlinité (45 - 60%)	17,1
pôdy veľmi ťažké	- ílovité (60 - 75%) - íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdnych druhov v okrese v %

	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnatohlinité	hlinité	ílovitohlinité	ílovité, íly
Rimavská Sobota	10,30	47,58	11,81	29,33	0,99
Banskobystrický kraj	10,02	56,75	16,91	15,79	0,52

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015):

Zastúpenie pôdnych typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrázy
R. Sobota	12,55	5,64	1,14	12,96	24,95	7,89	18,66	-	10,71	0,76	-	-	0,29	1,78	0,18	2,40
BB kraj	11,02	1,64	0,29	4,22	12,73	4,98	47,07	0,27	10,31	2,97	-	-	0,23	1,65	0,14	2,46

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Rimavská Sobota	2,50	9,08	9,94	10,37	10,74	17,32	22,00	13,21	3,92	0,93	50,66
Banskobystrický kraj	2,57	13,83	18,06	10,86	13,39	16,42	15,23	8,27	1,15	0,21	43,17

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Jesenské od roku 2013.

Výmera územia v ha.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celk. výmera úz. obce	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9	1 713,9

Poľnohosp. pôda - spolu	1 053,3	1 053,3	971,2	971,2	970,9	970,6	970,6	969,4	969,3	969,1	969,0
- orná pôda	693,6	693,5	680,5	680,5	680,4	680,3	680,3	679,2	679,2	679,2	679,1
- záhrada	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
- ovocný sad	28,2	28,3	29,3	29,3	29,2	29,1	29,1	28,9	28,8	28,7	28,7
- trvalý trávny porast	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nepoľnoh. pôda - spolu	330,1	330,1	261,1	261,1	261,0	260,9	260,9	260,9	260,9	260,9	260,9
- lesný pozemok	660,6	660,6	742,7	742,8	743,0	743,3	743,3	744,5	744,6	744,8	744,9
- vodná plocha	486,7	486,7	525,3	525,3	525,3	525,3	525,3	525,3	525,3	525,3	525,3
- zast. plocha a nádv.	25,1	25,1	29,8	29,8	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1	29,1
- ostatná plocha	133,5	133,5	149,9	149,9	150,8	150,9	151,0	151,3	151,6	151,8	151,9

Zdroj: 20.12.2023, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne významne. V roku 2023 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 969 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 260,9 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 744,9 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla na 679,1 ha. K nárastu došlo aj v prípade zastavaných plôch a nádvorí a ostatných plôch, ktoré stúpli na 29,1 a 151,9 ha.

Hydrologické pomery

Priamo cez obec pretekajú 2 významné vodné toky: Rimava a Gortva. V zmysle hydrogeologickej rajonizácie SR z roku 1981 (Šuba J. a kol. SHMU Bratislava) spadá katastrálne územie Jesenské do štyroch hydrogeologických rajónov:

Q 132 Kvartér Rimavskej kotliny

Rajón zahrňuje náplavy a terasy Slanej od Čoltova po št. hranicu a dolných tokov Turca od Gemerskej Vsi, Blhu od Teplého Vrchu, Rimavy od Veľkých Teriakoviec a Gortvy od Hodejova. V riešenom území sú kolektormi podzemných vôd štrky a piesky údolných nív Rimavy a Gortvy prikryté fluviálnymi hlinami. Hrúbka fluviálnych sedimentov dosahuje 4,2 -5,5m. Priepustnosť pórová, hladina podzemných vôd voľná v hydraulickej spojitosti s povrchovým tokom. V náplavoch Rimavy pri Jesenskom boli overené výdatnosti studní do 9,0 l.s"[1]. V tomto hydrogeologickom rajóne (mimo k.ú. Jesenské) sa nachádza pôvodný zdroj vodovodu studňa RH-9 s doporučenou výdatnosťou Q = 7,0 l.s"[1].

NV 134 Neogén Z časti Rimavskej kotliny a Pokorádzska tabuľa

Rajón zahrňuje územie medzi údoliami Blhu na východe a Rimavy na západe. Rajón zasahuje do riešeného územia nepodstatnou časťou vo východnom výbežku k.ú.

NV 135 Neogén východnej časti Cerovej vrchoviny

Rajón zahrňuje sl. časť vrchoviny, spadajúcu do čiastkového povodia Slanej. Je budovaný sedimentmi neogénu, komplex pieskovcov a ílovcov s prevahou ílovcov. Priepustnosť puklinovo-pórová, hladina podzemnej vody napätá. Sedimenty vzhľadom na nevhodné litologické zloženie tvoria bariéru vodám z priepustnejších sedimentov. Rajón zaberá časť katastrálneho územia na juh od Gortvy.

N 136 Neogén východnej časti Oždianskej pahorkatiny

Rajón zahrňuje okraj Rimavskej kotliny medzi údolím Rimavy a rozvodnicou s Ipľom. Je budovaný veľmi málo priepustnými sedimentami (štrky a piesky prekryté sprašovými hlinami), ktoré neumožňujú významnejšiu akumuláciu podzemných vôd, a to ani v prípadoch, keď sa pod nimi nachádzajú polohy priepustných materiálov. V riešenom území sa jedná o terasu lemujúcu údolie Rimavy z pravej strany. Podzemná voda vystupuje v podobe vrstevných zamokrenín na terénnych stupňoch, alebo prestupuje skryte do fluviálnych sedimentov poriečnej nivy. V oblasti je snehovo-dažďový typ režimu odtoku vody. Nadpriemerne bohaté na vodu sú mesiace marec a apríl, resp. február až apríl, a aj november a december. Najvyššie mesačné prietoky bývajú v marci alebo februári, najnižšie v septembri. Riešené územie odvodňuje Rimava, ktorá je pravostranným prítokom Slanej. Pramení vo Veporských vrchoch pod Fabovou hoi'ou vo výške okolo 1126 m n.m., ústi pri Lenartovciach vo výške 152 m n.m. Má dĺžku 88 km, plocha povodia je 1380 km^2. Najvýznamnejším prítokom Rimavy v riešenom území je pravostranný prítok Gortva, ktorá pramení v Cerovej vrchovine. Oba toky sú v k.ú. Jesenské vyrovnané a Katastrálne územie Jesenské z hydrologického hľadiska spadá do čiastkového povodia Slanej, základného povodia Rimavy, číslo hydrologického poradia 4-31-03 Rimava a časť povodia Slanej od Rimavy po št. hranicu. Hlavným tokom v riešenom území je rieka Rimava pretekajúca

územím zo severu na juh v úseku rkrri cca 20,8 - 23,2 tj. 2,4 km. Po sútoku s Gortvou opúšťa katastrálne územie. Riečnu sieť v území tvoria prirodzené a umelé prítoky Rimavy. Jediným prirodzeným prítokom je pravostranný prítok Rimavy, riečka Gortva, č. hydr.poradia 4-31-03-092 s pravostranným prítokom Čenísky potok. Gortva ústí do Rimavy na hranici katastrálneho územia. Čenísky potok tvorí katastrálnu hranicu. Povrchové vnútorné vody zo zahrádzovaneho územia odvádzajú melioračné kanály. Režim odtoku je dažďovo - snehový s akumuláciou v decembri a januári, vysokou vodnosťou vo februári až apríli. Najvyššie priemerné mesačné prietoky sú v marci, najnižšie v novembri. Výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Klimatické pomery

Rimavská kotlina patrí do teplej a suchej klimatickej oblasti s vysokou amplitúdou teploty vzduchu. Absolútne maximá teploty vzduchu tu dosahujú 38 °C a absolútne minimá teploty vzduchu klesajú až na -34 °C. Nižšie uvedené tabuľky udávajú hodnoty namerané v meteorologickej stanici v Rimavskej Sobote, ktorá sa nachádza najbližšie k riešenému územiu. Údolné a kotlinové polohy v oblasti Rimavskej Soboty majú teplú klímu. Priemerné ročné teploty vzduchu tu dosahujú 8,5 - 9,0 °C. Tieto oblasti sú náchylné na výskyt horúčav až 38,5 °C i na výskyt silných mrazov s poklesom minimálnej teploty vzduchu v Rimavskej kotline až na -34 °C. V údolných oblastiach Rimavskej kotliny maximálne teploty vzduchu 30 °C a viac vystupujú priemerne počas 13 dní, v mimoriadne teplých rokoch (1992) až 45 dní a minimálne teploty vzduchu klesajú pod -10 °C priemerne počas 23 dní a pri tuhých zimách až 60 dní. Maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25 °C a viac (letný deň) v kotlinových oblastiach priemerne 50 - 66 dní, v podhorských oblastiach 40 - 50 dní. Teplé obdobie vymedzené priemernou dennou teplotou vzduchu 15 °C a viac trvá priemerne od konca druhej dekády mája do začiatku druhej dekády septembra, t.j. 110 - 120 dní. Mrazové obdobie vymedzené priemernou dennou teplotou vzduchu 0°C a menej trvá priemerne od začiatku druhej dekády decembra do konca februára, t.j. 70 - 80 dní. Nočné mrazy (mrazový deň) sa v Rimavskej kotline vyskytujú priemerne 120-130 dní a celodenné mrazy (ľadový deň) počas 30 - 40 dní. Priemerné ročné teploty v jednotlivých mesiacoch sa pohybujú v rozmedzí od -3,7 do 19,2 ºC pričom sa prejavuje trend ku každoročnému zvyšovaniu priemerných teplôt. Absolútne maximálne teploty boli v obci namerané v mesiaci august, kde teplota vystúpila na 38 ºC. Najvyššia januárová teplota bola nameraná v hodnote 13,3 ºC. V sledovanom období bola najnižšia absolútna teplota nameraná vo februári, keď teplota klesla na - 34 ºC. V letných mesiacoch bola najnižšia absolútna teplota nameraná v auguste a júni, kde klesla teplota na 0,8 a 0,6 ºC. Priemerný počet dní v jednotlivých mesiacoch s tropickými teplotami prezentuje tabuľka č. 4. Najvyšší počet priemerných dní s tropicnými hodnotami teplôt bol nameraný v mesiaci júl a august. Tropicné dni sa vyskytujú pomenej ešte v mesiacoch máj, jún a september. V prípade mesiacov s výskytom silných mrazov je najsilnejším mesiacom mesiac január, kde sa priemerne vyskytuje až 10 dní. Pomerne silne zastúpené mesiace sú mesiace december a február. V poslednom období, najmä v rokoch 1988-1995, dochádzalo k častejším výkyvom teploty vzduchu od normálu, s tendenciou k otepľovaniu. Pritom priemerná ročná teplota vzduchu za toto osemročné teplé obdobie prevyšovala normál v Rimavskej Sobote o 0,9 °C. Teplé periódy počasia sa vyskytovali najmä v zime a v lete. Mimoriadne teplo bolo v januári 1988, vo februári 1990, 1994 i 1995, kedy priemerné mesačné teploty vzduchu prevyšovali normál o 4 až 5 °C, v júli 1994 a 1995 o 3-4 °C a v auguste 1992 o 5,6 °C.

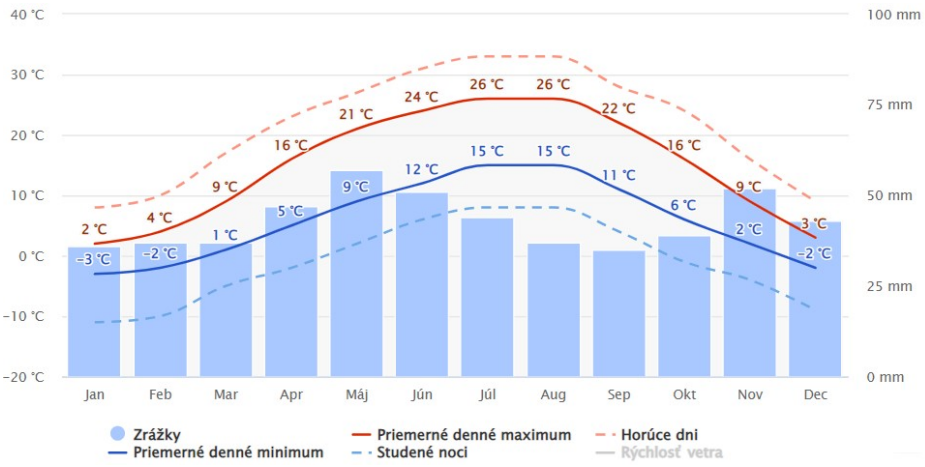

Obrázok: Priemerý úhr zrážok
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Jesenské. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiac v roku patrí január, február a december. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj až júl.

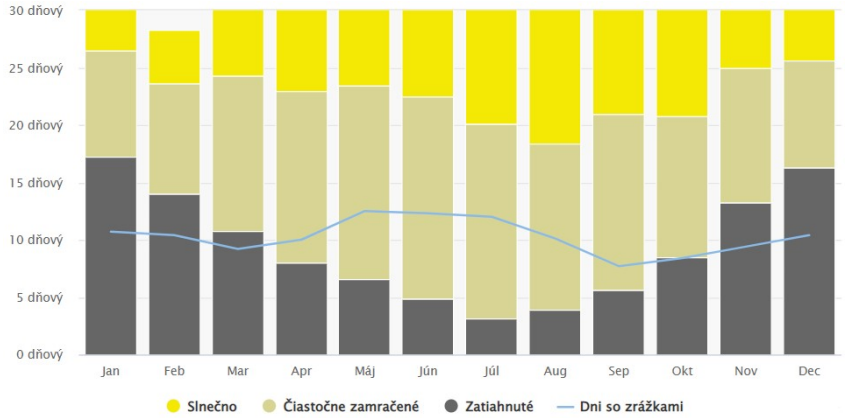

Obrázok: Slnečné, oblačné a daždivé dni v Hostíc
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

V Rimavskej kotline trvá priamy slnečný svit kratšie ako v susediacich oblastiach v dôsledku častejšieho výskytu hmiel. Hmly sa v Rimavskej kotline vyskytujú priemerne počas 55 - 65 dní, tu sa zaznamenávajú aj značné výkyvy v trvaní slnečného svitu. V júli 1995 mesačná suma slnečného svitu dosiahla v Rimavskej Sobote 342 hodín, t.j. o 111 hodín viac v porovnaní s normálom a v roku 1992 ročné trvanie slnečného svitu tu dosiahlo 2040 hodín, t.j. o 403 hodín viac ako normál. Vyrovnanejší režim slnečného svitu je najmä v užších dolinách a v tienistých podhorských oblastiach. Najsilnejším mesiacom v oblasti slnečného svitu je mesiac júl a august, keď počet hodín v obidvoch prípadoch presahuje hodnotu 200. Mesiace s najmenším počtom hodín slnečného svitu je január, december a november.

Údolné a kotlinové oblasti majú suchú až málo vlhkú klímu. Priemerné ročné úhrny zrážok tu dosahujú 620 - 670 mm. Maximálne ročné úhrny zrážok dosahujú v predmetnom území 950 -1050 mm, vo vlhších podhoriach až 1100 mm. Minimálne ročné úhrny zrážok dosahujú zväčša na 390-440 mm, v Rimavskej kotline klesajú na 340 - 350 mm. Sucho v trvaní 30 - 35 dní sa vyskytuje priemerne raz za dva roky, v trvaní 80 - 86 dní raz za 100 rokov. Za sucha dosahujú mesačné úhrny zrážok prevažne 0 - 8 mm a iba v máji až júli sú miestami vyššie. Priemerne sa tu vyskytuje 27 - 32 dní s búrkou za rok. Spravidla raz za rok sú sprevádzané lejakom s intenzitou 15 - minútového dažďa 136 - 145 I.s"^{1}.ha"^{1} a raz za desať rokov katastrofálnym lejakom, pri ktorom priemerná intenzita 15 - minútového dažďa dosahuje 217 - 268 I.s^{-1}.ha^{-1}. Maximálna intenzita 15-minútového dažďa môže v tejto oblasti dosiahnuť raz za 100 rokov 360 - 402 I.s^{-1}.ha^{-1}. Zrážky s denným úhrnom 1 mm a viac sa vyskytujú priemerne 90 - 100 dní a výdatnejšie zrážky (s úhrnom 10 mm a viac) 17 - 24 dní. Najväčší úhrn spadnutých zrážok sa v priemere vyskytuje v mesiaci jún a júl, naopak najmenší úhrn v mesiacoch január, február a marec. Čo sa týka maximálnych nameraných úhrnov zrážok, tie boli namerané v mesiaci jún, kde celkovo spadlo až 217 mm za mesiac. Msiacom s druhou maximálnou nameranou hodnotou je mesiac august, kedy spadlo celkovo 182 mm. Zrážky mali v posledných dvadsiatich rokoch klesajúci trend. Ročný priemerný úhrn zrážok bol v období 1981-1995 v Rimavskej kotline o 10 - 12 % nižší v porovnaní s normálom. Sucho sa najvýraznejšie prejavilo v Rimavskej Sobote v roku 1986, kedy tu napadlo 417 mm, v roku 1992 iba 409 mm a v roku 1993 len 405 mm zrážok, t.j. 67 - 65 % normálového ročného úhrnu. V posledných rokoch dochádzalo k častejšiemu výskytu mimoriadne suchých ako mimoriadne vlhkých období. Celkovo v posledných rokoch prevládal suchší

ráz klímy s nerovnomerným rozdelením zrážok počas roka, s výraznejšie častejším výskytom suchých a občasným výskytom vlhších období počasia. Premenlivosť a výkyvy zrážok od maxima k minimu mali teda vzostupný a priemerné úhrny zrážok klesajúci trend.

Diagram najvyššej teploty pre Jesenské zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

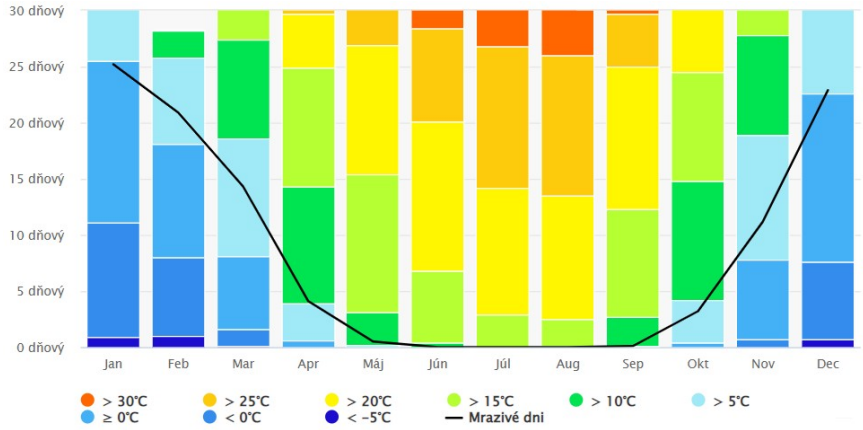

Obrázok: Najvyššie teploty
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

V zimnom období sa zrážky vo forme sneženia vyskytujú v kotlinách priemerne počas 28 - 35 dní, v podhoriach až 40 dní. Snehová pokrývka sa vyskytuje priemerne od začiatku decembra do začiatku druhej dekády marca, vo vyšších podhorských polohách od začiatku druhej dekády novembra do začiatku tretej dekády marca. Jej trvanie je ale v priebehu zimy často prerušované, a tak sa na zemskom povrchu nachádza súvislá snehová pokrývka v Rimavskej kotline priemerne 50 - 60 dní. Pri tuhých zimách dosahuje maximálne trvanie snehovej pokrývky v kotlinách i 90 - 100 dní a minimálne trvanie počas suchých a teplých zím 3-10 dní. Priemerná výška snehovej pokrývky pri vrcholení zimy dosahuje 10 - 15 cm so 46 - 68 %-nou zabezpečenosťou výskytu. Maximálna výška snehovej pokrývky dosahuje v kotlinách 60-75 cm. Vzhľadom na skutočnosť, že sa obec nachádza v južnej časti Slovenska, prevažne na rovinatom, nížinnom teréne, výška snehovej pokrývky nedosahuje vysoké hodnoty. Pravdepodovnoť jej výskytu sa zvyšuje v mesiaci január a február, pričom v ostatných mesiacoch výrazne klesá. V dôsledku častejšieho výskytu teplejších a suchších zím v posledných desaťročiach bol priemerný počet dní so snehovou pokrývkou výrazne nižší oproti normálu. Mimoriadne nízke trvanie snehovej pokrývky zväčša 0 - 4 dni bolo zaznamenané v januári 1988, 1990, 1991, 1993, 1994, vo februári 1989, 1990, 1994 i 1995, v decembri 1989, 1992 i 1994 i počas celej zimy 1994, kedy sa vyskytlo najmä v kotlinových oblastiach len 3 - 5 dní so snehovou pokrývkou s výškou do 5 cm.

Diagram zrážok pre Jesenské zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

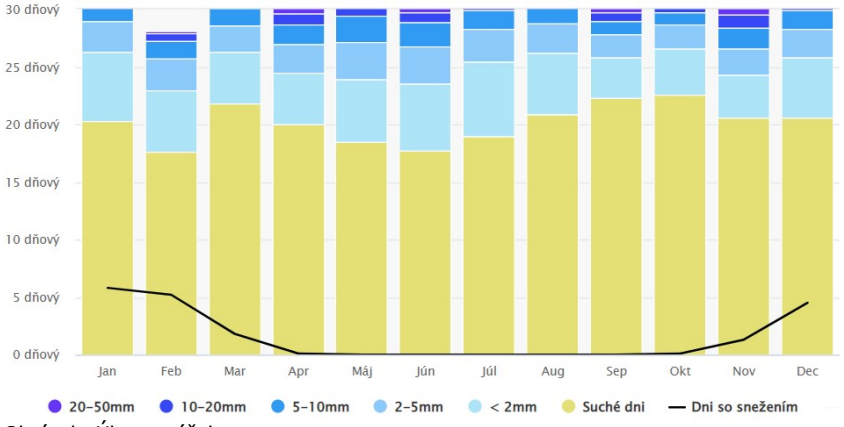

Obrázok: Úhrny zrážok
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Diagram pre obec Jesenské prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

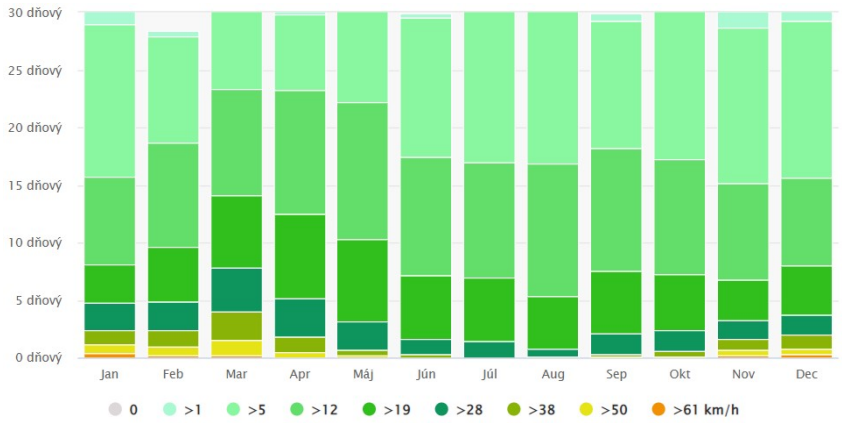

Obrázok: Rýchlosť vetra
Zdroj: https://www.meteoblue.com/sk/

Najviac veterných dní je v mesiacoch december, január a február. V Rimavskej kotline prevláda prúdenie vzduchu pozdĺž údolí potokov, t.j. najmä zo severozápadného a severovýchodného smeru a podružné maximá sú od juhozápadu a juhovýchodu. V sledovanej oblasti je prúdenie vetra prevažne v smere severovýchodnom, ako aj severozápadnom. Najrýchlejšie priemerné prúdenie vzduchu je zaznamenávané v mesiaci marec, kedy je rýchlosť vetra priemerne 3 m/s. Mesiacom s najslabším priemerným veterným prúdením je mesiac september.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fytogeografického členenia flóry Slovenska patrí riešené územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale) a panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerotermnej flóry (Matricum), okresu Ipeľsko -Rimavská brázda. Geologické podmienky, tvar reiiéfu a pôdno - klimatické pomery umožnili v postglaciáli vznik rôznych typov lesných porastov. Prevládajúcim typom lesných spoločenstiev boli dubovo - hrabové lesy z podzväzov Querco robori - Carpinenion betuli a Carici pilosae - Carpinenion betuli vyvinuté v kotlinách južného Slovenska. V ich stromovom poschodí dominovali dub letný (Quercus robur), hrab obyčajný (Carpinus betulus) a buk lesný (Fagus sylvatica), ku ktorým pristupovali javory (Acer spp.), bresty (Ulmus spp.) a jasene (Fraxinus spp.). V bohatej krovinnej a bylinnej etáži boli zastúpené vyššie spomínané dreviny, z bylín lipkavec lesný (Galium sylvaticum), čermeľ hájny (Melampyrum nemorosum), ostrica chlpatá (Carex pilosa), reznačka hájna (Dactylis polygama), kokorík širokolistý (Polygonatum latifolium). Na suchších miestach boli vytvorené vhodné podmienky pre existenciu dubových nátržníkových lesov (Potentiilo albae - Quercion) a dubovo-cerových lesov (Quercetum petrae - cerris s.!.)- Vedúcimi druhmi boli dub zimný (Quercus petraea), dub cerový (Quercus cerris). Floristicky boli veľmi bohaté, s prítomnosťou ostrice horskej (Carex montana), nátržníka bieleho (Potentilla alba}, lipnice úzkolistej (Poa angustifolia), mrvice perovitej (Brachypodium pinnatum). Údolia vodných tokov a širšie nivy pôvodne pokrývali lužné lesy z podzväzu Ulmenion. Charakteristickými drevinami boli jaseň úzkolistý aj štíhly (Fraxinus angustifolia, F. excelsior), dub letný (Quercus robur), čremcha strapcovita (Padus racemosa), topole (Populus spp.). Väčšia časť týchto lesov bola však za rôznymi účelmi vyrúbaná a premenená na pastviny, lúky, ornú pôdu a ľudské sídla. Pôvodná vegetácia v kotlinách pretrvala len v nepatrných zvyškoch. Územie je prevažne odlesnené. Súvislejšie dubové a dubovo - hrabové panónske lesy sa zachovali pozdĺž štátnej hranice s Maďarskom. Lužné lesy rozšírené na alúviách Rimavy a Gortvy boli v minulosti vyrúbané. Ostali po nich len zvyšky brehových porastov, ktoré sa však nenachádzajú v k.ú. Jesenské. Vlhkomilná vegetácia sa sekundárne vyvinula pri upravených vodných tokov ako ich sprievodná pobrežná vegetácia. Porasty pobrežného vegetačného krytu zo zväzu Phragmition communis sú tvorené pálkou širokolistou (Typha latifolia), pálkou úzkolistou (Typha angustifolia), trsťou obyčajnou (Phragmites australis) a ostricami (Carex spp.). V lesoch prírodné podmienky reprezentuje dubový, bukovo - dubový a dubovo - bukový lesný vegetačný stupeň. Prevažujúcou drevinou je dub zimný. V menšej miere sa vyskytujú cer, hrab, agát, buk, borovica obyčajná a čierna. Katastrálne územie obce Jesenské predstavuje prevažne poľnohospodársku krajinu intenzívne využívanú na produkciu poľnohospodárskych plodín. Pôvodný charakter krajiny sa tu nezachoval, najviac sa mu približuje

komplex lesov v jeho južnej časti. Melioráciami a reguláciami došlo v údoliach tokov k degradácii prírodného prostredia. Geologický podklad a geografická poloha predurčuje k extrémnejším a vyhranenejším spoločenstvám živočíšnych druhov. Prevažujú spoločenstvá panónskych skupín viazaných na teplejšie svahy, tufové stráne a vodné prostredie. Z pôvodných krajinných štruktúr a biotopov sa zachovali iba torza v podobe mŕtvych ramien, ktoré sú silne degradované navážkami komunálneho odpadu. Osobitý vplyv na živočíšne spoločenstvá môže mať aj charakter poľnohospodárskej veľkovýroby zameraný v minulosti na produkciu cukrovej repy. Z mimolesnej drevinnej zelene výraznými líniovými krajinno - štruktúrnymi prvkami sú brehové porasty Rimavy a ovocnými stromami lemované okraje ciest. V otvorenej poľnohospodárskej krajine mimolesná drevinná zeleň chýba. Do celkovej štruktúry krajiny chýba územiu prechodná zóna medzi poľnohospodárskou pôdou a lesnými spoločenstvami vo forme podmáčaných lúk a pasienkov na rovine. Spoločenstvá živočíšnych druhov sú prísne viazané na izolované spoločenstvá biotopov, tvoriacich v krajine posledné refúgiá vzájomne neprepojených lokalít.

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná ma 62,21 %. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (45,6 %). Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (71,01 %). Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste (cca. 40 %). Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 80 %, Orange 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom G4, G5, DSL, a mobilných operátorov, WIFI, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno/1	áno/1
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	45,6	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	Nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	áno/40 %	áno/100%
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	71,01	áno/100%
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	62,21	áno/90%
	DSL	áno/100%	áno/100%
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/G3/G4	Áno	áno/100%
	Wi-Fi	Áno	áno
verejný internet	ano/nie	Áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	Áno	áno
internetová kaviareň	ano/nie	Nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	90 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	80 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	70 %	100 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
vodojemy	počet/objem	2	2
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	áno	áno
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	skladová plocha v m3	áno	áno
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Jesenské

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Stredoslovenských vodární a kanalizácií, a.s.. V okolí obce sa nenachádzajú žiadne vodárenské zdroje využívané na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Katastrálnym územím je trasovaná vetva Rimavská Sobota - Jesenské RS SKV profilu PVC DN 225, ktorá je ukončená vo vodojeme Jesenské s objemom 2 x 400 m3 s kótami hladín 245/240 m n.m. Z vodojemu je obec Jesenské zásobovaná gravitačné zásobným potrubím profilu PVC DN 225 dĺžky 410 m. Od armatúmej šachty sú dve vetvy profilu PVC DN 160, jedna južným smerom dĺžky 710 m a druhá juhovýchodným smerom dĺžky 320 m. Rozvod vody v obci zabezpečuje rozvodná sieť z potrubí PVC a

PE profilov DN 160 dĺžky 3.380 m, DN 110 dĺžky 3.670 m a 2" dĺžky 300 m. Vetva PVC DN 160 (pozdĺž cesty Jesenské - Hodejov) je predĺžená do obce Gortva. Zásobovanie pitnou vodou v území mimo dosahu obecného vodovodu Jesenské zabezpečujú individuálne zdroje podzemnej vody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 280 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 267 domov. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 52 bytov.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	280	45,60
v dome - vlastná	267	43,49
mimo domu - z verejnej siete	3	0,49
mimo domu - vlastná	4	0,65
bez prípojky	52	8,47
nezistený	8	1,30
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Jesenské je vybudovaná delená kanalizačná sieť. Dažďová kanalizácia sa nachádza takmer vo všetkých uliciach, ktorých povrch odvodňuje do toku Rimava cez viaceré výustné objekty. Do dažďovej kanalizácie sú odvodnené strechy niektorých objektov a drenáže. Splašková kanalizácia je novovybudovaná. Kanalizácia odvádza splaškové vody z rodinných domov a ostatných objektov do vybudovanej ČOV. Odpadové vody od ostatných neodkanalizovaných, prípadne nepripojených producentov sú zachytávané v žumpách, alebo sú vypúšťané cez septiky, ale aj priamo do toku Gortva, prípadne Rimava, alebo sú splaškové vody zneškodňované na vlasrtných pozemkoch.

Až 436 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (71,01 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 110 domov, čo predstavuje 17,92 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	110	17,92
prípojka na kanalizačnú sieť	436	71,01
domáca čistička odpadových vôd	2	0,33
bez kanalizácie	62	10,10
nezistený	4	0,65
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia Jesenské elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vzťahov elektrická rozvodňa a transformovňa Rz 110/22 kV Rimavská

Sobota a Rz 110/22 kV Fiľakovo. Z týchto rozvodní a transformovní sú vyvedené 22 kV distribučné linkyč. 311 a č. 323 v smere do záujmového územia a riešeného územia. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Riešeným územím prechádza VN 22 kV vzdušné vedenie č. 311 a č. 323 s prierezom vodičov AlFe6 3x95 mm2 a AlFe 3x70 mm2 z Rz 110/22 kV Rimavská Sobote a Rz Fiľakovo. Z tohto distribučného vedenia sú VN 22 kV vzdušnými a káblovými prípojkami pripojené stožiarové a murované distribučné trafostanice T 22/0.4 kV. Trafostanice slúžiace pre zásobovanie elektrickou energiou jestvujúcu bytovú výstavbu a občiansku vybavenosť sú označené T1-T4, T6-T8, T10, T12, T14, T156, T17 s celkovým výkonom 4260 kVA. Ostatné trafostanice T5, T9, T11, T13, T15, T20 slúžia pre zásobovanie elektrickou energiou priemyselných objektov, ACHP a súkromného sektora. T15 bude po skapacitnení napájať aj navrhovanú rómsku osadu. Prehľad jestvujúcich trafostaníc viď. výkresovú časť. Sekundárna NN sieť je v obci budovaná prevažne ako vzdušná sieť na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia. Nová NN sekundárna sieť v novourbanizovaných zónach a lokalitách je budovaná NN káblovým zemný rozvodom. Rozvod verejného osvetlenia je v týchto zónach a lokalitách vedený na samostatných oceľových stožiaroch s NN káblovým zemným rozvodom (PHRSR, 2015).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
- od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie plynom

Severným smerom, 7,5 km od katastrálneho územia obce Jesenské prechádza diaľkový plynovod o veľmi vysokom tlaku „Bratstvo" o parametroch DN 700 mm, PN 6,4 MPa. Tento plynovod slúži ako

zdroj plynu pre obec Jesenské. Trasa plynovodu je vedená pomocou VTL plynovodu DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské. Ako médium sa používa zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 MJm3. Výstavba plynofikácie obce začala v roku 2001 a stále pokračuje. Urbanizované územie obce Jesenské vytvára integrovanú sústavu zásobovania plynom komplexného charakter. Plynárenské zariadenia budú prepojené a komplexne využívané. Vstupy do distribučnej siete stredotlakovej zabezpečuje jedna regulačná stanica plynu: RS VTL/STL 6,4/0,4 MPa Q = 5000 m3/h. Plošný distribučný rozvod plynu je stredotlakový s pretlakom plynu do 400 kPa s doregullovaním tlaku pri odberných miestach. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje plynovými pecami. V bytových domoch sa používa plyn na varenie, nakoľko vykurovanie a ohrev teplej vody sa realizuje z mimobytového centrálneho, alebo okrskového zdroja tepla. V objektoch občianskej vybavenosti, výrobných a nevýrobných služieb a malého priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby. Veľkoodberatelia plynu používajú zemný plyn ako hlavné, alebo doplnkové palivo pri výrobe tepla.

Celkovo 62,21 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom		
plynofikácia	počet	podiel (%)
áno	382	62,21
nie	228	37,13
nezistené	4	0,65
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Zásobovanie teplom

Obec Jesenské má pre svoje rozvojové aktivity vytvorené podmienky pre plynofikáciu. Je reálny predpoklad, že min. 90 % domácností, všetky objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV, využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou, pričom predpokladáme, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Súčasný stav je charakterizovaný predovšetkým používaním tuhých palív pri výrobe tepla, v prevažnej väčšine objektov (až na bývalý ŠM, MŠ, ÍBV, potraviny, kde je zriadené elektrické akumulačné vykurovanie). V obci sa nachádzajú nasledujúce zdroje tepla: s menovitým výkonom väčším ako 1 MW: kotolňa STS – plyn a s menovitým výkonom menším ako 1 MW, sú to: 4 kotolne, každá pre 1x12 b.j. – plyn, kotolňa Jednota Supermarket – plyn, kotolňa novej MŠ – plyn, kotolňa ZŠ 1 - 5 SI. - elek., kotolňa ZŠ 1 - 5 Maď. – plyn, kotolňa ZŠ 6-9 SI.-uhlie, kotolňa ZŠ 6 - 9 Maď. – plyn, kotolňa kultúrneho domu – plyn, kotolňa zdravotného strediska – plyn, kotolňa Dets. domov – plyn, kotolňa výrobňa textilu – plyn, 2 kotolne pekárni, kotolňa železničnej stanice – plyn, kotolňa potraviny (ŽS), kotolňa polícia. Okrem týchto kotolní s menovitým výkonom menším ako 1 MW boli v roku 2002 - 2003 splynofikované tiež objekty: Obchod potraviny, ĽŠU, Obuv a textil, Hostinec Oáza, Hostinec ŽS, Ascona dub, Stela bar, Cafe elegant, Pošta, Obecný úrad, Holičstvo - kaderníctvo, Požiarna zbrojnica, Filo, Sódovkáreň, Rimava a Pigagro. V ostatných objektoch v riešenom území sú to potom malé kotolne ústredného vykurovania, jednak v novej ÍBV, potom v menších ostatných zariadeniach občianskej vybavenosti. V staršom bytovom fonde IBV je to lokálne vykurovanie.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu.

Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Televízia
V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekrývačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni.

Telekomunikácie
V obci je digitálna telefónna ústredňa poskytovateľa telekomunikačných služieb T-com, káblové rozvody sú vedené zemou, domové prípojky vzduchom.

Obec Jesenské sa nachádza južne od okresného mesta Rimavská Sobota. Záujmové územie tvorí samostatne MTO a patrí do UTO Rimavská Sobota. Katastrálnym územím prechádza diaľkový telekomunikačný kábel. Súčasná zástavba sa nachádza v katastrálnom území obce Jesenské. V centre uvedenej obce sa nachádza bytová výstavba IBV a značná časť objektov OV. Vonkajšie oznamovacie rozvody výstavby IBV sú napojené na verejnú TLF sieť a to priamo na stávajúcu ATU zemnými a vzdušnými kábiami pre TLF, SS - oznamovacie MTS v celom záujmovom území je navrhnutá celoplastovými káblami, uloženými v káblovom výkope. Križovania sa s inými inžinierskymi sieťami budú riešené pomocou chráničiek, ako aj prechody popod spevnené plochy. Pri prípadných zemných prácach je potrebné, aby investor požiadal správu DK vo Zvolene o presné zameranie a vytýčenie trasy kábla DK. Zemné práce v blízkosti tejto siete je potrebné prevádzať ručne so zvýšenou opatrnosťou. Je potrebné, aby investor v prípade plánovaných rozkopávok upovedomil Slovak Telekom (ST a.s.) vzhľadom na zosúladenie záujmov - možnosti priloženia a rozšírenia jestvujúcej MTS.

V území sa nachádza základná stanica mobilného operátora T-com, preto väčšina územia obce je kvalitne pokrytá signálom siete T-mobile a O2 (ktorý využíva tie isté stanice). Sieť ORANGE má na území obce tiež dobrú kvalitu signálu. V obci je možnosť pripojenia DSL.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie
Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami (125 W a 250 W), ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí
Katastrálne územie Jesenské z hydrologického hľadiska spadá do povodia Slanej. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Obcou preteká rieka Rimava a Gortva. Na týchto riekach sú čiastočne vybudované protipovodňové opatrenia.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z.vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi". (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva
V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana
V obci Jesenské sa nachádza požiarna zbrojnica a je organizovaný dobrovoľný požiarny zbor. Požiarna zbrojnica je v správe obce.

Odvádzanie dažďových vôd
V obci je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované aj provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Gortva a Rimava.

Vzhľadom na čiastočnú svahovitosť miestneho terénu a chýbajúce záchytné priekopy sú niektoré časti v zastavanom území obce vystavené nadmerným nepriaznivým účinkom prívalových vôd. Zvýšenú ochranu si vyžaduje najmä východná a juhovýchodná časť obce, vystavená vplyvu povrchových vôd z prívalových dažďov a nadmerného topenia sa snehu z nezastavaného územia nachádzajúceho sa nad obcou. V katastrálnom území obce Jesenské sú vybudované odvodnenia – drenáže, v určitých lokalitách sú vybudované melioračné kanály. Je potrebné, aby melioračné kanály boli zrekonštruované.

Cintorínske služby
Obec má cintorín (nemá ochranné pásmo 50 m) a dom smútku. Nachádza sa v centrálnej časti obce v blízkosti námestia obce pri ceste II/571 (ul. 1. mája). Cintorín je oplotený a miestami obrastený kríkmi. Je vhodné previesť po celom jeho obvode ozelenenie oplotenia a tým vytvoriť izoláciu od obytných priestorov. Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadbu estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov. Podľa potreby sa realizuje modernizácia domu smútku.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005 (ÚPD M.,2008).

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska enviromentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Sídelnú štruktúru obce v minulosti aj dnes výrazne ovplyvňujú dopravné líniové trasy: cesta II./571 triedy prechádzajúca zastavaným územím obce a rozdeľujúca obec na tri časti.

Štátne cesty

Obec Jesenské leží na ceste II. triedy č. 571 Fiľakovo - Jesenské - Rimavská Seč. Severovýchodne od Jesenského odbočuje z cesty II/571 ďalšia cesta U. triedy č. 531 Pavlovce - Rimavská Sobota - Tisovec. V Jesenskom z cesty II/571 odbočuje cesta III. triedy č. 57124 do Širkoviec, až po hranicu MR. Cesty II. a III. triedy tvoria základnú kostru komunikačného systému v Jesenskom a slúžia pre dopravnú obsluhu spádového územia. Základ komunikačnej kostry v Jesenskom predstavujú dve cesty a to II/571 a III/57124. Na tieto komunikácie sa napájajú obslužné komunikácie a prístupové komunikácie. Cesta II/571 je kategórie C 7,5/70, respektíve MO 8/60/40 v intraviláne. Ostatné komunikácie majú šírku od 6 do 8 m. Podľa ÚP VÚC Banskobystrického kraja by mala byť cesta II/571 vedená mimo centra obce severnou časťou nezastavaného územia v kategórii C 9,5/60,70, ktorá by sa mala napojiť na cestu II/531 (C 9,5/70,80) neďaleko Pavloviec. Táto preložka II/571 by značne odľahčila doposiaľ zaťažený cestný prieťah cez centrálnu časť obce. Tiež by sa zlepšili hlukové pomery v celom zastavanom území a hluk by nezasahoval obytné objekty nachádzajúce sa pozdĺž súčasnej cesty II/571. V prípade realizácie obchvatu cesty II/571 južným smerom prieťah súčasnej II/571 obcou preberie funkciu zbernej komunikácie MZ 9/60,40 funkčnej triedy B2. Na ňu sa napoja obslužné komunikácie, ktoré budú mať kategóriu MO 8/40, respektíve MO 8/30 redukované funkčných tried C2 a C3. Systém obslužných komunikácií doplnený komunikáciami kľudovými kategórie MO 5/40 prípadne MO 8/40 red. funkčnej triedy D1, ktoré vytvárajú kľudové ulice a zabezpečujú obsluhu objektov občianskej vybavenosti v centrálnej časti obce zlepší dopravnú obsluhu v celom zastavanom území.

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 5 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Odvodnenie týchto ciest je riešené do priľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Šírkové parametre spevnených komunikácii sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto dosahujú šírku 6,5 - 7,5 m. Dopravný význam týchto komunikácii spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Autobusovú doprava zabezpečuje SAD Rimavská Sobota pomocou regionálnych liniek, ktoré spájajú okresné mesto s Jesenským a z obcami spádového obvodu. Z obce Jesenské je zabezpečená SAD do týchto cieľov: Brhlovce, Čierny Potok, Drňa, Gem. Dechtáre, Gem. Jablonec, Hodejovec, Konrádovce, Martinova, Petrovce, Rimavská Sobota, Sútor, Tachty a Šalgotarián. V obci je celkom 5 autobusových zastávok.

Železničná doprava

Železničná doprava v Jesenskom je reprezentovaná železničnou traťou č. 160 Zvolen - Barca a traťou č. 174 Jesenské - Brezno. Na uvedených železničných tratiach sa nachádza železničná stanica a železničná zastávka. V železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky. Je tu tiež nákladná stanica. Objekt železničnej stanice je nevyhovujúci, pozostáva z čakárne 50m2, vestibul 100m2, kultúrne stredisko 12,0 m2 , čakáreň pre matky s deťmi 20 m2. Na železničnej trati č. 436 v km 1,6 od železničnej stanice Jesenské, sa nachádza železničná zastávka Jesenské. Objekt železničnej zastávky obsahuje výdajňu cestovných lístkov a čakáreň asi 35m2. Objekt je tiež v nevyhovujúcom stave. V dlhodobom výhľade sa uvažuje s elektrifikáciou železničného ťahu Zvolen - Fiľakovo - Košice, so zdvojkoľajnením a elektrofikáciou železničnej trate č. 160 striedaným systémom 25 kV, 50 Hz a vybudovaním vysokorýchiostnej trate VRT. Pre tieto predmetné zámery je potrebné rezervovať územie a koridor. Zámer vedenia VRT sa uskutoční až po roku 2030. V prípade reaíizácie uvažovaného priemyselného parku v lokalite Mišova lúka Močiar pri bývalej tehelní je potrebné vybudovať vlečku z hlavnej železničnej trate a dodržať ochranné pásmo 30m na každú stranu. V súvislosti s rekonštrukciou železničnej trate č. 160, bude potrebné zrekonštruovať aj objekt železničnej stanice Jesenské a železničnej zastávky Jesenské. Tiež bude potrebné dodržať ochranné pásmo železnice a uvažovanej VRT v šírke 60m od osi koľaje na každú stranu.

Nemotoristická doprava

Pešia doprava v obci je riešená chodníkmi pozdĺž väčšiny miestnych komunikácií. Chodníky sú dostatočne široké, ale pri križení s komunikáciami na nich nie sú vybudované bezbariérové úpravy.

Sieť peších komunikácií je v Jesenskom značne rozvinutá. Pozdĺž celej komunikačnej siete sú poväčšine obojstranné chodníky v šírke 2 m. Pešie trasy vychádzajú z centra obce, kde je sústredená obchodná vybavenosť a administratívna časť a smerujú k železničnej stanici, respektíve na opačnú stranu k železničnej zastávke. Ďalší peší ťah smeruje z centra smerom k hospodárskemu dvoru RIMAVA a do časti IBV. V centrálnej časti obce je pešie priestranstvo formou zhromažďovacieho námestia, z ktorého prechádzajú chodníky pre peších ku kostolu respektíve cez obecný park k jednotlivým objektom občianskej vybavenosti a bývania.

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc smerom k susedným obciam, prípadne cieľom v prírode, za obcou. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Parkovanie
Statická doprava je zastúpená jednak v garážach objektov HBV a IBV ako i na parkovacích plochách pred jednotlivými objektmi. V objektoch HBV je zabezpečených celkom 108 garáží, ostatné vozidlá budú umiestnené v objektoch, respektíve garážach pri IBV. V súčasných objektoch IBV je v garážach umiestnených 335 vozidiel. Pred bytovkami je vybudovaných 61 odstavných stání.

Počet parkovacích miest v obci	
Lokácia	Počet miest
ZŠ	27
Priemyselný tovar	6
Obecný úrad, pošta	18
Hostinec Oáza, Hostinec ZŠ	8
Ascona dub	4
Potraviny spolu	36
Železničná stanica	40
Jednota Supermarket	11
Polícia	8
Kultúrny dom	40
Obvodné zdrav, stredisko	20
Dom smútku	20
Športový areál	18
STS	11
Sporiteľňa	7
Autoservis 2x9	18
Regulačná stanica plynu	7

Zdroj: ÚP Jesenské

Cyklistická doprava.
Cyklistická doprava má v riešenom území potenciál plniť jednak funkciu lokálnej alternatívnej dopravy, ako aj z hľadiska rekreácie (cykloturistika, poznávacia turistika). Vymedzené cyklistické chodníky nie sú na území obce vybudované.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z.) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev **č. 79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);
smernica Rady Európskych spoločenstiev **č. 92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;
osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Do katastra obce zasahuje lokalita NATURA 2000.

Názov	Cerová vrchovina-Porimavie
Kód územia	SKCHVU003
Kraj	Banskobystrický
Správca územia	CHKO Cerová vrchovina
Platnosť k	1.4.2012
Katastrálne územia	Šiatorská Bukovinka, Čakanovce, Belina, Šurice, Radzovce, Čamovce, Gemer, Šafárikovo, Lukovištia, Padarovce, Vyšná Pokoradz, Nižný Blh, Dražice, Uzovská Panica, Gemerské Michalovce, Kaloša, Nižná Pokoradz, Zacharovce, Rimavská Sobota, Rakytník, Bakta, Tomášovce, Včelince, Bátka, Rumince, Kráľ, Štrkovec, Chanava, Riečka, Bottovo, Hodejov, Orávka, Jesenské, Abovce, Rimavská Seč, Číž, Gortva, Martinová, Lenartovce, Dubovec, Šimonovce, Blhovce, Hodejovec, Čenice, Vlkyňa, Bizovo, Chrámec, Janice, Drňa, **Hostice**, Hajnáčka, Gemerské, Dechtáre, Jestice, Gemerský Jablonec, Petrovce, Dubno ,Nová Bašta, Stará Bašta, Večelkov, Tachty.

Navrhované menežmentové opatrenia

Intezívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predlžovanie obnovnej doby, Intezívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Intezívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pásov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Intezívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob), Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových , porastov, Zvyšovanie rubnej doby, Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny), Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov, Stabilizovanie strží, výmolov, pohyblivých pieskových a zosuvných území výsadbou drevinovej vegetácie, Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce), Predlžovanie obnovnej doby, Intezívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Intezívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Zakladanie vetrolamov a protieróznych pásov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Úprava a

budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Odstraňovanie inváznych druhov rastlín, Usmerňovanie návštevnosti územia, Revitalizácia tokov, obnova prívodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokraďových biotopov, Kombinovaná pastva (napr. oviec a dobytka so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Extenzívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...), Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Pravidelné pasenie pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha s častým prekladaním košiarov a vykášaním burín a nedopaskov, Intezívne prepásanie koňmi (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka), Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území
Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí, Oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, Diaľkové rozvody elektriny, Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2 vyhlášky, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 2 a 3 vyhlášky), Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica, Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice, Jazda na vodných skútroch a motorových člnoch, Manipulácia s vodnou hladinou, Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov), Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, Cesty I. až III. triedy, Malé vodné elektrárne, Veterné elektrárne, Spaľovne odpadu, Diaľnice, Kempingy, Ťažba ostatných nerastov, Likvidácia vetrolamov, protieróznych pásov, bez limitu, Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu, Výrub stromov na pasienkoch s plochou väčšou ako 5 ha (okrem náletu do 20 rokov veku, alebo obvodu do 20 cm), nad 1000 stromov, Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.), Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy, Čerpacie stanice, Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary, Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie, Farmy v ktorých sa chová viac ako 30 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat), Likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom (oprávnenie správcu toku), nad 100 m dĺžky, Železničné, lanové a iné dráhy , Likvidácia jedno alebo viacradových stromoradí, nad 100 m dĺžky, Melioračné sústavy, Hotely a motely, Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárskeho, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia, Skládky odpadu, Budovanie a vyznačenie mototrás, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia
Ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím - do 500 m, Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery - do 100 m, Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m, Melioračné sústavy - do 100 m, Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie - do 200 m, Skládky odpadu - do 500 m, Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu - do 1 000 m, Spaľovne odpadu - do 1 000 m, Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia - do 1 000 m, Diaľnice - do 200 m, Vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk - do 2 000 m, Ťažba ostatných nerastov - do 100 m, Ťažba pieskov - do 100 m, Ťažba a úprava rudných surovín - do 500 m, Farmy na chov zvierat - zariadenie, v ktorom sa chová viac ako 100 jedincov zvierat na komerčné účely (s výnimkou hospodárskych zvierat) - do 1000 m, Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie nepôvodných druhov rastlín (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky a druhov rastlín uvedených v prílohe č.2) - Rastliny I. a II. kategórii Zoznamu nepôvodných, inváznych a expanzívnych - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Rozširovanie inváznych druhov rastlín uvedených v prílohe č.2 vyhlášky - bez limitu, Malé vodné elektrárne - do 1 000 m, Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím - do 200 m (12.12.2023, https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=21&kod=SKCHVU003).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. V súčasnosti obec Jesenské má spracovaný územný plán z roku 2011 a ZaD č.2 z roku 2018.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava na ceste II/571, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Rimavská Sobota.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:
- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Rimavská Sobota.

Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, okres Rimavská Sobota nepatrí k veľkým producentom základných znečisťujúcich látok. Nenachádza sa ani v blízkosti oblasti s intenzívnou priemyselnou činnosťou.

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres R. Sobota	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,6
Oxid siričitý	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oxid dusíka	0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,7
Oxid uhoľnatý	2,2	0,9	0,6	1,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	4,6
Tuhé emisie SR	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,1*	*0,6*
Oxid siričitý SR	*1,2*	*1,3*	*1,3*	*1,1*	*1*	*0,9*	*1,3*	*0,5*	*0,5*	*0,4*	*0,3*
Oxid dusíka SR	*0,7*	*0,7*	*0,7*	*0,6*	*0,6*	*0,6*	*0,6*	*0,5*	*0,5*	*0,5*	*1,2*
Oxid uhoľnatý SR	*2,3*	*2,6*	*2,9*	*2,8*	*2,8*	*3,1*	*3,1*	*3,1*	*3,1*	*2,9*	*5,7*

Zdroj: http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO2), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Rimavská Sobota jeden zo stredne znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k výraznému poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého a tuhých emisií.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres B. Bystrica	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	29,3	22,9	25,4	31,7	25,7	27,0	21,2	20,8	17,5	17,8	832,7
Oxid siričitý	12,8	12,1	7,8	6,0	12,6	8,8	19,6	15,8	15,3	15,5	60,1
Oxid dusíka	61,0	143,2	173,6	187,7	190,3	181,2	180,5	198,8	184,5	168,4	1013,4
Oxid uhoľnatý	3240,8	1254,1	917,6	1595,5	165,2	228,9	252,4	239,1	154,6	168,1	6694,1

Zdroj: http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/

Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest II. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Najväčším zdrojom hluku v záujmovom území je intenzívna cestná doprava na ceste II/571 a III triedy 2790, ktorá prechádza zastavaným územím obce. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplýva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky výroby. Vibrácie vyvolané dopravou sú sledovateľné len u cestnej dopravy a majú v riešenom priestore len malú priestorovú pôsobnosť vzhľadom na veľkosť a skladbu dopravného prúdu. V tomto zmysle má na vznik vibrácií podiel hlavne autobusová doprava. V riešenom území sa v blízkosti dopravných trás, ktoré môžu mať podiel na vzniku vibrácií nenachádzajú špeciálne činnosti s negatívnou pôsobnosťou vibrácií vyvolaných dopravou.

Kvalitu ovzdušia pre obec Jesenské sleduje monitorovacia stanica Lučenec a monitorovacia stanica Hnúšťa. Stanice monitorujú pozaďové hodnoty znečistenia v oblasti mestského typu.

Zóna Banskobystrický kraj								Merací program									
								Kontinuálne								Manuálne	
Okres	Kód EoI	Názov stanice	Typ oblasti	Typ stanice	Zemepisná dĺžka	Zemepisná šírka	Nadmorská výška [m]	PM_{10}	$PM_{2.5}$	NO, NO_2	SO_2	O_3	CO	Benzén	Hg	As, Cd, Ni, Pb	BaP
Banská Bystrica	SK0214A	Banská Bystrica, Štefánikovo nábrežie	U	T	19°09'18"	48°44'06"	346										
Banská Bystrica	SK0263A	Banská Bystrica, Zelená	U	B	19°06'55"	48°44'01"	425										
Revúca	SK0025A	Jelšava, Jesenského	U	B	20°14'26"	48°37'52"	289										
Rimavská Sobota	SK0022A	Hnúšťa, Hlavná	U	B	19°57'06"	48°35'02"	320										
Lučenec	SK0072A	Lučenec, Gemerská cesta	U	T	19°40'33"	48°20'12"	183										
Zvolen	SK0262A	Zvolen, J. Alexyho	U	B	19°09'25"	48°33'30"	321										
Žarnovica	SK0065A	Žarnovica, Dolná	S	B	18°43'10"	48°28'58"	222										
Žiar n/Hronom	SK0268A	Žiar n/Hronom, Jilemnického	U	B	18°50'34"	48°35'59"	296										
							Spolu	8	8	5	1	3	2	2	0	2	4

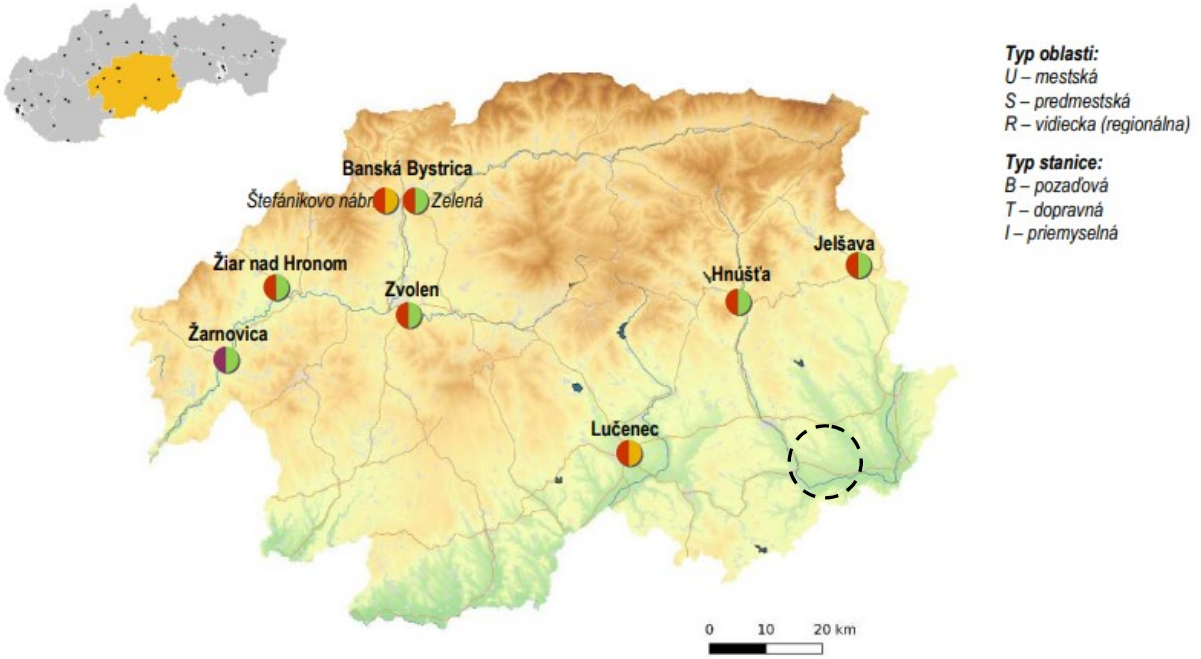

Obrázok: Monitorovacie stanice BB kraj
Zdroj: 15.4.2024, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2022_Priloha_ZA.pdf

Automatické prístroje kontinuálneho monitoringu poskytujú priemerné hodinové koncentrácie PM10, PM2,5, oxidov dusíka, oxidu siričitého, ozónu, oxidu uhoľnatého, benzénu a ortuti. Skúšobné laboratórium SHMÚ v rámci manuálneho monitoringu analyzuje ťažké kovy a polycyklické aromatické uhľovodíky, výsledkom sú priemerné 24-hodinové hodnoty.

Tuhé častice

Na nasledujúcich obrázkoch sú výsledky modelovania pre PM10 a PM2,5, vypočítané pre rok 2021 pomocou modelu RIO upraveného následne pomocou regresnej IDW-R metódy (podrobnejšie v Kapitole 4 Správy o kvalite ovzdušia v SR za rok 2021). Pre lepšiu názornosť sú zobrazené iba oblasti, pre ktoré vyšli priemerné ročné hodnoty koncentrácií vyššie ako prísnejšie ročné limity odporúčané WHO (15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf).

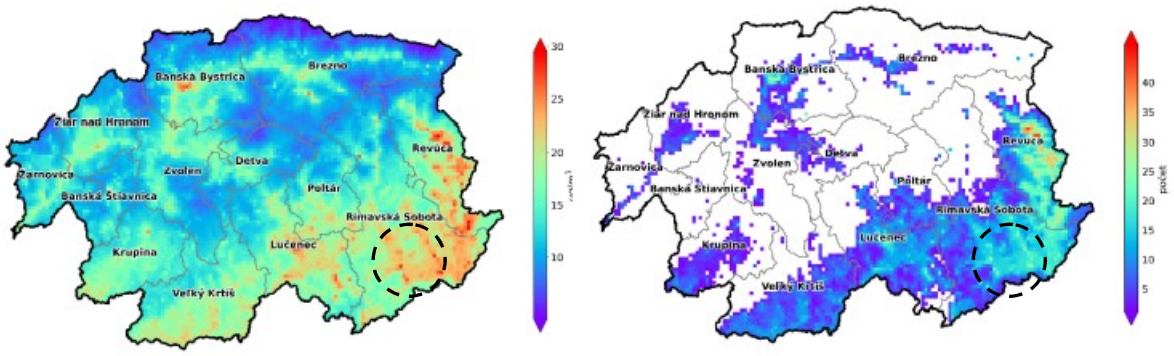

Obrázok: Priemerná ročná koncentrácia PM10 (vľavo) a počet prekročení limitnej dennej hodnoty PM10 (vpravo) v roku 2021. Zobrazené sú len hodnoty nad 15 µg · m–3 a nenulový počet prekročení
Zdroj: 15.9.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Zvýšené koncentrácie jemných častíc PM2,5 v ovzduší sú rizikové najmä pre ich nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie. Vysoké koncentrácie týchto častíc sa zaznamenali v chladných mesiacoch roka. Dôvodom je pravdepodobne vykurovanie domácností tuhým palivom. Na všetkých staniciach bola priemerná ročná koncentrácia vyššia ako odporúčania WHO (do 5 µg · m–3), pričom toto odporúčanie nebolo splnené ani v žiadnom mesiaci roka, vrátane letných, v ktorých bývajú koncentrácie PM2,5 najnižšie.

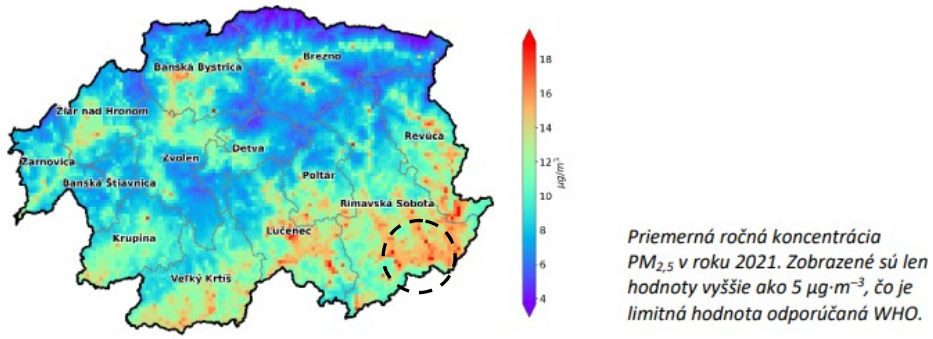

Obrázok: Priemerné ročné koncentrácie PM2,5.
Zdroj: 15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Oxid dusičitý

Najvyššie koncentrácie sa vyskytujú na dopravnej stanici Banská Bystrica, Štefánikovo nábrežie, hoci i tu je priemerná ročná úroveň (25 µg · m–3) významne pod limitnou hodnotou pre priemernú ročnú koncentráciu (40 µg · m–3). Monitorovacia stanica v **Lučenci** začala merať NO2 v druhej polovici decembra 2021. Koncentrácie na tejto dopravnej stanici sa v decembri pohybovali na úrovni mestských pozaďových staníc v Banskobystrickom kraji. NO2 na mestských pozaďových staniciach v Banskobystrickom kraji dosahovali priemernú ročnú koncentráciu 10 µg · m–3 a menej. Táto úroveň NO2 (10 µg · m–3) predstavuje odporúčanú limitnú hodnotu podľa WHO (odporúčanie z r. 2021). Vo

všeobecnosti platí, že odporúčania WHO sú výrazne prísnejšie než limity EÚ. Celkovo možno preto povedať, že priemerné koncentrácie NO2 v Banskobystrickom kraji nedosahujú vysoké hodnoty (15.7.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf).

Ozón

Najvyššie koncentrácie prízemného ozónu sa vyskytujú spravidla v teplých mesiacoch s vysokou intenzitou slnečného svitu. Nasledujúci obrázok zachytáva tzv. denný chod koncentrácie O3, z ktorého môžeme dedukovať, že koncentrácie stúpajú s východom slnka, vrchol dosahujú okolo poludnia a vo večerných hodinách postupne klesajú na minimum, ktoré sa vyskytuje nadránom. Veľké rozdiely v koncentráciách zaznamenávame tiež v teplom a chladnom období.

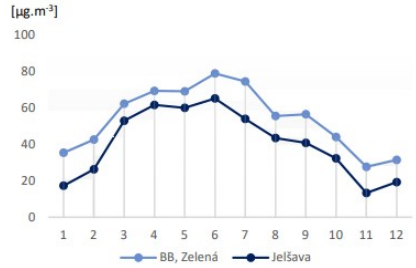

Priemerné mesačné koncentrácie O3.

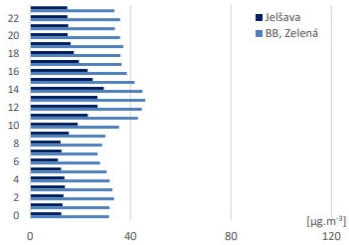

Denný chod koncentrácie O3 v januári 2021.

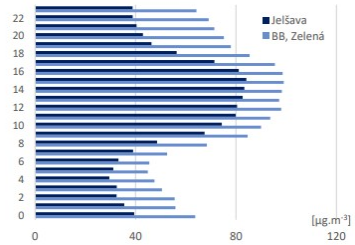

Denný chod koncentrácie O3 v júli 2021.

Zdroj: 10.9.2022, https://www.shmu.sk/File/oko/rocenky/2021_Priloha_BB.pdf

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Vplyv dopravy na územie obce Jesenské je značný, intenzita dopravy je taká, že aj napriek tomu môžeme v jej súvislosti hovoriť o dobrom životnom prostredí (intenzita dopravy cca. 500-800 vozidiel /deň). Najviac negatívnym vplyvom môže byť situovanie niektorých existujúcich domov v tesnej blízkosti cesty II/571 a akcelerácia vozidiel hlavne v zime. V tomto prípade ide skôr o jednorázové hlukové zaťaženie, ako o hladinu hluku.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 146/2023 Z. z.). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva". Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne kraj a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja sa budú realizovať obcou. Keďže obec spadala v minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, má v súčasnosti spracovaný platný POH. Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v

súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	334,36	328,16	337,55	357,74	349,22	350,46	378,64	422,78	420,17	468,99	487,15
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	43,47	53,78	72,44	71,95	71,81	77,69	105,4	155,22	181,01	211,51	246,6
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	286,93	274,36	264,71	277,7	272	272,54	273,25	267,56	239,06	252,61	234,28
% zhodnoc. kom. odpadu	13	16,39	21,46	20,11	20,56	22,17	27,84	36,71	43,08	45,1	50,62
% recyklácia	9,65	15,12	16,17	13,06	18,15	21,67	27,83	36,71	38,9	45,05	50,26
% miera skládkovania	84,28	83,6	77,26	73,01	77,89	77,76	72,16	63,29	56,9	53,86	48,09

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Obec Jesenské má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec má vybudovaný triediaci dvor tuhého komunálneho odpadu. Odpadové splaškové vody sú odvadzané kanalizáciou do ČOV. Obec Jesenské nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Separovaný odpad sústrediť v zbernom dvore obce Jesenské . Vyseparovaný nebezpečný odpad zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečiť u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach zhromažďujú rovnako a zbernom dvore a odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladaný na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v náväznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácii, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácii priemyselná výroba, automobilová premávka na ceste II/571. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas intezívnej výstavby významných dopravných stavebných objektov sa očakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za významný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti s nízkym radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

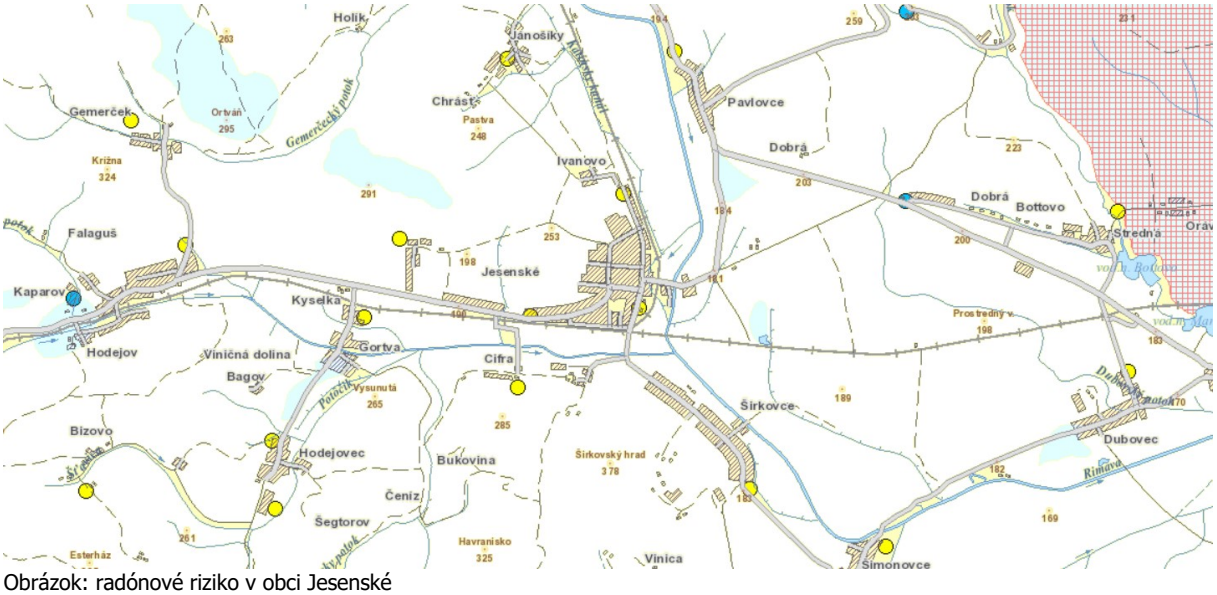

Obrázok: radónové riziko v obci Jesenské
Zdroj: 10.5.2024, https://apl.geology.sk/radio/

Zosuvy

V širšom okolí, v miestach s vyšším sklonom majú prevahu svahové deformácie, pričom najrozšírenejším typom deformácií sú zosuvy a zemné prúdy. Tieto sú viazané na súvrstvia ílov a ich delúviá. V prevahe sú zosuvy plošného tvaru, menej časté sú prúdové zosuvy. Erózne procesy majú podstatne menšie rozšírenie, postihujú predovšetkým jemnozrnné deluviálne sedimenty v nadloží sedimentov neogénu. Jedným z najvýraznejších geofaktorov ovplyvňujúcich životné prostredie územia sú antropogénne geodynamické procesy.

Erózia

Podľa Mapy erodovaných pôd SR (Fulajtár in Atlas pôd SR, 1999) patrí reálne územie medzi neerodované alebo veľmi mierne erodované oblasti. Aktuálna vodná erózia v záujmovom území je veľmi nízka alebo žiadna.

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Degradácia pôdy eróziou

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je málo členitý, s ojedinelými prejavmi vodnej erózie. Erózia v menšom meradle sa môže prejaviť aj v blízkosti vodného toku Gortva a Rimava, kde sú procesy zmývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén s prevahou poľnohospodársky obrábanej ornej pôdy poskytuje ideálne podmienky pre veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

Hodnotené územie v okolí obce Jesenské tvoria prevažne plochy lúk a polôch s poľnohospodárskou a priemyselnou činnosťou, ako aj so zastavanou plochou a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej a priemyselnej výroby a intenzívnou dopravou (II/571). Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerné meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Legislatívna ochrana pôd na území je zabezpečená Zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 359/2007 Z. z., 219/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 396/2009 Z. z., 39/2013 Z. z. (nepriamo),

57/2013 Z. z., 34/2014 Z. z., 254/2015 Z. z., 177/2018 Z. z., 296/2021 Z. z.). Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú: produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Kontaminácia pôd

Región v okolí obce Jesenské **patrí** spomedzi ostatných regiónov SR ku slabo kontaminovaným regiónom. Nasledujúci obrázok prezentuje región v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska.

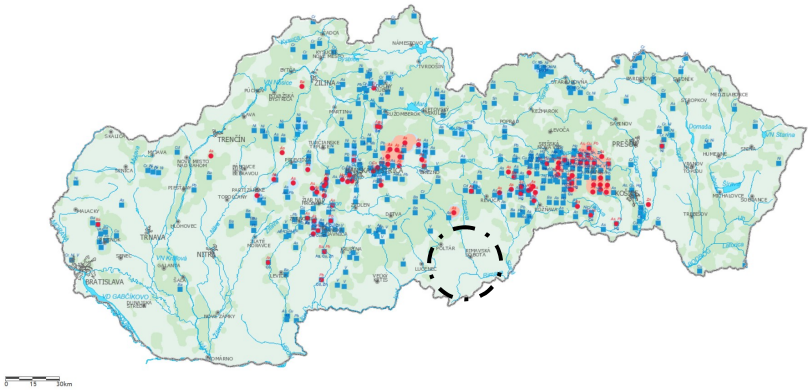

Obrázok: Kontaminácia pôd v regióne
Zdroj: http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/

Svetová zdravotnícka organizácia identifikovala 10 chemických látok, ktoré vyvolávajú zásadné obavy z hľadiska verejného zdravia, a štyri z nich sú ťažké kovy: kadmium, ortuť, olovo a arzén. Ortuť sa v životnom prostredí vyskytuje prirodzene, vo všeobecnosti však býva bezpečne uchovaná v mineráloch a nepredstavuje žiadne významné riziko. Problém vzniká vplyvom ľudských činností, ktorých výsledkom je veľké množstvo ortuti uvoľnenej do životného prostredia a táto ortuť môže potom voľne cirkulovať tisícky rokov. Obavy vyvoláva hlavne ortuť vo vode a sedimentoch, pretože sa vyskytuje vo vysoko toxickej forme a môže sa ľahko dostať do zvierat, a takto prejsť do ľudského potravinového reťazca. (15.10.2021, https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne).

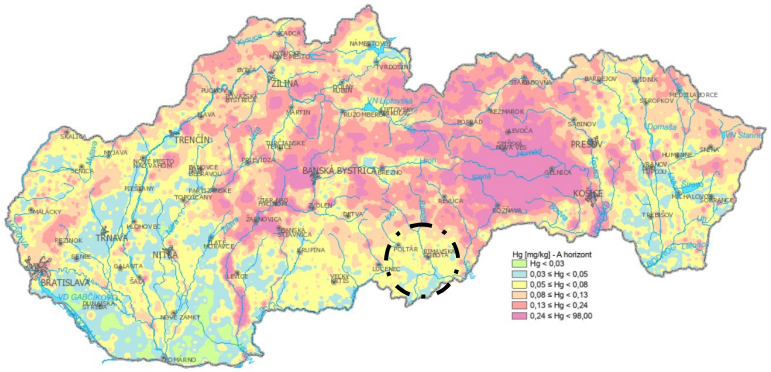

Obrázok: Výskyt Ortuti v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: http://apl.geology.sk/atlaspody/

Zhľadiska zaťaženosti A horizontu je región slabo zaťažený. Okolie **obce Jesenské** patrí medzi mierne zaťažené oblasti s obsahom 0,03 až 0,08 mg / kg pôdy.

Nasledujúci obrázok prezentuje prítomnosť Arzénu v pôde - A - horizont v regióne. Väčšina územia spadá do oblasti s obsahom Arzénu do slabo zaťažených pôd od 4,0 do 7,5 mg / kg.

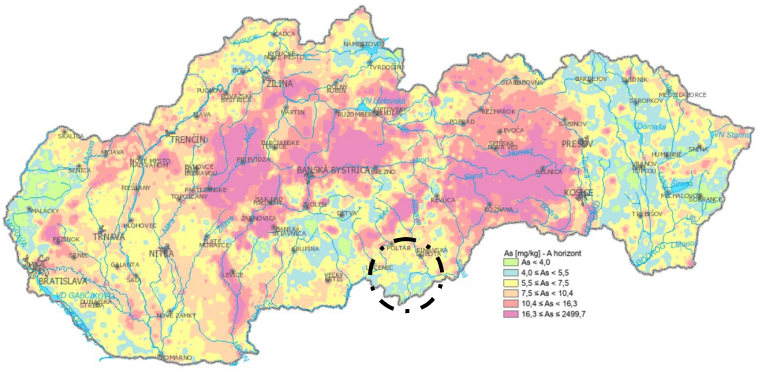

Obrázok: Výskyt Arzénu v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: http://apl.geology.sk/atlaspody/

Ďalším dôležitým prvkom, ktorý môže mať negatívny vplyv na zdavie obyvateľstva je ortuť a olovo. Hlavne južné oblasti spadajú do skupiny s nižším obsahol olova pod 14 až na 22 mg / kg pôdy (západná časť územia). Obec spadá pod odiel cca. 14 až 22 mg / kg pôdy.

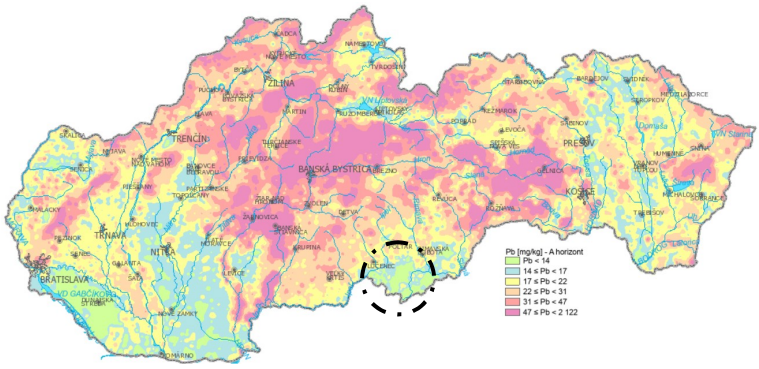

Obrázok: Výskyt Olova v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: http://apl.geology.sk/atlaspody/

Podľa monitoringu pôd na území SR možno zhodnotiť, že z hľadiska priestorovej diferenciácie obsahu Pb na území SR a v Jesenskom zreteľne vidieť **prirodzené endogénne geochemické anomálie**, ktoré sa vyskytujú na mnohých miestach. Naproti tomu v severnej a severozápadnej časti SR, kde sa geochemické anomálie nevyskytujú môžeme konštatovať výraznú imisnú záťaž zo susedných krajín (LINKEŠ, et al., 1997). Takmer vôbec nezaťaženou oblasťou je **územie obce Jesenské** a jeho okolia smerom na juh a západ.

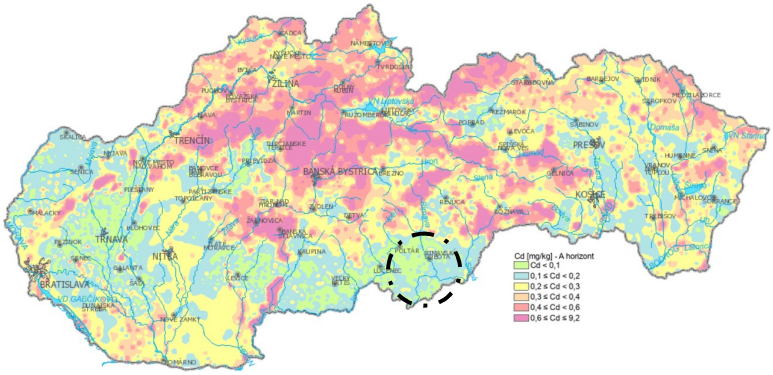

Obrázok: Výskyt Kadmia v pôde - A horizont v regióne
Zdroj: http://apl.geology.sk/atlaspody/

V prípade Kadmia sú viac zaťažené oblasti alokované západne a južne od obce Jesenské. Výskyt Kadmia priamo v obci Jesenské je na nízkej úrovni 0,1 až 0,2 mg / kg.

Erózia pôdy
Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosu alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese Rimavská Sobota (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória eróznej ohrozenosti			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Rimavská Sobota okres	34,62	18,79	19,02	27,56
Banskobystrický kraj	**24,43**	**23,69**	**23,52**	**28,36**

Zdroj: 10.10.2023, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie ako aj kataster obce** predstavuje územie stredne až silne ohrozené eróziou.

Správa povodí
Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Katastrálnym územím obce Jesenské preteká vodohospodársky významný vodný tok Gortva a Rimava.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 29,25 % obyvateľov so slovenskou národnosťou a 53,49 % obyvateľov s maďarskou národnosťou. Celkovo viac ako 49,46 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Jesenské v roku 2023.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Jesenské (rok 2023)

	spolu	ženy	0-14	65+	15-65
obec Jesenské	2352	1188	404	351	1597

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2023 žilo v obci celkovo 2352 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 1188 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 1597. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Jesenské podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s dvomi dominantnými vierovyznaniami. K Evanjelickému vierovyznaniu sa hlásilo len 2,6 % obyvateľov. Pri 6,68 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 31,26 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	1155	49,46
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	48	2,6
Gréckokatolícka cirkev	21	0,9
Reformovaná kresťanská cirkev	153	6,55
Pravoslávna cirkev	2	0,09
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	41	1,76
iné	29	1,24
bez vyznania	730	31,26
nezistené	156	6,68
Spolu	2335	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 53,49 %. Oficiálne žije v obci 14,73 % obyvateľov rómskej a 0,26 % českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	683	29,25
Maďarská	1249	53,49
Rómská	344	14,73
Ukrajinská	1	0,04
Česká	6	0,26
Ostatné	4	0,17
Nezistené	48	2,6
Spolu	2335	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Rimavská Sobota je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 40333 obyvateľov slovenskej národnosti. Postupne klesá počet obyvateľov českej (278) a poľskej národnosti (18). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne stabilné. Narástol počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (46).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
ok. R. Sobota	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	84764	84752	84577	84518	84331	84270	84048	83953	80359	79981	79655
Slovenská	40428	40438	40326	40271	40124	40012	39832	39630	40778	40538	40333
Maďarská	31118	31338	31479	31653	31813	32036	32181	32449	31943	32065	32125
Rómska	5104	5047	4983	4912	4847	4806	4746	4673	3785	3646	3520
Rusínska	10	10	10	10	10	9	9	9	12	12	12
Ukrajinská	35	33	35	36	38	38	40	42	42	42	46
Česká	333	344	351	359	372	379	387	397	270	276	278
Nemecká	46	46	45	44	45	43	44	46	29	33	32
Poľská	34	34	34	34	35	38	38	41	18	18	18
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
Ruská	18	18	17	19	17	17	18	18	9	9	9
Židovská	8	8	7	7	7	6	6	6	1	1	1
Moravská	16	15	15	24	22	21	21	21	3	3	3
Bulharská	5	5	5	5	5	5	6	5	6	6	7
Grécka	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Rumunská	7	7	8	9	10	10	11	14	13	14	15
Rakúska	12	13	13	13	14	14	14	16	6	6	6
Vietnamská	8	8	7	8	10	11	12	12	18	18	18
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4	5
Iná a nezistená	7582	7388	7242	7114	6962	6825	6683	6574	3361	3229	3163

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Demografia

Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Jesenské bol zaznamenaný naopak nárast počtu obyvateľov. Nárast však bol relatívne výrazný. Vývoj bol za posledných 10 rokov stabilizovaný.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
o. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
k 1.1.	2238	2240	2236	2233	2242	2235	2249	2283	2335	2336	2354
k 30.6.	2239	2238	2235	2238	2239	2242	2266	2292	2336	2345	2353
k 31.12	2240	2236	2233	2242	2235	2249	2283	2300	2336	2354	2352
muži	1111	1110	1108	1113	1110	1121	1138	1142	1156	1165	1164
ženy	1129	1126	1125	1129	1125	1128	1145	1158	1180	1189	1188
Index	-	0,998	0,999	1,004	0,997	1,006	1,015	1,007	1,016	1,008	0,999
Priemer Ix											1,005

Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

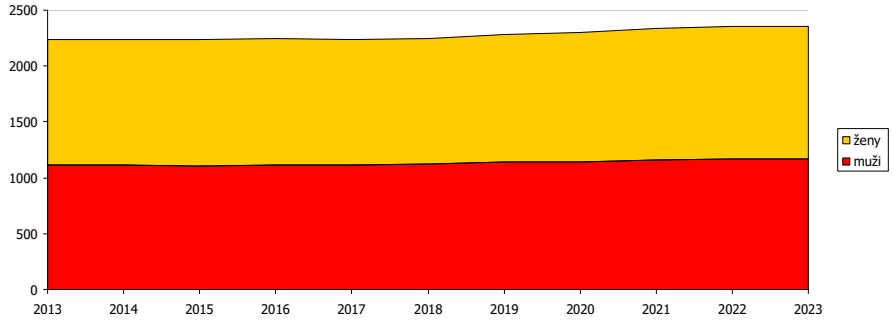

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien
Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

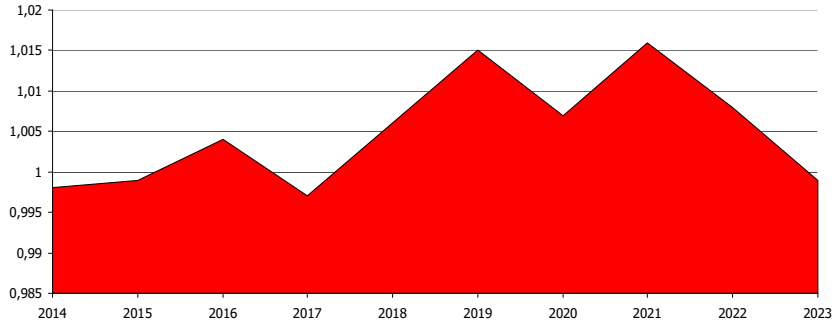

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci
Zdroj: ŠÚSR, 2013-2023, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol o 112 (5 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,005, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,45 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2021, kedy vzrástol počet obyvaeľov o 36 osôb. K roku s najnižším nárastom obyvateľstva patril rok 2016, kedy vzrástol počet obyvateľov o 9. V roku 2019 bol zaznamenaný nárast o 34 obyvateľov. K úbytku došlo v roku 2014, 2015, 2017 a 2023. V obci žije väčší počet žien.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Rimavská Sobota, ako aj prirodzený prírastok v obci Jesenské .

Prirodzený prírastok											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. R. Sobota HMPP	1,14	1,52	0,31	0,5	-0,11	0,55	-0,56	-0,61	-3,11	-1,35	-1,95
prirodzený prírastok	1	-7	2	1	-11	1	15	-7	-5	4	8
hrubá miera pr. prír.	0,45	-3,13	0,9	0,45	-4,91	0,45	6,62	-3,05	-2,14	1,71	3,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny aj negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v roku 2013, 2015, 2016, 2018, 2019 a 2022 a 2023 sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2019 a to 15 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Jesenské. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2021, kedy hrubá miera dosiahla 11,02. Do roku 2023 klesol tento počet na 9,66. V súčasnosti je v obci nerovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2019 a to 30 osôb.

Počet živonarodených											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Rimavská SobotaHM	10,96	11,52	11,11	10,93	11,26	10,81	10,43	10,92	11,02	10,89	9,66

narodení	20	19	18	18	21	23	30	20	25	23	25
živonarodení	20	19	18	18	21	22	30	19	25	23	25
hrubá miera živorod.	8,93	8,49	8,06	8,04	9,38	9,81	13,24	8,29	10,7	9,81	10,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na vyššej priemernej úrovni, ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2021 (15).

Počet potratov											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Rimavská SobotaHM	4,74	4,35	4,91	4,58	4,48	4,07	4,24	4,21	4,02	3,9	3,98
potratovosť	13	10	13	10	7	6	11	12	15	7	10
hrubá miera potratovosti	5,81	4,47	5,82	4,47	3,13	2,68	4,85	5,24	6,42	2,99	4,25
index potratovosti	65	52,63	72,22	55,56	33,33	26,09	36,67	60	60	30,43	40
ukončené tehotenstvá	33	29	31	28	28	29	41	32	40	30	35
hrubá miera uk. tehot.	14,74	12,96	13,87	12,51	12,51	12,93	18,09	13,96	17,13	12,79	14,87

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 11,19 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2021.

V obci Jesenské možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2013 bolo evidovaných 8,49 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2023 to bolo 7,22. V roku 2022 to bolo 8,1 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Rimavská SobotaHM	9,81	9,99	10,81	10,43	11,37	10,26	10,99	11,52	14,12	12,24	11,61
zomretí	19	26	16	17	32	21	15	26	30	19	17
hrubá miera úmrtnosti	8,49	11,62	7,16	7,6	14,3	9,37	6,62	11,35	12,85	8,1	7,22

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vysťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend. Pozitívny vývoj súvisí s blízkou alokáciou obce Jesenské blízko okresného mesta Rimavská Sobota. Len v roku 2015 a 2023 presahoval počet vysťahovaných počet prisťahovaných a to o 5 a 10 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2020 (24).

Saldo sťahovania											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. R. SobotaHM	-2	-1,66	-2,37	-1,19	-2,11	-1,27	-2,08	-0,52	-0,71	-3,37	-2,13
migračné saldo	1	3	-5	8	4	13	19	24	6	14	-10
hr. miera migr. salda	0,45	1,34	-2,24	3,58	1,79	5,8	8,38	10,47	2,57	5,97	-4,25

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Jesenské. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
prisťahovaní	35	40	25	39	41	52	48	46	35	44	39

vysťahovaní	34	37	30	31	37	39	29	22	29	30	49

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V sledovanom období počet vysťahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2018 a 2023 - celkovo až 39 a 49 vysťahovaných. V roku 2013 počet vysťahovaných dosiahol hodnotu 34. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2018, kedy sa do obce prisťahovalo celkovo 52 obyvateľov. V roku 2022 sa do obce prisťahovalo 44 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období len zápornú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. Rimavská SobotaHM	-0,86	-0,14	-2,07	-0,7	-2,21	-0,72	-2,64	-1,13	-3,81	-4,71	-4,08
celkový prírastok	2	-4	-3	9	-7	14	34	17	1	18	-2
hrubá miera celk. pr.	0,89	-1,79	-1,34	4,02	-3,13	6,24	15	7,42	0,43	7,68	-0,85

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2019, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 34. K najnižšiemu celkovému prírastku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2021 - 1.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Jesenské. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2013 pripadalo 4,29. Do roku 2023 bol ich počet na hodnote 4,82.

Počet sobášov											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. R. Sobota HM	4,29	4,28	4,28	4,87	4,92	4,82	5,03	3,74	4,53	5,5	4,82
sobášnosť	13	11	15	12	15	13	7	11	9	8	15
hrubá miera sobášnosti	5,81	4,92	6,71	5,36	6,7	5,8	3,09	4,8	3,85	3,41	6,37

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci vyššia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2015, 2017 a 2023. V prípade rozvodovosti boli hodnoty pod úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2019 a to 7.

Počet rozvodov											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
okr. R. Sobota HM	2,11	2,03	1,67	2,07	1,66	1,66	1,81	1,7	1,42	1,48	1,49
rozvodovosť	6	2	1	3	0	5	7	2	4	4	5
hrubá miera roz.	2,68	0,89	0,45	1,34	0	2,23	3,09	0,87	1,71	1,71	2,12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km^2. Hustota obyvateľstva v obci je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2013 dosiahla hustota hodnotu 130,64 a do roku 2023 stúpla na hodnotu 137,29. Nachádza sa na nad úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
O. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mestá	406,74	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88

vidiek	59,34	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86
SR	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67
okr. Rimavská Sobota	57,65	57,62	57,55	57,47	57,39	57,31	57,21	57,1	54,73	54,5	54,26
O. Jesenské	130,64	130,58	130,37	130,55	130,61	130,81	132,21	133,7	136,27	136,82	137,29

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spolu	2240	2236	2233	2242	2235	2249	2283	2300	2336	2354	2352
0	20	19	18	17	21	27	31	19	26	23	23
1-4	107	96	94	89	80	84	92	100	108	113	109
5-9	127	131	125	120	120	125	123	128	128	128	137
10-14	127	128	131	133	138	127	131	133	140	137	135
15-19	121	131	125	124	126	131	132	137	151	162	145
20-24	173	154	144	150	131	124	133	131	128	132	141
25-29	203	197	192	166	168	166	151	147	140	127	123
30-34	165	170	175	202	198	203	198	183	163	166	160
35-39	184	188	193	181	184	169	183	189	203	203	203
40-44	162	154	155	162	157	177	181	188	200	194	179
45-49	156	165	169	162	171	165	150	154	161	159	177
50-54	154	162	153	161	152	160	167	171	160	173	161
55-59	128	123	134	150	156	151	159	154	158	149	158
60-64	130	134	135	112	123	118	115	130	153	151	150
65-69	84	89	90	110	115	122	126	127	112	122	124
70-74	75	75	72	72	62	68	75	76	87	98	104
75-79	62	57	58	58	64	65	64	61	57	53	52
80-84	39	41	46	46	40	41	39	37	33	39	44
85-89	15	14	16	16	20	16	23	25	22	19	20
90-94	5	6	6	8	8	9	8	9	6	4	5
95-99	1	1	1	2	0	0	1	0	0	2	2
100-104	2	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
105-109	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 65 - 74. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Jesenské .

Veková štruktúra obyvateľstva

2013

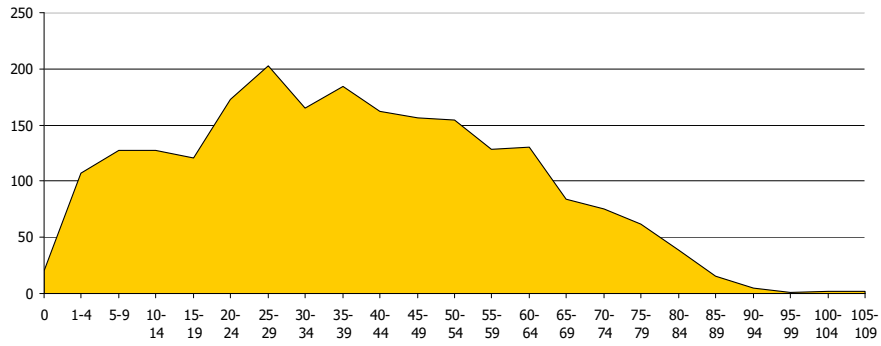

2023

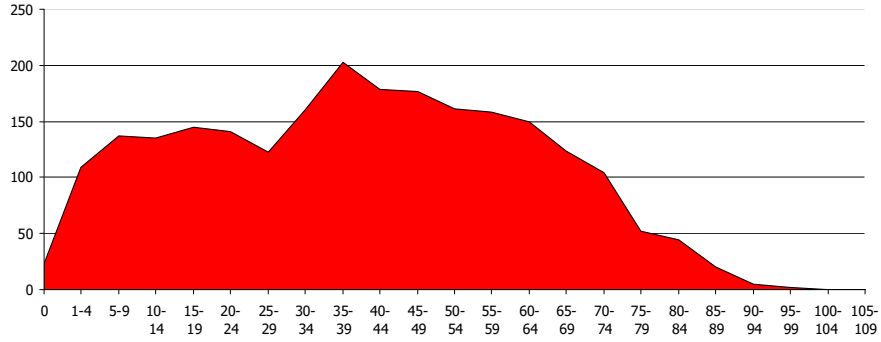

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k ďalšiemu nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2034 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 2565 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 60 do 74.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Spolu	2368	2388	2407	2427	2447	2466	2485	2506	2525	2545	2565
0	26	27	27	28	28	29	30	30	31	32	32
1-4	106	107	109	110	111	113	114	116	117	118	120
5-9	130	131	131	132	133	133	134	134	135	136	136
10-14	138	139	140	141	141	142	143	144	145	146	147
15-19	154	158	161	164	167	170	174	177	180	183	186
20-24	122	119	116	113	110	107	104	101	98	95	92
25-29	120	118	115	112	110	107	104	101	99	96	93
30-34	174	173	172	171	170	169	168	167	166	165	164
35-39	200	202	204	205	207	209	211	213	215	216	218
40-44	198	203	207	211	215	219	223	227	232	236	240
45-49	164	164	164	164	164	165	165	165	165	165	166
50-54	169	170	171	172	174	175	176	177	178	180	181
55-59	166	169	172	175	178	181	184	187	190	193	196
60-64	146	148	150	152	155	157	159	161	164	166	168
65-69	135	139	143	147	151	155	159	163	167	171	175
70-74	95	98	101	103	106	109	112	114	117	120	123
75-79	56	55	55	54	53	53	52	52	51	51	50
80-84	38	38	37	37	37	36	36	36	35	35	34
85-89	23	24	25	26	26	27	28	29	29	30	31
90-94	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100-104	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	2
105-109	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva

2024

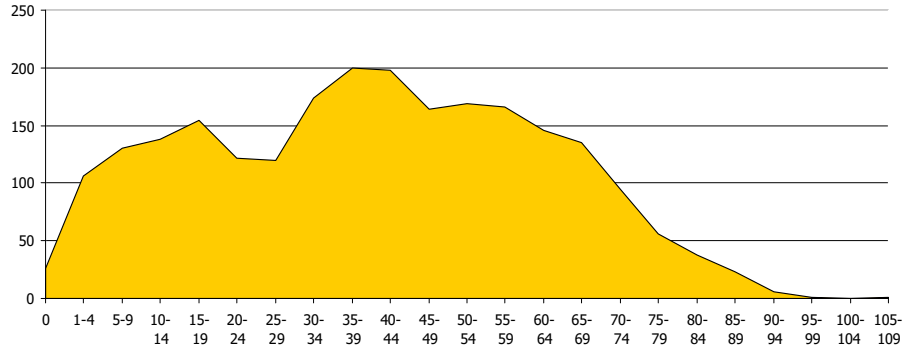

2034

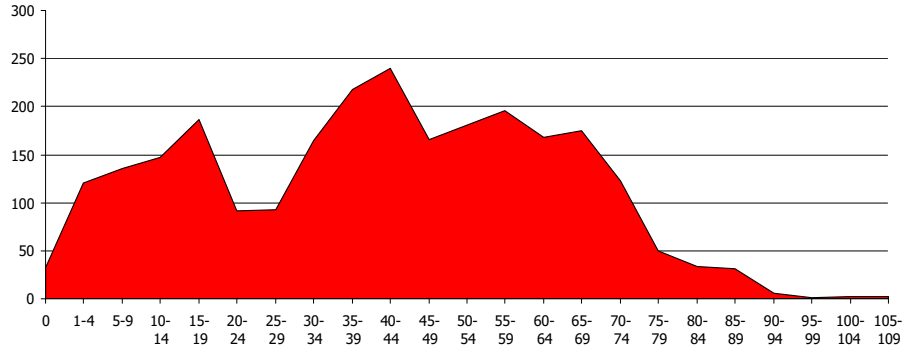

Ďalšie demografické charakteristiky

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 68. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 23 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 21.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Predproduktívny vek	381	374	368	359	359	363	377	380	402	401	404
Produktívny vek	1576	1578	1575	1570	1566	1564	1569	1584	1617	1616	1597
Poproduktívny vek	283	284	290	313	310	322	337	336	317	337	351

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

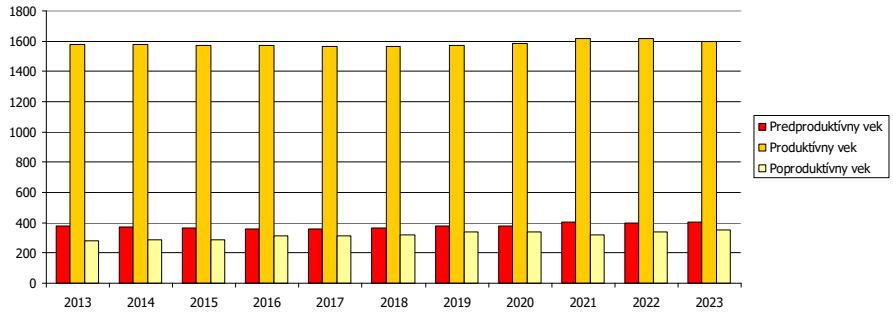

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách predproduktívneho, produktívneho a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2034.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

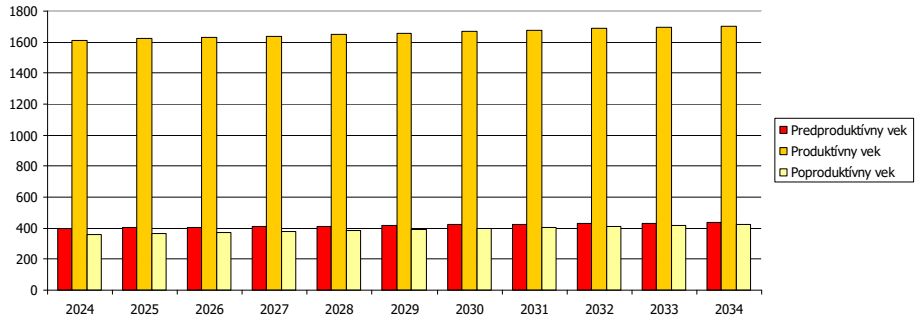

Do roku 2034 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho, produktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 69 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2034

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Predproduktívny vek	400	403	407	410	414	417	421	424	428	431	435
Produktívny vek	1612	1622	1631	1640	1649	1658	1668	1677	1686	1695	1704
Poproduktívny vek	356	363	369	377	384	390	397	405	411	419	425

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 a 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2013 až 2023 bol zaznamenaný v skupine 15 až 34 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2013 a 2023

Vek	2013	2023	rozdiel 2023 -2013
15-19	121	145	24
20-24	173	141	-32
25-29	203	123	-80
30-34	165	160	-5
35-39	184	203	19
40-44	162	179	17
45-49	156	177	21
50-54	154	161	7
55-59	128	158	30
60-64	130	150	20

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

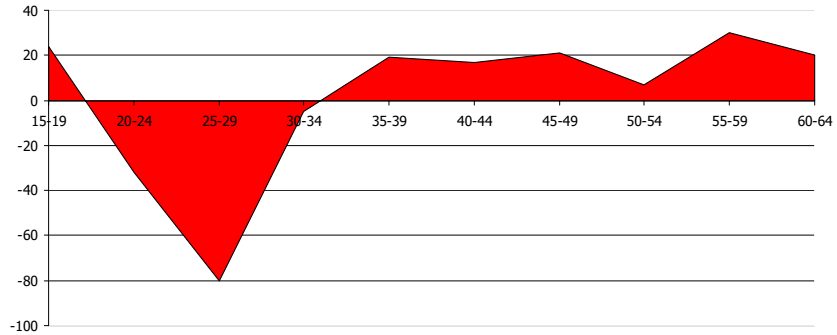

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 53,49 %. Oficiálne žije v obci 14,73 % obyvateľov rómskej a 0,26 % českej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	683	29,25
Maďarská	1249	53,49
Rómská	344	14,73
Ukrajinská	1	0,04
Česká	6	0,26
Ostatné	4	0,17
Nezistené	48	2,6
Spolu	2335	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Rimavská Sobota je národnostná štruktúra podobná.

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním (28,69 %) a stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 18,72 % a s učňovským vzdelaním - 18,93 %. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení 0,3 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	287	12,29
základné	670	28,69
stredné odborné učňovské (bez maturity)	442	18,93
úplné stredné (s maturitou)	437	18,72
vyššie odborné vzdelanie	95	4,7
vysokoškolské	199	8,52
bez školského vzdelania (15+ rokov)	7	0,3
nezistené	198	8,48

Zdroj: statistics.sk, 10.2.2021

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra nevyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR. V roku 2023 bolo v obci 161 nezamestaných.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nezamestnaná spolu	417	336	310	273	216	196	177	218	197	173	161
Nezamestnaní ženy	191	150	146	132	109	112	96	110	90	82	71
% miera nezamest.	26,5	21,3	19,7	17,4	13,8	12,5	11,3	13,8	12,2	10,7	10,1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nezamestnanosť v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2020) klesajúcu tendenciu. V roku 2013 bolo v obci Jesenské 417 nezmestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Slovenská republika	13,5	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,9	5,08
Kraj Banskobystrický	18,26	17,22	14,94	12,8	8,67	7,03	6,69	9,83	9,01	8,48	7,01
Okres Rimavská Sobota	31,24	29,84	27,42	24,58	18,48	16,15	15,14	20,26	19,9	19,39	-

Muži	31,97	30,28	27,08	23,17	15,47	13,45	12,56	19,21	18,88	17,12	-
Ženy	30,43	29,34	27,81	26,14	21,82	18,98	17,78	21,31	20,98	21,87	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 21,87 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2013 (31,97 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel mierne výrazne klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2023 klesol podiel na 1005 osôb.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách

Okr. R. Sobota	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
15-24	2556	2406	1911	1531	1066	839	777	1115	1101	1 039	1 005
25-34	3489	3427	3070	2626	2021	1700	1545	1838	1749	1 625	1 626
35-49	5023	4985	4683	4190	3174	2754	2695	3032	2979	2 868	2 838
50 a viac	3287	3295	3167	3019	2581	2449	2263	2450	2390	2 214	2 229
spolu	14355	14113	12831	11366	8842	7742	7280	8435	8219	7 746	7 698

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa veku priamo v obci. Najviac obyvateľov spadalo do vekovej skupiny od 40 do 44 rokov a od 45 do 49 rokov.

Nezamestnaní podľa veku v november 2023

Jesenské	UoZ spolu	v tom										
		do 20r.	20-24r.	25-29r.	30-34r.	35-39r.	40-44r.	45-49r.	50-54r.	55-59r.	60r. a viac	n/a
Spolu	139	2	15	16	11	17	20	18	13	14	13	0
Ženy	64	1	6	9	5	9	10	9	4	7	4	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V prípade regiónu ide hlavne o krátkodobú nezamestnanosť do 3 mesiacov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti znevýhodnených skupín. V prípade absolventov dochádza k výraznému poklesu počtu - 158. Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov klesol počet z 10900 na 4781 osôb.

Uchádzači o zamestnanie znevýhodnení

Okr. Rimavská Sobota	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	308	334	306	299	227	231	210	229	227	198	204
B	431	453	314	283	187	119	130	203	201	200	158
C	312	291	119	78	60	59	63	69	65	58	50
D	10 900	10 485	9 171	7 875	5 606	4 621	4 295	4 835	5 270	4 847	4 781

A - Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

B - Počet uchádzačov o zamestnanie – absolventi

C - Počet uchádzačov o zamestnanie – mladiství

D - Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: DataCubes ŠÚ, 2013-2023

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru nezamestnaných podľa vzdelania v obci. Najviac nezamestnaných bolo vo vzdelanostnej skupine - nižšie sekundárne vzdelanie a vyššie sekundárne vzdelanie.

Štruktúra UoZ podľa najvyššie dosiahnutého vzdelania (ISCED) november 2023

Jesenské	UoZ spolu	v tom								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	n/a
Spolu	139	0	13	53	65	2	0	1	5	0	0
Ženy	64	0	8	29	23	0	0	1	3	0	0

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

ISCED (The International Standard Classification of Education) - Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania

0 predprimárne vzdelanie

1	primárne vzdelanie
2	nižšie sekundárne vzdelanie
3	vyššie sekundárne vzdelanie
4	post sekundárne neterciárne vzdelanie
5	terciárne vzdelanie (nie VŠ)
6	terciárne vzdelanie (VŠ 1.stupeň)
7	terciárne vzdelanie (VŠ 2.stupeň)
8	terciárne vzdelanie (VŠ 3.stupeň)

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Tri najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie nad 48 mesiacov, od 4 do 6 mesiacov, a do 3 mesiacov. Ďalšou najpočetnejšou skupinou je skupina od 7 - 9 mesiacov.

Nezamestnaní podľa dĺžky evidencie v november 2023

Jesenské	UoZ spolu	v tom										
		do 3 m.	4 - 6 m.	7 - 9 m.	10 - 12 m.	13 - 18 m.	19 - 24 m.	25 - 30 m.	31 - 36 m.	37 - 42 m.	43 - 48 m.	nad 48 m.
Spolu	139	16	18	12	6	14	3	7	6	9	8	40
Ženy	64	9	8	5	3	6	1	3	2	5	2	20

Zdroj: UPSVaR SR, DataCubes, 2023

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Rimavskej Sobote, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (28,7 %), verejná správa a vzdelávanie. Silne zastúpené je v obchode (10,4 %). Od roku 2013 sa podiel priemyslu na zamestnaní výrazne znížil. Najvýraznejší pokles nastal v prípade obchodu.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poľnohospodárstvo, le...	6,2	5,8	6,4	7,1	6,9	5,1	6,3	5,7	3,9	4,3	5,5
Priemysel spolu	32,5	29,4	29,8	31,5	30,4	27,3	28,1	27,6	28,3	29,8	28,7
Ťažba a dobývanie	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	0,8	0,9	0,2
Priemyselná výroba	28,4	25,1	25,0	26,2	25,5	22,9	23,3	22,9	24,0	26,0	24,5
Dodávka elektriny, plyn...	1,1	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	1,2	0,6	0,6	0,7	0,9
Dodávka vody; čistenie ...	3,0	2,5	2,3	4,0	3,9	2,8	2,9	3,1	2,6	2,5	2,4
Stavebníctvo	1,6	1,7	1,5	2,7	2,1	6,5	3,9	3,6	2,4	2,7	2,8
Veľkoobchod a maloob...	11,4	12,3	12,3	9,5	9,9	11,7	7,9	12,6	8,1	7,3	10,4
Doprava a skladovanie	5,4	5,5	5,9	5,6	5,4	9,0	7,3	4,5	10,7	7,9	9,1

Informácie a komunikácia	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Finančné a poisťovacie č...	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,6	0,5
Činnosti v oblasti nehnu...	2,0	2,2	1,9	1,0	2,1	1,4	1,3	1,1	3,7	1,5	1,2
Odborné, vedecké a te...	1,4	2,0	1,6	2,2	2,0	1,8	1,4	0,8	0,8	1,0	1,0
Administratívne a pod...	1,2	1,7	1,9	2,2	1,4	1,7	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8
Verejná správa a obran...	12,5	12,8	14,2	12,0	11,4	14,3	15,5	16,6	17,9	15,8	15,8
Vzdelávanie	9,3	9,1	9,5	9,6	11,3	9,0	11,1	10,5	7,9	11,1	10,9
Zdravotníctvo a sociáln...	9,0	9,8	8,6	8,6	9,0	5,5	5,6	6,0	6,0	6,4	5,3
Umenie, zábava a rekr...	0,8	0,6	0,9	0,8	0,9	0,9	1,8	1,7	2,4	5,9	3,1
Ostatné činnosti	0,4	1,7	0,4	0,3	0,5	0,7	3,0	2,7	2,2	0,6	1,2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v okresnom meste Rimavská Sobota. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú vo viacerých podnikoch, výrobných zónach obce, obchode a školstve. Pracovné príležitosti poskytuje aj obec v organizáciách v jej zriaďovateľskej pôsobnosti.

2.8. BÝVANIE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a 1981 až 2000. Najmenej bytov bolo vybudovaných medzi 2001 a neskôr.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	35	5,7
1919 - 1945	94	15,31
1946 - 1960	121	19,71
1961 - 1980	178	28,99
1981 - 2000	153	24,92
2001 - 2010	14	2,28
2011 - 2015	11	1,79
2016 a neskôr	3	0,49
nezistené	5	0,81
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 548 (89,25 %) a ostatné budovy - 26 (4,23 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	548	89,25
bytový dom	26	4,23
polyfunkčná budova	1	0,16
ostatné budovy na bývanie	26	4,23
neskolaudovaný rodinný dom	1	0,16
núdzový objekt neurčený na bývanie	0	0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	3	0,49
ostatné	9	1,47
nezistený	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Jesenské najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 a následne s 4 obytnými miestnosťami. Okolo 9,37 % tvorli byty s 2 a 16,8 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytnou miestnosťou boli zastúpené v počte 3,72.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	27	3,72
2 obytné miestnosti	68	9,37
3 obytné miestnosti	246	33,88
4 obytné miestnosti	146	20,11
5 obytných miestností	113	15,56
6 a viac obytných miestností	122	16,8
Nezistené	4	0,55
Byty spolu	726	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 280 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 267 domov. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 52.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	280	45,6
v dome - vlastná	267	43,49
mimo domu - z verejnej siete	3	0,49
mimo domu - vlastná	4	0,65
bez prípojky	52	8,47
nezistený	8	1,30
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Celkovo 436 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť. Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 110 domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	110	17,92
prípojka na kanalizačnú sieť	436	71,01
domáca čistička odpadových vôd	2	0,33
bez kanalizácie	62	10,1
nezistený	4	0,65
Domy spolu	614	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre

mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2023 bol ich počet 70.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fyz. osoby – podnik.	107	101	84	83	91	89	94	82	81	83	83
Živnostníci	84	79	71	71	79	74	79	66	64	70	70

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 80 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 61 ziskových a 19 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Jesenské	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Právnické osoby spolu	53	57	43	48	56	61	73	71	76	77	80
Práv. osoby ziskové	33	37	37	41	42	44	54	52	53	58	61
Práv. osoby neziskové	20	20	6	7	14	17	19	19	23	19	19

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Jesenské, ktorá je začlenená do okresu Rimavská Sobota, kraj Banskobystrický. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 969,0 ha, z čoho orná pôda zaberá 679,1 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 260,9 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 56,5 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Jesenské											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% z celkovej výmery	61,5	61,5	56,7	56,7	56,6	56,6	56,6	56,6	56,6	56,5	56,5
Poľn. pôda - spolu	1 053,3	1 053,3	971,2	971,2	970,9	970,6	970,6	969,4	969,3	969,1	969,0
- orná pôda	693,6	693,5	680,5	680,5	680,4	680,3	680,3	679,2	679,2	679,2	679,1
- vinica	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
- záhrada	28,2	28,3	29,3	29,3	29,2	29,1	29,1	28,9	28,8	28,7	28,7
- ovocný sad	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- trvalý trávny porast	330,1	330,1	261,1	261,1	261,0	260,9	260,9	260,9	260,9	260,9	260,9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Poľnohospodárstvo je dôležitým hospodárskym odvetvím v riešenom území. Prírodné podmienky umožňujú výrobu poľnohospodárskej produkcie od obilnín cez semenárstvo, okopaniny, slnečnicu, strukoviny, olejniny, zeleninárstvo, ovocinárstvo a vinohradníctvo. Živočíšna výroba je zastúpená výrobou jatočného mäsa hovädzieho dobytka a ošípaných, mlieka, jatočnej hydiny a vajec, ovčiarstvom. Poľnohospodárstvo vytvára dobrú základňu pre rozvoj spracovateľského priemyslu i pre rozvoj iných druhov činnosti. Rozhodujúcim determinantom, ktorý ovplyvňuje využiteľnosť krajinnej štruktúry územia, ako aj celý výrobný proces poľnohospodárskej výroby, je poľnohospodárska pôda, jej pôdno-agronomické a agrotechnické vlastnosti a vklady spoločnosti na zachovanie a zvýšenie pôdnej úrodnosti.

Rastlinná výroba
Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zrniny spolu	3,75	5,65	4,49	5,31	4,66	4,53	4,74	4,78	4,97	4,43	5,86
Obilniny	3,76	5,67	4,52	5,34	4,7	4,6	4,79	4,86	5,14	4,56	6
Olejniny	1,85	2,54	1,87	2,8	2,43	2,53	2,66	2,52	2,49	2,21	3,16
Zemiaky	10,54	15,58	11,61	12,74	14,92	14,63	17,58	16,28	14,66	12,86	17,19
Viacročné krmo.	3,07	3,04	2,63	3,22	2,69	2,8	3,47	2,79	3	2,1	3,33

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Živočíšna výroba
Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Rimavská Sobota. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, ošípaných a oviec.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat

Ok. R. Sobota	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A	20,8	22,4	20,8	20,6	21,3	20,1	19,4	20,8	20,5	20,3	21,1
B	9,1	10,3	9,7	9,8	10,0	9,7	9,3	9,6	9,4	9,5	9,7
C	47,9	44,9	44,7	42,3	41,0	39,2	34,5	32,0	31,5	35,2	36,0
D	75,1	74,0	85,5	92,4	88,1	94,3	94,3	90,3	18,5	12,3	51,8
E	561,5	578,7	578,9	561,3	552,6	550,8	518,7	527,4	519,9	512,4	504,9
F	372,5	378,1	521,0	501,3	494,2	327,0	463,0	457,1	462,2	467,3	472,4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha poľ p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

Komerčné služby
Vzhľadom na veľkosť obce je na jej území pomerne rozvinutá sieť maloobchodov, ktorá v konkurencii dosiahla slušné proporciálne rozloženie. Postupne sa zlepšila kultúra predaja, skladovacích priestorov ale aj služieb. Dôležitým prvkom je však solventnosť zákazníka, ktorá sa ešte zďaleka nepriblížila k hranici 100 % zamestnanosti.

Finančníctvo
Finančné služby v obci zabezpečuje poštový úrad cez Poštovú banku a. s. a Slovenská sporiteľňa a.s.. Ostatné finančné služby v iných bankách sú dostupné v okresnom meste R.Sobota. Poisťovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – Slovenská poisťovňa - agentúrna kancelária. Tieto služby zabezpečujú aj pobočky viacerých poisťovní v okresnom meste R.Sobota. V obci sa nachádza aj prevádzka OVB Allfinanz Slovensko.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola
Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie detí v obci zabezpečuje Materská škola Jesenské. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálno – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské

vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená do 3 tried v ktorých vyučuje 6 učiteliek. V roku 2022 bolo evidovaných v materskej škole 53 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2012 do roku 2022.

Materská škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	60	64	59	62	62	59	57	55	55	54	53
MŠ - štátne - triedy	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
MŠ - štátne - učitelia	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

V školskom roku 2020/2021 do 30.9.2021 bola dokončená aj prístavba k MŠ na rozšírenie kapacity, ktorá sa realizuje z európskych zdrojov. Prínosom projektu bola modernizácia MŠ v centrálnej obci Jesenské na južnej časti okresu RS. Prioritou bolo zlepšiť kompetencie detí s digitálnou technológiou – vzhľadom k tomu že materská škola doteraz disponovala iba s jednou interaktívnou tabuľou. V školskom roku 2020/2021 a 2021/2022 škola zabezpečila z finančných prostriedkov na 5-6 ročné deti 2 nové interaktívne tabule s dataprojektorom. Z finančných zdrojov pre 5-6 ročné deti sa zabezpečili aj moderné didaktické pomôcky, podľa jednotlivých tematických celkov školského vzdelávacieho programu. Z finančných zdrojov BBSK sa zabezpečila na školský dvor nová preliezka pre rozvoj hrubej motoriky detí v predškolskom veku. Obec z vlastných zdrojov zabezpečil zateplenie a izoláciu strechy v OBJEKTE A. Celkový stav školskej budovy je na veľmi dobrej úrovni. Vybavenosť školy učebnými pomôckami a didaktickou technikou je dobrá. Ďalšie učebné pomôcky sa zakupujú priebežne podľa potreby. V rámci BOZP sa uskutočnili všetky naplánované revízie k zabezpečeniu plynulého chodu zariadenia (10.2.2023, https://www.jesenske.sk).

Základné školstvo

V obci sa nachádzajú 2 základné školy.

Základná škola Janka Jesenského, Mieru 154 v Jesenskom
Výučba žiakov ZŠ prebieha v dvoch budovách. Hlavná budova bola postavená v roku 1924. Slúžila pre úradovne Okresného úradu v Jesenskom. Od roku 1951 strednej škole slovenskej a v 1953 Osemročnej škole ročníky 1.-3. bola sprevádzkovaná v r. 1931. V roku 2002 sa ZŠ stala školou s právnou subjektivitou. V súčasnosti je členom Národnej siete škôl podporujúcich zdravie v SR. Poskytuje vzdelávanie žiakov 1.-9. ročníka a žiakov s mentálnym postihnutím. Školu navštevujú žiaci z Jesenského a 20 spádových obcí. Žiaci majú k dispozícii knižnicu, počítačovú učebňu, jazykovú učebňu a ŠKD. Na škole v rámci mimoškolských aktivít pracujú nasledovné krúžky: Na I. stupni: čitateľský, folklórny – Lipka I., tanečný – Romale, krúžok šikovných rúk, krúžok konverzácie ANJ I.. Na II. stupni: folklórny – Lipka II., matematický, slovenčina hrou, počítačový, športový, krúžok konverzácie v ANJ II. stolný tenis. Škola organizuje rôzne podujatia či už kultúrneho, alebo športového zamerania. Bývalá budova Národnej školy (v súčasnosti je v nej umiestnený prvý stupeň), sa začala stavať v roku 1930, novostavba bola odovzdaná svojmu účelu v roku 1931. V poschodovej školskej budove boli v tom čase 2 učebne, riaditeľňa, kabinet a byt riaditeľa školy (10.2.2023, https://www.jesenske.sk).

Základná škola Viktora Szombathyho s vyučovacím jazykom maďarským
Od septembra 1950 sa znova začali budovať školy s vyučovacím jazykom maďarským v každej maďarskej obci. Žiaci sa mohli znova učiť v materinskom jazyku v malých dedinách, v národných školách a na nižšej strednej škole. Vyučovanie prebiehalo v dvoch triedach: reformovanej ľudovej škole a v jednej miestnosti bývalého hostinca. Od 1. januára 1951 zrušili okres Jesenské, tak sa škola mohla presťahovať do budovy okresného súdu. V súčasnosti sa vyučuje v dvoch budovách, ktoré boli postavené začiatkom 20. storočia. Hlavným cieľom školy je vychovávať žiakov, upevňovať ich osobné a kultúrne záujmy. Žiaci v škole pracujú v 19 krúžkoch: krúžok šikovných rúk, ekologický, krúžok zručnosti, vlastivedný, krúžok v prednese rozprávok, folklórny, pom-pom mažoretky, ľudové tance,

astrologický, futbal, výchova k rodičovstvu, anglický jazyk, nemecký jazyk, skautský, matematický, spevácky, výtvarný a zdravotnícky. V roku 2021 došlo k rozšíreniu hlavnej budovy maďarskej školy, nakoľko už jej kapacity neboli postačujúce. Vybudovali sa tu štyri učebne pre rozvoj inkluzívnej výučby pre žiakov. Triedy si vybvené moderne a spĺňajú požiadavky dnešnej doby na výučbu (10.2.2023, https://www.jesenske.sk).

Škola má k dispozícii 2 budovy: Námestie Slobody 141, Jesenské a Ul. Mieru 245, Jesenské.

Námestie Slobody 141, Jesenské

Budova na Námestí Slobody 141 je jednoposchodová. Je vybavená 12 učebňami na teoretické vyučovanie. Prízemie: 5 učební pre teoretickú výučbu, 1 odborná učebňa pre prírodovedné predmety, 1 kabinet prírodovedných predmetov, 1 bufet, 2 sociálne zariadenia - toalety pre chlapcov, toalety pre dievčatá, sklad upratovačiek, kabinet školníka. Poschodie: 4 učebne pre teoretickú výučbu, 1 zborovňa - súčasťou zborovne je kuchynský kút, 4 kancelárie, 3 sklady, 1 kabinet pre prírodovedné predmety - bol zrušený začatím prestavby budovy. V mieste kabinetu je plánovaná výstavba schodiska na ďalšie poschodie. Vedľajšia budova 1: 2 učebne pre teoretickú výučbu, 1 učebňa pre špeciálnu triedu, 1 knižnica - v školskom roku 2021/2022 používaná ako kmeňová učebňa. Vedľajšia budova 2: 1 sklad učebníc, 1 sklad, 2 dielne - v školskom roku 2021/2022 používané ako kmeňové učebne.

Ul. Mieru 245, Jesenské

Budova je Ul. Mieru 245 jednoposchodová. Je vybavená 11 učebňami na teoretické vyučovanie. Prízemie: 6 učební pre teoretickú výučbu, 3 šatne, 3 sociálne zariadenia - toalety pre chlapcov, toalety pre dievčatá. Poschodie: 6 učební pre teoretickú výučbu, 2 kancelárie, 1 zborovňa, 2 sociálne zariadenia, 1 kabinet pre 1. stupeň, 11 učební je vybavených interaktívnou tabuľou, učebne sú vyhovujúce po stránke: veľkosti plochy na žiaka, učebnice sú vybavené vhodným školským nábytkom, ktorý zohľadňuje telesnú výšku žiakov, pokryté podlahou PVC, ktorá má veľmi ľahkú údržbu. Vymenili sa svetlá na chodbách a v triedach.

Telocvičňa - nakoľko škola nemá vlastnú telocvičňu, hodiny TSV prebiehajú v telocvični obce Jesenské.

Učebné pomôcky - škola sa snaží inovovať, dopĺňať učebné pomôcky, výučbový softvér, aby sa skvalitnil vyučovací proces podľa potrieb žiakov aj vyučujúcich. Škola vlastní 40 kusov tabletov pre žiakov a 38 tabletov pre učiteľov z vlastných finančných zdrojov a príspevku MŠVVaŠ. V IKT učebni škola vylepšila vybavenie o 10 nových počítačov, doplnila IKT vybavenie školy o 20 nových notebookov.

Budova školy - budova školy patrí obci Jesenské, škola ju má v prenájme. V školskom roku 2021/2022 sa začali stavebné práce v hlavnej budove. Cieľom bola výstavba ďalšieho poschodia so štyrmi miestnosťami. Jedno z nich bude slúžiť ako IKT učebňa, ďalšie tri miestnosti budú slúžiť ako učebne pre teoretickú výučbu - kmeňové triedy (10.2.2023, https://www.zsszombathyho.sk/sprava/).

V školých je celkovo 31 tried. Vyučuje 44 učiteľov. V roku 2022 školy navštevovalo cca. 631 žiakov.

Základná škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ spolu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ZŠ spolu - deti	527	544	561	566	566	603	593	599	612	620	631
ZŠ - štátne - triedy	30	30	30	30	30	32	32	31	31	31	31
ZŠ - štátne - učitelia	43	45	49	47	44	42	43	44	44	44	44

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2023

Školský klub detí (ŠKD)
Školský klub detí zabezpečuje pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole, činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia zameranú na ich prípravu na vyučovanie a na oddych v čase mimo vyučovania. Vhodné striedanie školskej práce a oddychu, relaxácie, hier, vychádzok, športových činnosti prispieva k odstráneniu únavy. Prostredníctvom ŠKD sa deťom rozvíjajú rozmanité záujmy. Deti v ŠKD majú k dispozícii všetky priestory a športový areál školy rovnako ako žiaci školy.

Krúžková činnosť
Na škole pracujú krúžky podľa záujmu detí a možností školy.

Stravovanie zabezpečuje školská jedáleň. V roku 2022 bolo v jedálni cca. 385 stravníkov. Kapacita jedálne predstavuje 100 miest pri stoloch.

Základná škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jedálne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Kapacita	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Stravnícii	448	447	445	436	393	377	359	384	380	384	385

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Základná umelecká škola

Základná umelecká škola v Jesenskom bola založená začiatkom septembra roku 1965 na žiadosť rodičov z Jesenského a okolia, so súhlasom ONV v Rimavskej Sobote a MNV v Jesenskom s názvom „Ľudová škola umenia v Rimavskej Sobote – pobočka Jesenské". Bola umiestnená v novopostavenej budove Domu kultúry. Funkciou riaditeľky bola poverená Magdaléna Ličková – učiteľka hry na klavír z ĽŠU v RS. V novozaloženej škole vyučovali traja zakladateľský učitelia, Vojtech Molnár – husle, Marta Szepesiová – Kéryová – akordeón. Po odchode p. Magdalény Ličkovej do starobného dôchodku, novo poverenou riaditeľkou sa stala Mgr. Alžbeta Haásová, ktorá mala veľkú zásluhu na tom, aby sa škola osamostatnila a dostala samostatnú budovu (r. 1989). ZUŠ sa presťahovala do obnovenej budovy MŠ na ulici Mieru. V roku 2002, po odchode Mgr. Alžbety Haásovej do starobného dôchodku, riaditeľskou funkciou bola poverená Mgr. Zuzana Medeová – Balloghová. V roku 2004 riaditeľka odstúpila z funkcie a novou riaditeľkou školy sa stala Ildikó Babušová, ktorá vyučovala v Rimavskej Seči a tým k Jesenskej ZUŠ pribudla ďalšia trieda na ktorej sa vyučuje hra na klavír. Vzrástol počet žiakov na škole, vyučovanie sa rozšírilo o ďalší predmet – zborový spev. Od roku 2019 je riaditeľom umeleckej školy Bc. Roland Horváth, DiS., ktorý rozšíril pedagogický zbor a úspešne zvýšil počet žiakov. Základná umelecká škola má tri hlavné odbory: Hudobný odbor je najpočetnejší a ponúka možnosť študovať hru na tieto nástroje: klavír, akordeón, keyboard, husle, gitara, basgitara, zobcová sopránová flauta, priečna flauta, klarinet, saxofón, bicie nástroje, spev. Tanečný odbor - Klasický tanec - balet, ľudový tanec, kreatívny tanec, moderný tanec, historický tanec, tance iných národov. Výtvarný odbor - Výtvarná tvorba zahŕňa predmety: kresba, akvarel, batikovanie, grafika, koláž, plagát, tempera, pastel Hudobný odbor ponuka individuálne vyučovanie na nástroji a hudobrnú teóriu v skupine. Tance (moderný tanec a folklórny tanec) a kurz výtvarného umenia sú v skupinových triedach (10.2.2023, https://www.jesenske.sk).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v základnej škole od roku 2012 do roku 2022.

Základná škola											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZUŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZUŠ spolu - deti	163	147	145	156	157	152	111	170	175	178	180
ZUŠ - štátne - učitelia	7	7	7	7	7	6	6	7	7	7	7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny".

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,

b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Jesenské. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrse a obci Jesenské.

Sociálne služby zabezpečuje aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota. Úrad práce poskytuje finančné prostriedky na kompenzáciu a na preklenutie zdravotných ťažkostí.

Občania Jesenského žiadajú hlavne o tieto sociálne služby, pretože sú finančne kompenzované štátom (rôzne príspevky na kompenzáciu miery funkčných porúch - opatrovanie, asistenčné služby, príspevky na hygienu, na prepravu a pod.). V rámci týchto sociálnych služieb vydáva obec Jesenské potvrdenie, že občanovi nie je poskytovaná žiadna sociálna služba prostredníctvom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku sociálnych služieb v okrese a následne v obci Jesenské.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres R. Sobota	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	26	26	24	24	22	22	22	19	19	19	19
P.m. k 31.12 spolu	797	822	827	831	828	666	668	659	628	665	665
P.m. v zar. pre seniorov	96	129	123	180	177	205	225	275	256	296	296
P.m. v d. soc. služ. pre PD	15	15	15	46	48	44	44	46	15	15	15
P.m. v d. soc. služ. pre PDO	351	390	399	311	308	306	304	236	256	257	257
P.m. v detských domovoch	182	182	186	188	188						

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne (10.12.2022, https://www.bbsk.sk/socialne-sluzby).

Názov	Obec Jesenské
Adresa sídla	Sobotská 10/1, 98002 Jesenské
IČO	00318833
Právna forma	Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Typ poskytovateľa	obec/mesto
ID sociálnej služby	3986160
Druh sociálnej služby	opatrovateľská služba
Forma poskytovania	terénna
Cieľová skupina	FO s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom
Veková kategória	-
Miesto poskytovania	Jesenské
Kapacita	-
Poskytovaná od	01.01.2003
Poskytovaná do	-
Dátum zápisu do registra	23.11.2009

Do budúcna plánuje obec Jesenské pristupovať k poskytovaniu sociálnych služieb **integrovaným spôsobom.** V rámci budovania Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti plánuje rozširovať aj sociálne služby:

Sociálne služby CIZS
Vzhľadom na charakter CIZS je odporúčané integrovanie poskytovania služieb a vykonávania činností spojených predovšetkým s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom a dôchodkovým vekom, a to najmä:

odborná činnosť špecializované sociálne poradenstvo prednostne v oblastiach týkajúcich sa ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu a dôchodkového veku (poradňa sociálneho poradenstva - miestnosť pre poskytovanie sociálnych služieb vo forme:

- individuálnych intervencií/kancelária - s potrebou zabezpečiť minimálne jedného sociálneho pracovníka poskytujúceho špecializované sociálne poradenstvo);
- sociálna služba denné centrum, kde sa bude vykonávať predovšetkým základné sociálne poradenstvo, záujmová činnosť, vzdelávacie a preventívne aktivity a pod. (miestnosť pre poskytovanie sociálnych služieb vo forme skupinových aktivít/spoločenská miestnosť - s potrebou zabezpečiť minimálne jednu osobu pre prevádzku centra).

V rámci poradne sociálneho poradenstva a denného centra je okrem toho možné poskytovať ďalšie súvisiace sociálne služby a vykonávať súvisiace odborné a ďalšie činnosti.

Ako príklady oprávnených činností uvádzame službu včasnej intervencie, sprostredkovanie tlmočenia, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok.

Trendy
Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústredí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby

decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content _id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, http://www.shr.sk/pages/ casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom
Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb
Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je dobre riešená. V obci sa v súčasnosti nachádza. Zdravotné stredisko. Obyvatelia majú možnosť zdravotnícke služby využiť aj v okresnom meste Rimavská Sobota.

Zdravotné stredisko
zdravotníctvoPoliklinika JESENSKÉ ponúka profesionálnu zdravotnú starostlivosť tak pre Jesenčanov ako aj pre okolité obce. Občania nemusia za vyšetrením cestovať, pretože v Jesenskom primárnu a sekundárnu zdravotnú starostlivosť poskytujú viacerí lekári. Pre pacientov, ktorí zo zdravotných dôvodov nemôžu navštíviť lekára, je k dispozícii aj návštevná služba a vyšetrenie v domácom prostredí. Primárna zdravotná starostlivosť: všeobecný lekár, detský lekár, gynekológ, zubný lekár. Sekundárna zdravotná starostlivosť: internista. Lekáreň sa nachádza pred vstupom do polikliniky (20.1.2023, https://www.jesenske.sk/obec-2/organizacie-obce/zdravotne-stredisko/).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu a štruktúry zdravotníckych zariadení v obci.

Samostatné ambulancie praktického lekára a lekárne v obci Jesenské											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lekárne a výdajne liekov	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
SAPL pre dospelých	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1
SAPL pre deti	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
SAPL stomatológa	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
SAPL gynekológia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAL špecialistu	3	1	1	1	2	2	2	2	3	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2022

Do budúcna chce obec Jesenské pristupovať k poskytovaniu **zdravotníckej starostlivosti integrovaným spôsobom. Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS)** predstavuje koordinovaný súbor služieb, procesov, ľudských zdrojov, technológií a infraštruktúry, prostredníctvom ktorých je poskytovaná integrovaná starostlivosť občanom v definovanej spádovej oblasti. V CIZS je integrovaným spôsobom zabezpečovaná a poskytovaná predovšetkým všeobecná ambulantná zdravotná starostlivosť, špecializovaná zdravotná starostlivosť a prípadne i iná špecializovaná starostlivosť, služby podpory zdravia alebo sociálne služby. Pod integráciou zdravotnej starostlivosti sa na účely CIZS rozumie fyzická koncentrácia poskytovateľov všeobecnej, špecializovanej a inej špecializovanej zdravotnej starostlivosti, ktorí spolu zabezpečia efektívny komplexný manažment pacienta tak, aby sa minimalizovala cesta pacienta medzi jednotlivými poskytovateľmi, zabezpečila sa komplexnosť služieb na komunitnom princípe so súčasným maximalizovaním bezpečnosti pacienta v procese poskytovania zdravotnej starostlivosti a súvisiacich služieb.

Povinné služby
CIZS je povinné integrovať nasledovné zložky všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti:
- všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých;
- všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť pre deti a dorast;
- špecializovanú gynekologickú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

Minimálne personálne zabezpečenie
Minimálne povinné personálne zabezpečenie poskytovania všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti v CIZS má nasledovný rozsah:
- 1 lekár poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých dostupný v CIZS v rozsahu ekvivalentu plného pracovného úväzku;
- lekári poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre dospelých dostupní v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu polovičného pracovného úväzku;
- 1 lekár poskytujúci všeobecnú ambulantnú starostlivosť pre deti a dorast dostupný v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu polovičného pracovného úväzku;
- 1 lekár poskytujúci špecializovanú ambulantnú starostlivosť v odbore gynekológia-pôrodníctvo dostupný v CIZS v rozsahu minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,2 pracovného úväzku.

Fakultatívne služby
Poskytovanie fakultatívnych služieb v CIZS je v rámci schvaľovacieho procesu bodovo zvýhodnené a výdavky s nimi spojené sú v zadefinovanom rozsahu oprávnené, ich neprítomnosť však nie je vylučujúcim kritériom realizácie projektu.

Špecializovaná zdravotná starostlivosť
CIZS môže integrovať aj iné druhy ambulantnej zdravotnej starostlivosti, ako tie, ktoré sú vyššie špecifikované ako povinné. V rámci fakultatívnych zložiek môže CIZS integrovať:
- špecializovanú zubno-lekársku ambulantnú zdravotnú starostlivosť;
- inú špecializovanú ambulantnú zdravotnú starostlivosť.

V prípade integrácie aj nepovinných zložiek ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa pri vyhodnocovaní projektov bude bodovo zvýhodňovať personálne zabezpečenie nepovinných zložiek, a to od nasledovnej minimálnej dostupnosti personálu:
- 1 lekár poskytujúci špecializovanú zubno-lekársku ambulantnú starostlivosť minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,1 pracovného úväzku a/alebo
- 2 lekári poskytujúci špecializovanú inú ambulantnú starostlivosť minimálne v rozsahu ekvivalentu 0,1 pracovného úväzku na lekára.

Ďalšie činnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti alebo služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti CIZS môžu byť integrované aj nasledovné druhy zdravotnej starostlivosti alebo služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti:
- agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (miestnosť, kde sídli alebo miestnosť, ktorú využíva, príp. bez potreby miestnosti; služba je koordinovaná poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý ju má zazmluvnenú s príslušnou zdravotnou poisťovňou);

- odberové pracovisko (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený na odberové pracovisko pre odbery biologického materiálu s cieľom diagnostiky a liečby s maximálnymi rozmermi neprevyšujúcimi minimálny rozmer ambulancie stanovený v oddiele 1 bode 1 výnosu MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);
- stacionár (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený pre stacionár v súlade výnosom MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);
- liečebná rehabilitácia (v CIZS môže byť vyčlenený priestor určený pre rehabilitácie v súlade výnosom MZ SR z 10. septembra 2008 č. 09812/2008-OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení);
- zariadenie pre prax sestier a lekárov pripravujúcich sa na špecializačnú skúšku v príslušnom špecializačnom odbore (akreditované i neakreditované špecializované výučbové zariadenie verejnej vysokej školy: pracovisko poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorý má s verejnou vysokou školou uzavretú zmluvu o praktickej výučbe v zmysle § 35 zákona o vysokých školách, a to v odbore ošetrovateľstvo, resp. v klinických špecializačných odboroch pre sestry a lekárov pripravujúcich sa na atestáciu);
- komunitný pracovník v oblasti zdravotnej výchovy (miestnosť, kde sídli komunitný pracovník v oblasti zdravotnej výchovy, príp. bez potreby miestnosti s dokladovaním spolupráce);
- okrem vyššie uvedených v odôvodnených prípadoch i ďalšie súvisiace činnosti alebo služby ako sú napríklad logopéd, resp. psychológ.

2.13. ŠPORT

Obec a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačné a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v obci je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra.

Obyvatelia v obci majú nasledovné možnosti športového vyžitia. V existujúcom športovom areáli lokalizovanom za kultúrnym domom sa nachádza telocvičňa, futbalové ihrisko, šatne s tribúnou, tenisový kurt a plocha pre deti s preliezačkami a lavičkami.

Na konci osemdesiatych rokov minulého storočia sa v Jesenskom dostal futbal do takého útlmu, že v rámci TJ zanikol. Prešlo zopár mesiacov a mládež mohla zasa organizovane hrávať futbal. Na jar v roku 1990 sa niekoľko fanatikov rozhodlo, že v Jesenskom oživia futbal. Vedenie TJ (kde fungoval turistický a tenisový oddiel) nechcelo futbalistov, bolo nutné založiť samostatný futbalový klub. Stalo sa to 29. júla 1990 a FK Jesenské bol zaregistrovaný na MV pod číslom VVS/1-900/90-2176.

Na základe úspešnej sezóny v roku 2007 sa v obci založil tenisový klub. Milovníci tohto športu zozbierali hráčov a brigádnickou činnosťou prispeli k úprave tenisového kurtu.

Aerobik v miestnej telocvični vyvíja činnosť už približne 10 rokov. V telocvični funguje aj fitnes centrum (29.5.2015, http://www.jesenske.sk/o-obci/sport/).

Multifunkčné ihrisko
Staré tenisové ihrisko bolo zrekonštruované s obecnou firmou Kompas s.r.o. v roku 2017 na multifunkčné ihrisko, toto ihrisko nám ponúka možnosť hrať tenis, futbal, volejbal i hadzanú.

Futbalový štadión
V Jesenskom sa nachádza futbalový štadión, ktorý má kapacitu 400 osôb. Bol zrekonštruovaný z vonka i z vnútra v roku 2022. V roku 2020 bol na ihrisku vybudovaný závlahový systém, trávnik pri kvalitnej závlahe vykazuje zdravý rast a po záťaži sa rýchlo regeneruje. Polievanie závlahovým systémom je aj finančne menej náročné a efektívnejšie ako pracné zavlažovanie hadicami.

Telocvičňa
Na zvyšovanie energetickej účinnosti telocvične sa pristúpilo v roku 2020 zateplením telocvične, výmenou okien, dverí a kotla. Touto celkovou rekonštrukciou telocvične sa zvýšila jej energetická účinnosť, čo nás veľmi teší, nakoľko telocvičňa je jedna z najvyťaženejších budov v Jesenskom. Využívajú ju žiaci slovenskej a maďarskej školy, v zimnom obdobý Futbalový klub Jesenksé, taktiež sa tu predcvičuje aerobik a zumba, v neposlednom rade je využívaná na súkromné futbalové tréningy (10.2.2023, https://www.jesenske.sk/obec-2/sport/).

Strelecký klub TRITON je občianskym združením v zmysle Zákona č. 83/1990 Zb., v ktorom sa združujú jednotlivci so záujmom o výkon a rozvoj športového strelectva. snahou je organizovať a zabezpečovať rozvoj základnej a výkonnostnej športovej streľby, pracovať s mládežou a vychovať skvelých strelcov, ktorí by nás reprezentovali v rámci súťaží na regionálnej, národnej aj medzinárodnej úrovni s dôrazom na dodržiavanie etiky a športových pravidiel. Členom SK TRITON sa môžu stať aj jednotlivci, ktorí nie sú držiteľmi zbrojného preukazu, osoby mladšie ako 18 rokov, právnické osoby,

ktoré prispejú k rozvoju streleckého športu ako aj cudzí štátny príslušníci, proste všetci tí, ktorí súhlasia s poslaním SK TRITON (29.9.2015, http://sk-triton.webnode.sk/o-nas/).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyši a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/ prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Kapacita s variabilnými sedadlami predstavuje 240 + 60 sedadiel. Budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa matiek, detí a dňa obce.

Obec Jesenské ponúka jednotlivcom a obchodným spoločnostiam možnosť prenájmu multifunkčnej sály, kuchyne, zasadačky a vestibulu. Kapacita multifunkčnej sály je 300 ľudí, v sále je k dispozícií ozvučenie a osvetlenie. Zasadacia miestnosť má kapacitu približne 40 ľudí. Kuchyňa dokáže obslúžiť 150 stravníkov. Multifunkčná sála je vhodná pre: svadby, smútočné stretnutia, plesy, diskotéky, konferencie, firemné stretnutia so zamestnancami a obchodnými partnermi. Sála kultúrneho domu sa prenajíma s vlastným riadom a kuchyňou (http://www.jesenske.sk/o-obci/kultura/).

Folklórny súbor Boglárka

Od svojho založenia v roku 2001 reprezentoval súbor obec už na mnohých podujatiach, tak na Slovensku, ako aj v zahraničí. Zakladateľom súboru sú manželia Gyöngyi a Csaba Verébovci za spoluúčasti obecného úradu. Manželia sa starajú o choreografiu, výber pesničiek a aj o manažment súboru. Kroje na vystúpenia zhotovuje pani Verébová s pomocou rodičov nakoľko ich nákup je finančne náročný. Boglárka má v súčasnosti 18 členov a Malá Boglárka 22. Doteraz pracovali z deťmi od 5-16 rokov zo základnej školy maďarskej, ako aj slovenskej. Od roku 2022 sa učia tancovať už aj deti z materskej školy. Veľké úspechy dosiahli nielen na Slovensku, ale aj v Maďarsku a Rumunsku. Zúčastňujú sa rôznych sústredení a súťaží na ktorých sa umiestňujú na popredných miestach (10.1.2023, https://www.jesenske.sk/obec-2/kultura/).

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Obecná knižnica sa nachádza v priestoroch polyfunkčného objektu na Školskej ulici č.58/2, 972 47 Jesenské. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 4997 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu

literatúru pre deti. Pri Obecnej knižnici je zriadená čitáreň, v ktorej si čitatelia počas výpožičných hodín knižnice môžu čítať knihy a časopisy a diskutovať o nich s ostatnými čitateľmi.

Verejná knižnica											
obec Jesenské	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	4 997	4 997	4997	4 997	4 997	4 997	4 997	4 997	4 997	4997	4997

Zdroj: ŠÚ SR, 2022

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobo vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, http://www.nocka.sk/uploads/fd/ c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie" súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov"
- zefektívniť systém dlhodobejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov" kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie" detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, http://www.nocka.sk/uploads/fd/ c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nachádza 1 špecializované ubytovacie zariadenie Turistická ubytovňa. Jedná sa o štandardne vybavené ubytovacie kapacity. V ubytovni je k dispozícii 20 lôžok (5 izieb 3.lôžkových a 1 izba 5 lôžková), s možnosťou využívania 2 kuchýň. Prednosti ubytovania: ubytovanie vhodné aj pre rodiny s deťmi, možnosť uskladnenia bicyklov, blízkosť železničnej stanice 1 min. (rýchlik Bratislava - Košice), monitorované parkovisko, možnosť grilovania a opekania, pripojenie WIFI zadarmo, LCD televízor v spoločenských priestoroch (29.9.2015, https://sites.google.com/site/jesenske/o-nas).

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú poskytované v reštauračných zariadeniach a miestnych pohostinstvách: Retro Bar, Stella bar, Club Ascona, Espresso Attila, Nostalgia pohostinstvo, Casablanca, Piváreň u Ziga a Pizzéria Babi. Stravovanie žiakov je zabezpečené v školskej družine, stravovanie dôchodcov v obci zabezpečuje obecný úrad pre cca 40 dôchodcov. Návrh uvažuje s lokalizáciou Penziónu - hotela v centrálnej časti obce.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Jedným z artiklov rozvoja obce je aj cestovný ruch. Obec Jesenské sa nachádza 15 km od Rimavskej Soboty a leží na sútoku riek Gortva a Rimava. Je najväčšou obcou a najdôležitejšou železničnou križovatkou južného Gemera. Z jednej tretiny sa rozprestiera na Vtáčom chránenom území NATURA 2000 a na juho-západnej časti katastra hraničí s CHKO Cerová vrchovina. Z neďaleko susediaceho Širkovského hradu, po modrej značke sa dá dostať až do Hajnáčky. Cestou je tzv. jeden strom, dobre známi pre obyvateľov obce, ale i pre turistov je tu dobrá vyhliadka ne celé okolie a obec. Turistická oblasť v širokom okolí obce je pozoruhodná najmä sopečnou Cerovou vrchovinou a prírodnou rezerváciou Kurinec – Zelená voda. Oblasť Zelenej vody je vyhľadávané výletné miesto obyvateľov Rimavskej kotliny, ale i rybárov, turistov a návštevníkov z celého Slovenska. (v súčasnosti čaká na rozsiahlejšie investície, v súlade s jeho koncepciou rozvoja). V okolí obce sa nachádzajú hlavne tieto prírodné úkazy a historické pamiatky: Z hľadiska turistického ruchu je významným mesto Fiľakovo (28 km na západ od Jesenského) , kde sa nachádza stredoveký hrad a múzeum so stálou expozíciou vo františkánskom kláštore. Fiľakovský hrad postavili na významnej obchodnej ceste a bol súčasťou opevnení s vojenským obranným charakterom. Prvá zmienka o hrade je z roku 1246. Poddanská obec v podhradí sa vyvinula zo staršieho osídlenia a spomína sa v roku 1255 ako osada s mýtom. Múzeum vo Fiľakove vzniklo už roku 1961. Sídlilo v budove františkánskeho kláštora pri rímskokatolíckom kostole. Múzeum spravovalo bohatý zbierkový fond. Roku 1983 – 1984 bolo zrušené a zbierky boli delimitované do Novohradského múzea v Lučenci. Činnosť múzea bola obnovená v roku 1994 a časť zbierok bola vrátená mestu Fiľakovo. Expozícia múzea približuje predovšetkým udalosti z histórie fiľakovskej protitureckej pevnosti a mesta Fiľakovo. Nájdeme tu prvú písomnú pamiatku na Fiľakovo z roku 1246, maketu hradu, turecké zbrane, delá a archeologické nálezy z okolia. Palócka izba dokumentuje život vidieckeho obyvateľstva v regióne Novohradskej župy. V galérii Mestského múzea sa konajú prevažne výstavy výtvarníkov z regiónu Novohradu.

Ďalšou turistickou atrakciou je hrad Hajnáčka. Zrúcaniny hradu týčiace sa vysoko na zďaleka viditeľnom čadičovom brale priamo nad obcou Hajnáčka. Z hradu sa zachovali zvyšky múrov ťažko prístupnej najvyššej časti hradu s pravidelným palácom a podkovovitou baštou. Z diaľky ani nie je viditeľné, že tu voľakedy stával hrad Hradná skala tvorila na mnohých miestach časť hradieb i vnútornej architektúry, do nej bolo vysekané schodište. Na najvyššej časti skaly bola pravdepodobne menšia palácová stavba, ktorú chránili dva pásy hradobného múru a podkovovitá bašta.

Hrad Kapla (pri Širkovciach, 2 km od Jesenského na juh) – Hrad postavili pravdepodobne v 13 storočí. Prvýkrát sa spomína v roku 1244. V roku 1324 ho daroval kráľ Karol Róbert majstrovi Rolandovi, synovi Comesa Dezidera z rodu Ratholdovcov. Roland sa stal zakladateľom rodu Lórántffych. V roku 1443 bol majiteľom hradu gemerský župan Juraj Lórántffy. Do krajiny vtrhlo bratrícke vojsko a hrad dobylo. V roku 1460 kráľ Matej Korvín hrad dobyl späť a vrátil ho Lórántffyovcom . Ďalší majiteľ Mikuláš Lórantffy sa v roku 1505 zúčastnil na krajinskom sneme v Rákoši ako vyslanec Gemerskej stolice. V roku 1571 sa bratia Ján a Juraj Lóránffy súdili o hrad a Jánom Thravom. Hrad pravdepdobne Lóránffyovcom odňal, pretože v roku 1595 bol jeho kapitánom Peter a ďalší Lórantffyovci boli jeho majiteľmi až do začiatku 17. storočia, kedy vymreli. Toto obdobie môžeme považovať za zánik hradu, pretože ďalší majitelia (Vajovci, Cegejovci, Vassovci, Szilassiovci, Keményovci Komišovci a chvíľu aj Rákociovci) sa o hrad nestarali. Hrad spustol, začal sa rozpadávať a dnes po ňom nie sú žiadne stopy. Kapla je typ gotického hradu s útočistnou vežou a palácvom na múrom obohnatom nádvorí. V priestore horného hradu neskôr pribúdali stavby. Dolný hrad tvorí obvodová hradba s priekopou, popri ktorej mohli byť do východnej časti hospodárske budovy a vstupná brána na západe. Nad vstupom je umelo vytvorený vysoký val, ktorý mohol niesť štítovú hradbu. Počas tureckého nebezpečenstva bol hrad v 16. storočí sčasti opevnený – podľa údajov v literatúre. Turisti môžu navštíviť miesto niekdajšieho hradu.

Hrad Hodejov – jeho nepatrné zvyšky ležia nad obcou toho istého mena v Rimavskej kotline na západ od Jesenského. Išlo o neveľký a menej významný hrad, preto sa nám o ňom zachovali iba nepočetné historické správy. Vznikol pravdepodobne v 14. storočí a prvý raz sa písomne spomína až v roku 1421 keď jeho majiteľmi páni z Jelšavy (Ilšayovci). Potom bol v držbe rodiny Lórantffyovcov, neskôr Palóczyovcov a Orszákovcov. Načas sa ho zmocnili aj bratríci. Kráľ Matej Korvín ich však vyhnal a jeho majiteľmi sa začiatkom 16. storočia stali Kubínyovci. Roku 1567 vyhlásili Hodejov za pohraničný hrad protitureckej obrany. Aj keď bola v ňom vojenská posádka, Turci naň roku 1571 zaútočili, dobyli ho a zrúcali. Od tej doby upadol do zabudnutia.

Soví hrad v Šuriciach – stopy po hrade sú na samom vrchu sopečného sopúcha, ktorý sa vypína nad obcou Šurice. Kopec je výrazná dominanta obce Šurice, ležiacej v Šurickej brázde 10 km JV od Fiľakova. História hradu je zatiaľ nejasná. Miesto na mape označované ako Soví hrad je v literatúre definované len ako prírodný výtvor a prírodná pamiatka. Bralo má eliptický tvar a vytvorilo sa ako výplň sopečného komína v poslednej fáze vulkanickej činnosti začiatkom štvrťohôr. Keďže ide o impozantný prírodný útvar, bol bádaný pravdepodobne len prírodovedcami. Tvar a pôdorys hradu určil sopečný výver, na ktorom sa nachádzal. Pôvodní stavitelia využili tento terén dokonale. Na najvyššom mieste sú stopy po základoch najväčšej stavby. Išlo pravdepodobne o hlavnú, pravdepodobne obytnú vežu pôdorysu nepravidelného lichobežníka, ktorá bola dominantou hradu. Na jej západnej strane o úroveň nižšie, je na skalnej plošine stopa po obvodovom múre a veľká do skaly vytesaná cisterna. Na južnej strane je zasekaná malá plošina, ktorou sa mohlo do objektu s cisternou vchádzať a na východnej strane je cca o 9 m nižšie ďalšia plošina ešte so skalným podložím, ktorá mohla ukrývať medzi skalami veľmi malé hospodárske stavby. Toto územie hradu nemohlo neskôr stačiť a preto sa pravdepodobne rozšíril ešte ďalej na východ, kde mohli stáť hospodárske budovy ale aj obranné objekty hradu, po ktorých však nie sú žiadne stopy okrem troch zasekaných schodoch do skaly na okraji plochy (29.9.2015, http://www.jesenske.sk/o-obci/cestovny-ruch/).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom", ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Spolu za rok 2022

Ekonomická klasifikácia

Spolu	**4 251 951 €**		
názov	**suma**	**podiel z celku /podiel v rámci skupiny**	**priemer obcí**
Granty a transfery	**2 024 521 €**	**48 %**	**34 %**

Tuzemské bežné granty a transfery	2 024 521 €	100 %	99 %

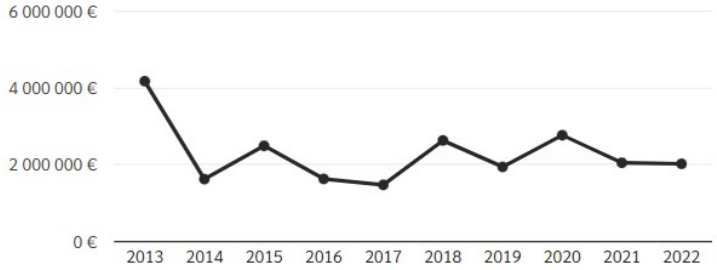

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Daňové príjmy	**1 438 723 €**	**34 %**	**43 %**
Dane z príjmov a kapitálového majetku	1 346 590 €	94 %	84 %
Dane za tovary a služby	46 562 €	3 %	6 %
Dane z majetku	45 571 €	3 %	10 %

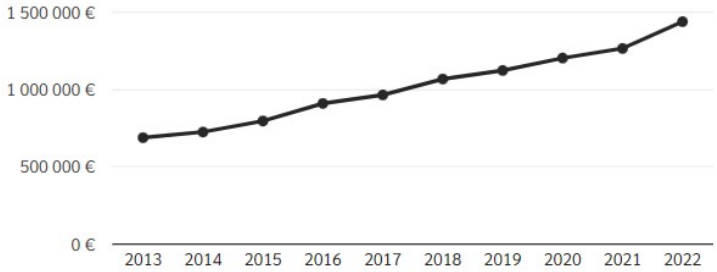

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Príjmy z transakcií s finančnými...	**518 557 €**	**12 %**	**10 %**
Z ostatných finančných operácií	517 892 €	100 %	100 %
Zo splátok tuzemských úverov, ...	665 €	0 %	0 %

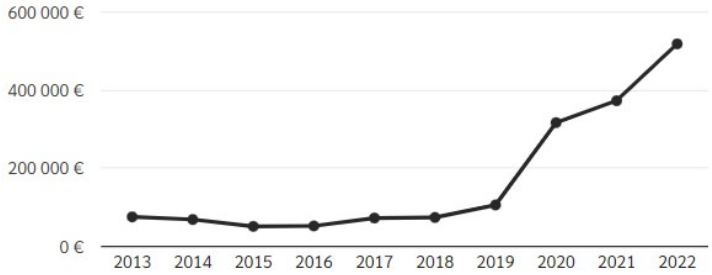

Obrázok: Vývoj prijmov z transakci ....v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Nedaňové príjmy	**270 151 €**	**6 %**	**9 %**
Administratívne poplatky a iné ...	181 572 €	67 %	53 %
Príjmy z podnikania a z vlastníctva ...	71 672 €	27 %	28 %
Iné nedaňové príjmy	12 262 €	5 %	6 %
Kapitálové príjmy	4 645 €	2 %	13 %
Úroky z tuzemských úverov, ...	0 €	0 %	0 %

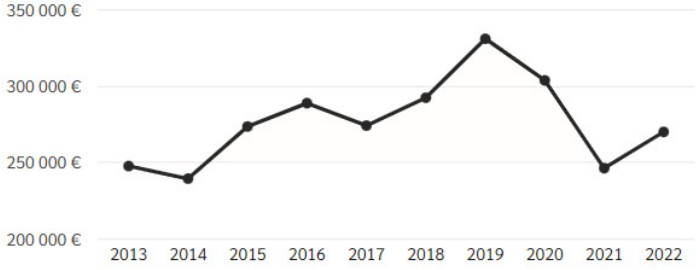

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Štruktúra výdavkov

Spolu	**4 001 840 €**		
názov obcí	**suma**	**podiel z celku /podiel v rámci skupiny**	**priemer**
Vzdelávanie	**2 551 774 €**	**64 %**	**43 %**
Predprimárne a primárne vzdelávanie	2 180 606 €	85 %	54 %
Vzdelávanie nedefinované podľa ...	215 048 €	8 %	7 %
Vedľajšie služby v školstve	134 140 €	5 %	13 %
Vzdelávanie inde neklasifikované	21 981 €	1 %	0 %

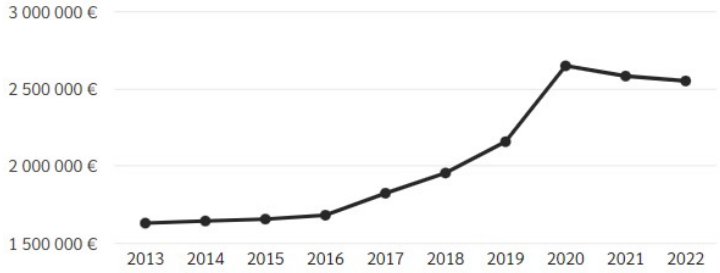

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Všeobecné verejné služby	**503 499 €**	**13 %**	**26 %**
Výkonné a zákonodarné orgány...	498 193 €	99 %	9 %
Všeobecné verejné služby inde ...	5 305 €	1 %	1 %

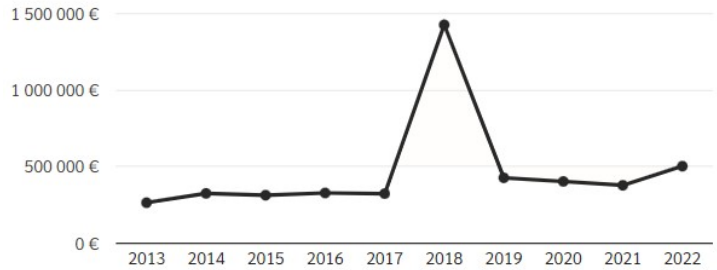

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Ochrana životného prostredia	**214 007 €**	**5 %**	**6 %**
Nakladanie s odpadovými vodami	113 254 €	53 %	33 %
Nakladanie s odpadmi	67 802 €	32 %	59 %
Ochrana prírody a krajiny	32 951 €	15 %	4 %

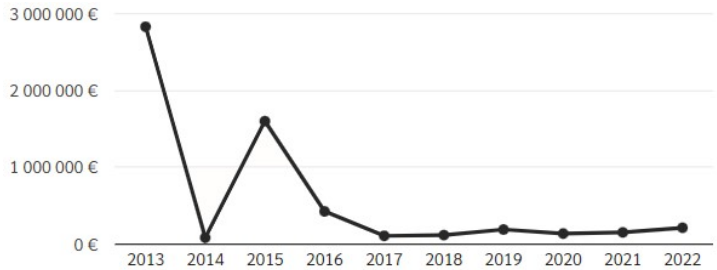

Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Sociálne zabezpečenie	**195 935 €**	**5 %**	**4 %**

Sociálna pomoc občanom v...	93 552 €	48 %	27 %
Nezamestnanosť	61 508 €	31 %	2 %
Staroba	34 153 €	17 %	52 %
Rodina a deti	6 722 €	3 %	8 %

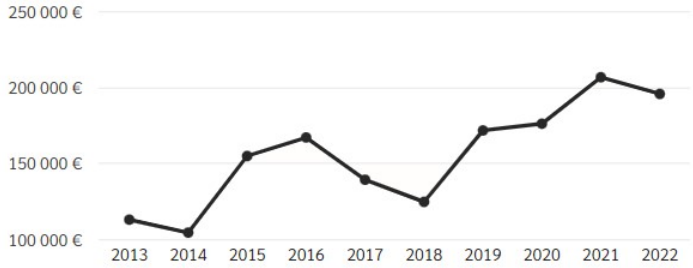

Obrázok: Vývoj výdavkov na sociálnu oblasť v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Ekonomická oblasť	**157 167 €**	**4 %**	**5 %**
Doprava	136 230 €	87 %	66 %
Ťažba, výroba a výstavba	20 937 €	13 %	13 %

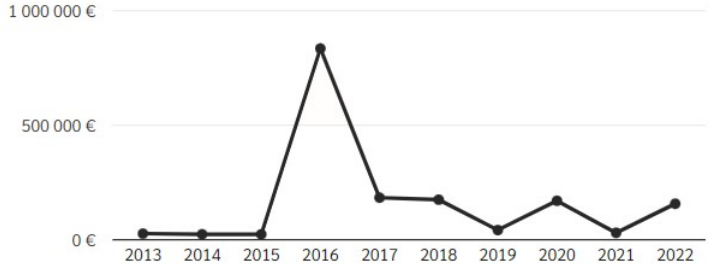

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Rekreácia, kultúra a náboženstvo	**147 721 €**	**4 %**	**5 %**
Rekreačné a športové služby	69 003 €	47 %	32 %
Kultúrne služby	59 142 €	40 %	48 %
Náboženské a iné spoločenské služby	19 576 €	13 %	14 %

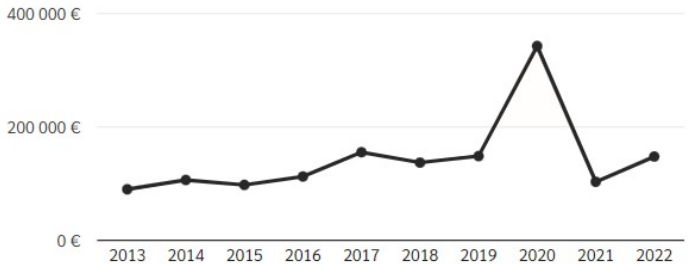

Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu ... v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Bývanie a občianska vybavenosť	**113 278 €**	**3 %**	**9 %**
Verejné osvetlenie	100 622 €	89 %	13 %
Rozvoj bývania	12 655 €	11 %	14 %

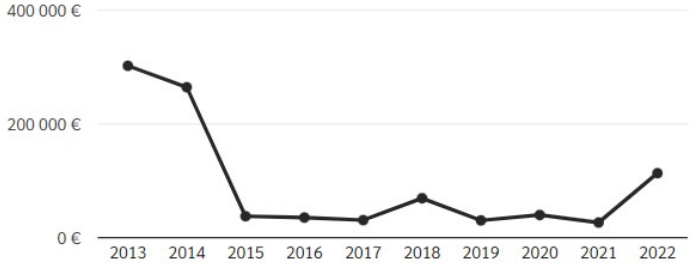

Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie ... v obci Jesenské

Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Verejný poriadok a bezpečnosť	**60 339 €**	**2 %**	**1 %**
Verejný poriadok a bezpečnosť ...	52 117 €	86 %	23 %
Ochrana pred požiarmi	8 110 €	13 %	65 %
Policajné služby	112 €	0 %	12 %

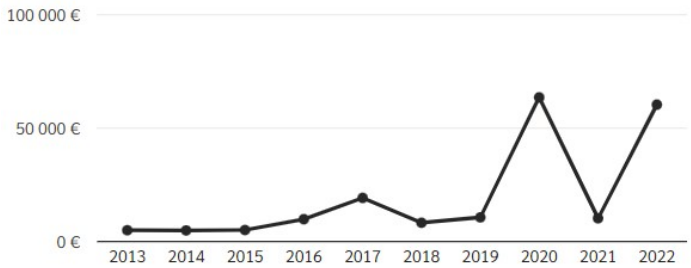

Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť ... v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Zdravotníctvo	**58 120 €**	**1 %**	**0 %**
Ambulantná zdravotná starostlivosť	58 120 €	100 %	50 %

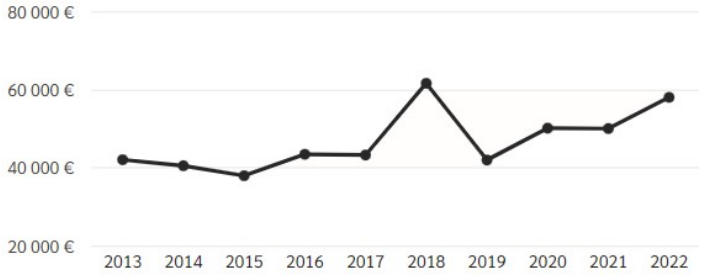

Obrázok: Vývoj výdavkov na zdravotníctvo ... v obci Jesenské
Zdroj: 20.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

Finančné zdravie obce Jesenské

Celkové skóre finančného zdravia obce Jesenské sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Záväzky po lehote splatnosti a Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Jesenské dosiahla skôre **5,2**.

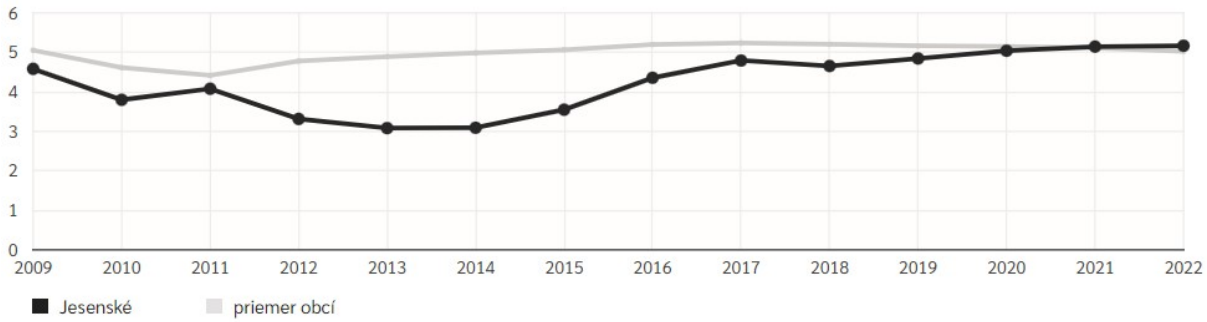

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Jesenské
Zdroj: 22.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

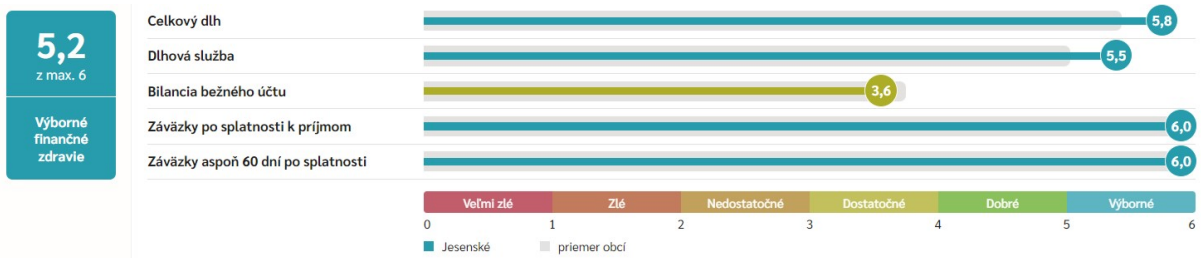

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Jesenské
Zdroj: 22.12.2023, http://www.hospodarenieobci.sk/

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Jesenské je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce
Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Jesenské. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 9 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Jesenské
Sídlo pracoviska daňového úradu	R.Sobota
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Jesenské
Sídlo Okresného súdu	R.Sobota
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	R.Sobota
Sídlo pracoviska obvodného úradu	R.Sobota
Sídlo Územnej vojenskej správy	B.Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	R.Sobota
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	R.Sobota
ŠÚ SR	

2.20 BEZPEČNOSŤ

Obecná polícia
Legislatívne postavenie obecnej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje obecnú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. V súčasnosti obec nemá zriadení obecnú políciu a s jej zriadením sa neuvažuje.

Štátna polícia
Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchateľov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch. V obci je zriadené obvodné oddelenie PZ (OO PZ Jesenské, Ul. Pekárenská č. 312, 980 02 Jesenské), pod pôsobnosť ktorého spadá aj obec Jesenské. Obce v pôsobnosti oddelenia: Jesenské, Bakov, Belín, Blhovce, Čierny Potok, Drňa, Dubno, Gemerček, Gemerské Dechtáre, Gemerský Jablonec, Gortva, Hajnáčka, Hodejov, Hodejovec, Hostice, Jestice,

Konrádovce, Nová Bašta, Pavlovce, Petrovce, Stará Bašta, Sútor, Studená, Šimonovce, Širkovce, Tachty, Večelkov.

Monitorovacie a kamerové systémy
V obci v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Jesenské je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobo nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu
V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda
Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrnohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:
1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:
- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, investície na obecnom úrade, materskej škole, základnej škole, kultúrnom dome, námestí, športovej infraštruktúre, v rámci obecného cintorína, či verejnom osvetlení. Obec realizovala investície v oblasti výstavby kanalizačnej siete a ČOV. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev.

2023

2022

2021

2020

2019

2018

2017

2016

2015

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT
Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Jesenské nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikročiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky 1. 2. … 10	***W*** - slabé stránky 1. 2. … 10.
O - príležitosti 1. 2. … 10.	1. 2. Stratégia ***SO*** … 10.	1. 2. Stratégia ***WO*** … 10.
T - hrozby 1. 2. … 10.	1. 2. Stratégia ***ST*** … 10.	1. 2. Stratégia ***WT*** … 10.

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody
WO – prekonať slabiny využitím príležitostí
SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám
WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovanej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

Matica príležitostí

Atraktívnosť	Pravdepodobnosť úspechu: vysoká	nízka
vysoká	**1**	**2**
nízka	**3**	**4**

Matica rizík

Vážnosť	Pravdepodobnosť nastatia: vysoká	nízka
vysoká	**1**	**2**
nízka	**3**	**4**

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť

ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj,* ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj,* vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj,* vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj,* má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodný poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry ai. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	**1 Sústrediť snahu**	**2 Udržať snahu**
	nízka	**3 Nízka priorita**	**4 Možné nadmerné investovanie**

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce město úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícii ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Jesenské a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	**Slabé stránky**

- poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 56,5 % katastra obce, - celkovo 61 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - zastúpených 13 slobodných povolaní, - 9 samostatne hospodáriaci roľníci, - celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 83 v roku 2023, - narastajúci počet podnikateľských subjektov právnických osôb, - fungujúce poľnohospodárske podniky, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - rozvinutá sieť maloobchodu, - rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, - dostupné reštauračné služby, - existencia ubytovacieho zariadenia. - rýchla dostupnosť okresného mesta R.Sobota, - existencia prevádzok predajní zmiešaného tovaru, - existencia servisných prevádzok a opravovní, - v obci zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., - poisťovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – Slovenská poisťovňa,	- nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite R. Soboty, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitosti, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, - veľký počet obyvateľov bez pracovných návykov,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Jesenské s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta R.Sobota po ceste II. triedy, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Jesenské (poľnohospodárstvo, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 17	12 Stratégia ***WO*** 9
T hrozby	Stratégia ***ST*** 7	Stratégia ***WT***

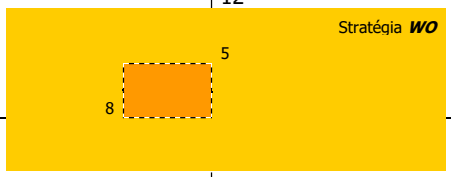

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	**Slabé stránky**
- prechádzajúca cesta II. triedy č. 571, - prechádzajúca cesta III./2790, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce cca. 5 km, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD – 5, - vybudovaná sieť poľných ciest,	- nedostatok spojov do okresného mesta R.Sobota v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty II. a III. triedy, - nedostatok parkovacích miest,

- čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, - juhovýchodným okrajom obce prechádza železničná trať č.160 a trať č. 174, - v k. ú. Jesenské sa celkovo nachádzaja 1 železničná stanica a 1 železničná zastávka, - v železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky, - pozdĺž celej komunikačnej siete sú poväčšine obojstranné chodníky v šírke 2 m, - vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami OcÚ, na námestí a športovou infraštruktúrou, - v objektoch HBV je zabezpečených viac ako 110 garáží, - pred bytovkami je vybudovaných viac ako 60 odstavných stání,	- potrebné rozšírenie chodníkov pre peších,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste II. a III. tr., - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 13	6 Stratégia ***WO*** 5
T hrozby	Stratégia ***ST*** 8	8 2 Stratégia ***WT***

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia ST - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	**Slabé stránky**
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s. (45,6 %), - obec Jesenské je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky 22 kV, - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - fungujúci hasičský zbor, - hlavným zdrojom plynu pre obec je VTL plynovod DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské (62,21 %),	- zlý technický stav vodovodného potrubia, - chýbajúce osvetlenie popri niektorých komunikáciách obce, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce, - zlý technický stav obecného rozhlasu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do OcÚ, - nedobudovaná rozvodná sieť plynu, - nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - rekonštrukcia vodovodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov

- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 10	Stratégia ***WO*** 10 / 5 / 3 / 7
T hrozby	Stratégia ***ST***	Stratégia ***WT*** 5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	**Slabé stránky**
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Jesenské na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV (71,01 %), - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- neukončená výstavba splaškovej kanalizačnej siete, - nezáujme obyvateľov o napojenie na splaškovú kanalizáciu, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- napojenie domácností na splaškovú kanalizačnú sieť, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd potoka, - znečistenie korýt odpadom, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste R.Sobota, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - nárast množstva vyvážaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvážaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych" skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 6	Stratégia ***WO*** 9 / 5 / 11

T hrozby	Stratégia ***ST***	1 10 Stratégia ***WT***

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	**Slabé stránky**
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - plynofikácia obce, - prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Gortva a Rimava potok, - vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV (71,01 %), - čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- nedostatočné pripojenie obyvateľov na splaškovú kanalizačnú sieť, - vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti obce (R.Sobota), - nedoriešené protizáplavové opatrenia, - znečistenie vodného toku Rimava a Gortva, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste R.Sobota, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- napojenie domácností na splaškovú kanalizačnú sieť, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku hospodárskej činnosti v regióne Cerovej vrchoviny, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 8	13 Stratégia ***WO*** 3 2 6
T hrozby	Stratégia ***ST***	10 Stratégia ***WT***

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	**Slabé stránky**
- zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia seniorov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - detský domov, - klub seniorov, - klub invalidných seniorov, - existencia zdravotníckeho strediska, - existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých, - existencia stomatologickej ambulancie a dentálnej hygieny, - existencia gynekologickej ambulancie. - existencia internej ambulancie, - existencia komerčnej lekárne,	- absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - vysoký podiel rómskeho obyvateľstva, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - nízky počet praktických lekárov pre dospelých, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, hlavne rómskeho, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - výstavba nájomného bytového domu, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, Projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovania tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 8	Stratégia ***WO*** 15 2
T hrozby	Stratégia ***ST*** 15 13	Stratégia ***WT*** 7

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *SO* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Rimavská Sobota.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	**Slabé stránky**
- fungujúca materská škola, - stabilizovaný počet detí v materskej škole, - rekonštruovaná budova materskej školy, - existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, - existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, - vysoká odbornosť vyučovania, - kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, - postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, - individuálna integrácia žiakov ŠVVP, - možnosť pripojenia na internet, - veľký výber záujmovej činnosti, - možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích stravníkov, - areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, - účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, - ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, - orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, - dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, - vybudovaná školská telocvičňa, - existencia základnej umeleckej školy, - existujúci futbalový areál, - vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. - činné športové kluby – futbalový, strelecký, - vybudované tenisové ihrisko, - vybudované multifunkčné ihrisko, - vybudovaná obecná telocvičňa, - existujúci poľovnícky revír, - existujúci rybársky revír,	- potrebné dovybavenie materskej školy, - potrebné dovybavenie základných škôl, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky škôl, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - nedobudovaná športová infraštruktúra, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- modernizácia infraštruktúry vzdelávania v obci, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Jesenské, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO*** 27	Stratégia ***WO*** 7
T hrozby	Stratégia ***ST***	Stratégia ***WT*** 7

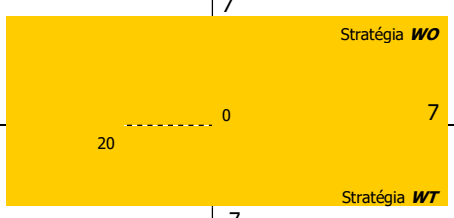

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST – čeliť hrozbám využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	**Slabé stránky**
- vybudovaný dom kultúry s kapacitou 300 osôb, - dlhoročná história obce, tradície, - pravidelné organizované kultúrne podujatia - deň matiek, deň dôchodcov, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (2 kostoly), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia obecnej knižnice s viac ako 5000 knižnými jendnotkami,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - egatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- rekonštrukcia kultúrneho domu, - usporadúvanie Dňa obce, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - cezhraničná spolupráca s Maďarskou republikou v oblasti kultúry, - každoročné folklórne slávnosti, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zoslabovanie tradičného vnímania obce Jesenské, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO***	Stratégia ***WO***
T hrozby	Stratégia ***ST***	Stratégia ***WT***

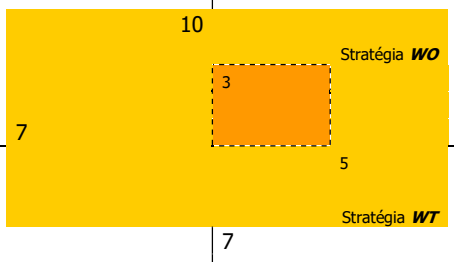

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo cykloturistických trás, - existencia poľovníckeho revíru, - existencia rybárskeho revíru, - prírodnosť CHKO Cerovská vrchovina, - lokality NATURA 2000,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Jesenské v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Jesenské vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality Cerovej vrchoviny, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v Rimavsko-Sobotskom okrese, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - nevypočítateľné správanie neprispôsobivých skupín obyvateľov, - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	9 Stratégia ***SO***	Stratégia ***WO*** 7
T hrozby	9 Stratégia ***ST***	7 Stratégia ***WT***

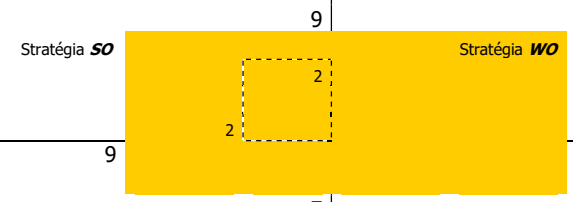

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka

	efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- inštalácia informačných tabúľ v priestore celej obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	13 Stratégia ***SO***	8 Stratégia ***WO*** 2 5
T hrozby	3 Stratégia ***ST***	Stratégia ***WT*** 5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	**Slabé stránky**
- postupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- vypadávanie signálu na niektorých uliciach, - nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovak Telekom, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	**Ohrozenia**
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT

- zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narúšanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	**W slabé stránky**
O príležitosti	Stratégia ***SO***	Stratégia ***WO***
T hrozby	Stratégia ***ST***	Stratégia ***WT***

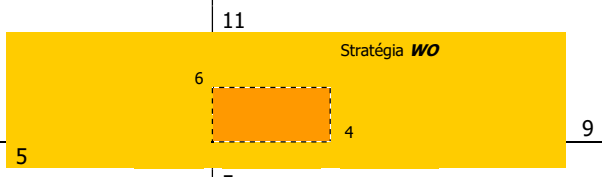

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO a WT – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložité vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaraďovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Jesenské a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Jesenské patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania služobtvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Jesenské vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE JESENSKÉ .

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadaním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Jesenské . Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Jesenské a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Jesenské poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerať ako na nerovnosti, neoddôvodné rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza

z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Jesenské je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie. Obec Jesenské je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Jesenské :

Hlavné disparity BBSK
v pôdohospodárstve
- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle
- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách
- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre
- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:
v pôdohospodárstve
- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle
- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách
- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre
- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovo-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;

- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Jesenské v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 56,5 % katastra obce, + celkovo 61 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + zastúpených 13 slobodných povolaní, + 9 samostatne hospodáriaci roľníci, + celkový počet fyzických osôb podnikateľov – 83 v roku 2023, + narastajúci počet podnikateľských subjektov právnických osôb, + fungujúce poľnohospodárske podniky, + existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + rozvinutá sieť maloobchodu, + rozvinutá sieť ostatných komerčných služieb, + dostupné reštauračné služby, + existencia ubytovacieho zariadenia. + rýchla dostupnosť okresného mesta R.Sobota, + existencia prevádzok predajní zmiešaného tovaru, + existencia servisných prevádzok a opravovní, + v obci zastúpené finančné inštitúcie – Poštová banka, a.s., Slovenská sporiteľňa, a.s., + poisťovacie služby sú v obci zabezpečené spoločnosťou Alianz – Slovenská poisťovňa,	- nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite R. Soboty, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitosti, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva, - veľký počet obyvateľov bez pracovných návykov,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta II. triedy č. 571, + prechádzajúca cesta III./2790, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce cca. 5 km, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD – 5, + vybudovaná sieť poľných ciest, + čiastočne zrekonštruované povrchy miestnych komunikácií, + juhovýchodným okrajom obce prechádza železničná trať č.160 a trať č. 174, + v k. ú. Jesenské sa celkovo nachádzaja 1 železničná stanica a 1 železničná zastávka, + v železničnej stanici je celkom 13 koľají a odbočujú z nej celkom 4 uličky, + pozdĺž celej komunikačnej siete sú poväčšine obojstranné chodníky v šírke 2 m, + vybudované odstavné plochy v centre obce pred budovami OcÚ, na námestí a športovou infraštruktúrou, + v objektoch HBV je zabezpečených viac ako 110 garáží, + pred bytovkami je vybudovaných viac ako 60 odstavných stání,	- nedostatok spojov do okresného mesta R.Sobota v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nevyhovujúci stav chodníkov pre peších, - potrebná rekonštrukcia cesty II. a III. triedy, - nedostatok parkovacích miest, - potrebné rozšírenie chodníkov pre peších,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., + vybudovaný verejný vodovod v správe – Stredoslovenskej vodárenskej prechádzkovej spoločnosti, a.s. (45,6 %), + obec Jesenské je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky 22 kV, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavby plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + fungujúci hasičský zbor, + hlavným zdrojom plynu pre obec je VTL plynovod DN 80, PN 6,4 MPa a končí RS 5000 Jesenské (62,21 %),	- zlý technický stav vodovodného potrubia, - chýbajúce osvetlenie popri niektorých komunikáciách obce, - nedostatočné osvetlenie v bočných častiach obce, - zlý technický stav obecného rozhlasu, - nevybudovaný bezbariérový prístup do OcÚ, - nedobudovaná rozvodná sieť plynu, - nevyhovujúci stav priestoru obecného cintorína, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Jesenské na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV (71,01 %), + čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- neukončená výstavba splaškovej kanalizačnej siete, - nezáujme obyvateľov o napojenie na splaškovú kanalizáciu, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - existencia čiernych skládok, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, + plynofikácia obce, + prírodné prostredie a alokácia lokalít NATURA 2000, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Gortva a Rimava potok, + vybudovaná splašková kanalizačná sieť s ČOV (71,01 %), + čiastočne budovaná samostatná dažďová kanalizačná sieť,	- nedostatočné pripojenie obyvateľov na splaškovú kanalizačnú sieť, - vysoké zaťaženie životného prostredia energetickými a chemickými podnikmi v blízkosti obce (R.Sobota), - nedoriešené protizáplavové opatrenia, - znečistenie vodného toku Rimava a Gortva, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste R.Sobota, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia seniorov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + detský domov, + klub seniorov, + klub invalidných seniorov, + existencia zdravotníckeho strediska, + existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých, + existencia stomatologickej ambulancie a dentálnej hygieny, + existencia gynekologickej ambulancie. + existencia internej ambulancie, + existencia komerčnej lekárne,	- absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - vysoký podiel rómskeho obyvateľstva, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - nízky počet praktických lekárov pre dospelých, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, hlavne rómskeho, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ fungujúca materská škola, + stabilizovaný počet detí v materskej škole, + rekonštruovaná budova materskej školy,	- potrebné dovybavenie materskej školy, - potrebné dovybavenie základných škôl, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy,

+ existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, + existencia plnoorganizovanej slovenskej základnej školy, + vysoká odbornosť vyučovania, + kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, + postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania, + individuálna integrácia žiakov ŠVVP, + možnosť pripojenia na internet, + veľký výber záujmovej činnosti, + možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích stravníkov, + areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, + účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, + ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, + orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, + dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, + vybudovaná školská telocvičňa, + existencia základnej umeleckej školy, + existujúci futbalový areál, + vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. + činné športové kluby – futbalový, strelecký, + vybudované tenisové ihrisko, + vybudované multifunkčné ihrisko, + vybudovaná obecná telocvičňa, + existujúci poľovnícky revír, + existujúci rybársky revír,	- nedostatočné priestorové podmienky škôl, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - nedobudovaná športová infraštruktúra, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaný dom kultúry s kapacitou 300 osôb, + dlhoročná história obce, tradície, + pravidelné organizované kultúrne podujatia - deň matiek, deň dôchodcov, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (2 kostoly), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + existencia obecnej knižnice s viac ako 5000 knižnými jendnotkami,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - egatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + prírodné krásy v okolí obce, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + početné množstvo cykloturistických trás, + existencia poľovníckeho revíru, + existencia rybárskeho revíru, + prírodnost CHKO Cerovská vrchovina, + lokality NATURA 2000,	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrnopoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec, - málo ubytovacích kapacít,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu,

	- absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + obecný občasník a rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,	- vypadávanie signálu na niektorých uliciach ako napr. ul. Partizánska, - nedostatočná kvalita internetového pripojenia prostredníctvom Slovak Telekom, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Jesenské .
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je náväznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicít, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýzy. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technicky rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec,

obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

obce Jesenské
2024 - 2033

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE JESENSKÉ

Vízia

V posledných desiatich rokoch obec realizovala množstvo investičných aktivít, ktorými sa podarilo výrazne zvýšiť kvalitu života v obci a zlešiť všetky parametre chrany životného prostredia. Obec komplexte dobudovala systém odvádzania a čistenia

odpadových vôd vo všetkých svojich okrajových lokalitách, modernizovala a rozšírila podmienky na separovanie odpadu. Motivovala obyvateľov obce spôsobom, že sa separovanie odpadu stalo prirodzenou súčasťou ich života.

Obec zabezpečila modernizáciu a výstavbu infraštruktúry potrebnej na poskytovanie kvalitných verejných služieb. Boli vybudované a sprevádzkované nové zariadenia sociálnych služieb. V obci funguje nové zariadenie DD a DSS, denný sacionár, či denné centrum. Pre obyvateľov je k dispozícii komunitné centrum.

V oblasti vzdelávania obec modernizovala a rozšírila kapacity zariadení predškolskej výchovy a povinnej školskej dochádzky. Dobudovala a zmodernizovala športovú infraštruktúru (futbalový štadión). V oblasti kultúry sa podarilo revitalizovať budovu domu kultúry, kde vzniklo moderné multifunkčné kultúrne centrum.

Obec Jesenské je v súčasnosti obcou, ktorá vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stala príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Rimavská Sobota. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa snaží čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa zapájajú kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí, kultúrne centrum, pamätná izba. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorila priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – výroba, poľnohospodárstvo a drobné výrobné ekologické prevádzky. V oblasti cestovného ruchu obec vytvorila podmienky na rozvoj ubytovacích a stravovacích služieb. V oblasti propagácie sa obec zameriava na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Cerovej Vrchoviny.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Jesenské . Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov", t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Jesenské a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Jesenské disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto autority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Jesenské všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostne politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technicky rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Jesenské v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie
Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra
Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo
Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie
Udržiavanie a zveľaďovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržovanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Jesenské so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z.,

125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.).), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z.(nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z.(nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Jesenské považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo
Obec Jesenské v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a plnoorganizovanej základnej školy SJ a MJ.

Šport
Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Jesenské či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavia vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra
Obec Jesenské v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky , zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch
V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja

cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolórom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť
Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce
Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifík regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Jesenské nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Jesenské, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti drobnej výroby, poľnohospodárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, vodné toky/plochy, lesy, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás."

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovní partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Jesenské je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

-

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii

stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Jesenské na roky 2024 - 2033 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Jesenské . Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreatívnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórii a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Jesenské , po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, potravinárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás."

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

- Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
- Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
- Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
- Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

- Podprogram 2.1. Komunikácie
- Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
- Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
- Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
- Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

- Podprogram 6.1. Sociálne služby
- Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
- Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

- Podprogram 7.1. Vzdelávanie
- Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

- Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
- Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
- Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

- Podprogram 9.1. Propagácia obce
- Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
- Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

- Podprogram 10.1. Administratíva
- Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

- Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
- Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technicky rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.	**Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.**
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Podprogram 1.2.	**Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.**
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.
Podprogram 1.3.	**Podpora inovačných aktivít v podnikoch.**
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Podprogram 1.4.	**Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.**
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.	**Komunikácie**
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Podprogram 2.2.	**Doprava**
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.
Opatrenie 4.7	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.	**Informovanosť a poradenstvo**
Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Podprogram 5.2.	**Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami**
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.
Podprogram 5.3.	**Ochrana ovzdušia**
Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.
Opatrenie 5.3..1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Podprogram 5.4.	**Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia**
Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.	**Sociálne služby**
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.
Opatrenie 6.1.3	Marginalizované skupiny.
Podprogram 6.2.	**Zdravotnícke služby**
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Podprogram 6.3.	**Služby zamestnanosti**
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.	**Vzdelávanie**
Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.
Podprogram 7.2.	**Šport**
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.	**Kultúrna infraštruktúra**
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Podprogram 8.2.	**Organizačné zabezpečenie**
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Podprogram 8.3.	**Propagácia v oblasti kultúry**
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie" histórie obce v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.	**Propagácia obce**
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúľ v obci.
Podprogram 9.2.	**Rekreačno - relaxačné zázemie obce.**
Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Podprogram 9.3.	**Cestovný ruch.**
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.	**Administratíva**
Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.
Podprogram 10.2.	**Bezpečnosť**
Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.	**Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.**
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Podprogram 11.2.	**Počítačová gramotnosť.**

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

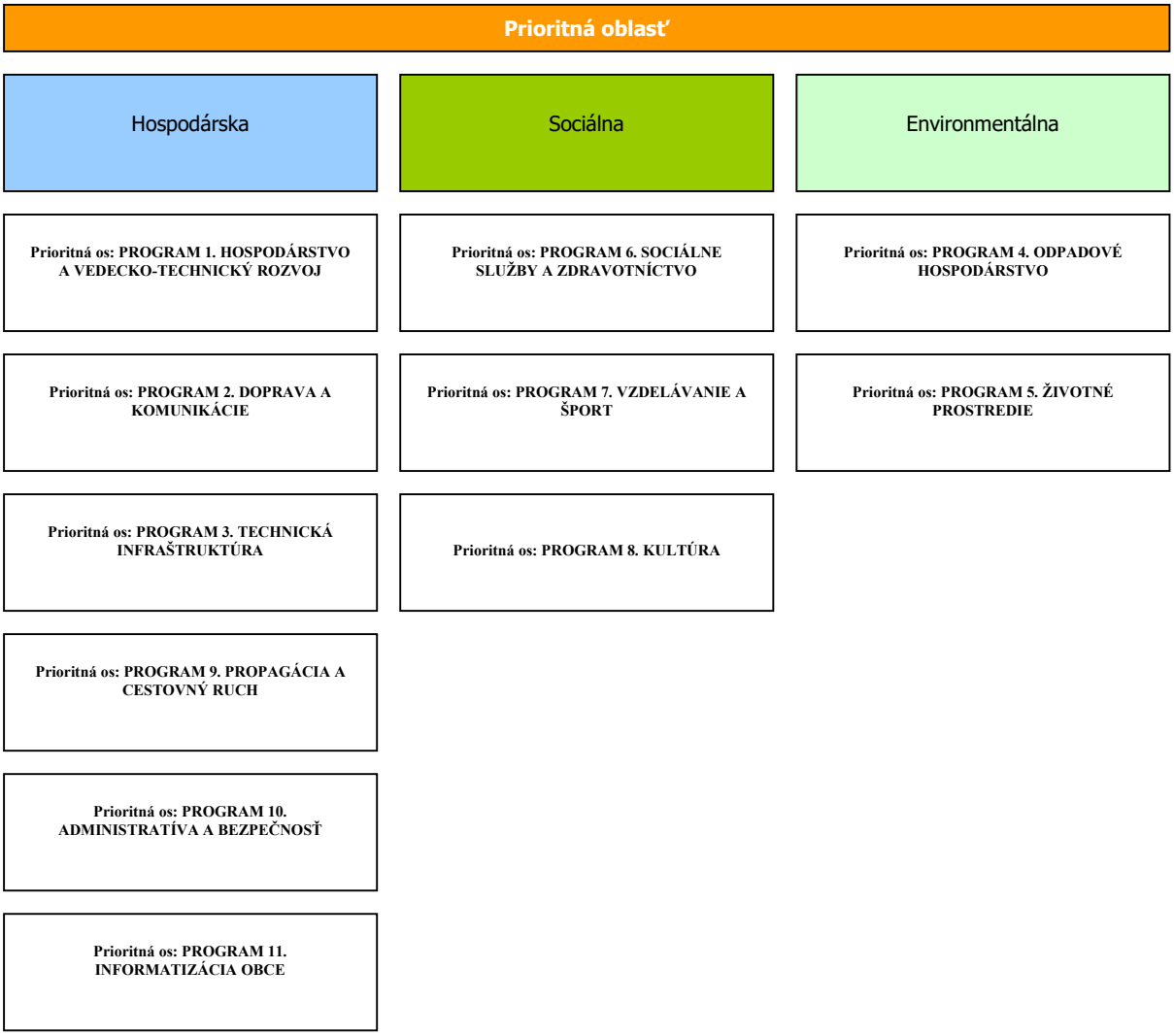

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

obce Jesenské
2024 - 2033

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity	Tvorba podmienok.
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.
	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie - zelenina.
	Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.
	Rekonštrukcia nebytovej budovy pre služby v obci Jesenské.
	Revitalizácia časti centra obce Jesenské - malá tržnica.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
	Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.
	Podpora rozvoja ekologickej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.
	Výstavba elektronabíjacej stanice.
	FVE MŠ – audit a projekt.
	FVE – ČOV.
	FVE Školská jedáleň.
	FVE Telocvičňa.
	FVE Zdravotné stredisko.
	Rekonštrukcia multifunkčnej budovy.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Jesenské . Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Družstevná. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Školská. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Rimavská. Výstavba miestnej komunikácie na IBV 2025-26 ul. Školská. Výstavba miestnej komunikácie na ul. Rimavská.
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III/2790. Rekonštrukcia cesty II/571.
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia cyklotrasy 1.mája, Jesenské- Ivanovo - Rimavské Janovce - Jánošíky.
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba zelených parkovacích miest na ul. 1.mája – cintorín. Výstavba zelených parkovacích miest pri Materskej škole. Výstavba zelených parkovacích miest na ul. Školskej. Výstavba zelených parkovacích miest na ul. Nová.
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Osvetlenie a modernizácia prechodov pre chodcov. Výstavba chodníka pre peších - Aduš - 360 m. Výstavba chodníka pre peších ul. Družstevná 2. etapa. Výstavba chodníka pre peších ul. Školská - pri Novostavbe. Rekonštrukcia chodníka, resp. cyklotrasa na ul. 1.Mája.
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia premostení.
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivity	Osadenie spomaľovačov. Obstaranie techniky na realizáciu letnej a zimnej údržby. Realizácia dopravného značenia v zmysle pasportizácie.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia autobusových zastávok.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV.
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Modernizácia verejného osvetlenia v obci. Inštalácia moderných inteligentných systémov do verejného osvetlenia. Využitie OZE - fotovoltaiky pri verejnom osvetlení. Osvetlenie prechodu pre chodcov na ceste (autobusové zastávky). Vybudovanie prechodov pre chodcov a značenia.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu obecného cintorína.

	Osadenie lavičiek a revitalizácia zelene obecného cintorína. Výstavba urnového hája. Rekonštrukcia domu smútku.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba vodovodnej siete v obci.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budov. Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1 Aktivity	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílii, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov. Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí. Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu. Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Výstavba kontajnerových stojísk. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Rekultivácia čiernych skládok. Odstránenie a revitalizácia čiernej skládky.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Zberný dvor a obecné kompostovisko. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie zberného dvora a jeho do vybavenie technikou. Nákup techniky pre zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov_Jesenské 103.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd. Dostavba splaškovej kanalizačnej siete. Zníženie energetickej náročnosti FVE ČOV.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1 Aktivity	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou. Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.

Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protizáplavových opatrení.
Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.
Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..
Budovať vodozádržné opatrenia mimo vodných tokov v obci – Gortva, Rimava.

Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia korýt vodných tokov.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta vodného toku Gortva a Rimava.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivity Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinovej vegetácie.

Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba oddychových zón.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivity Poskytovanie služby SOS hodiniek.
Poskytovanie služby rozvozu obedov obyvateľov v seniorskom veku.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.
Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.
Výstavba domova dôchodcov.
Zriadenie denného stacionára.

Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivity Podpora mladých rodín s deťmi.
Výstavba zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.
Výstavba sociálneho regionálneho centra.
Centrum komunitnej sociálnej starostlivosti obce Jesenské.
Výstavba bytov – sociálne byty ul. Družstevná 5 b.j.
Rekonštrukcia sociálnych bytov 3.b.j.
Výstavba sociálneho bývania - dvojstupňové 2 x 8 b.j.
Rekonštrukcia a príprava rekonštrukcie – Újpál DOM.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:
Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity	Energetika a rekonštrukcia zdravotného strediska.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba priestorov a kapacít materskej školy Obstaranie IKT v objekte A. Riešenie slabého internetového pripojenia. Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy. Technická škôlka _ MŠ Jesenské. Výstavba vonkajšej záhrady a tried v prírode.
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zníženie energetickej náročnosti slovenskej základnej školy. Zníženie energetickej náročnosti maďarskej základnej školy. Výstavba vonkajšej záhrady a tried v prírode. Výstavba envirotried a vonkajších priestorov. Rekonštrukcia starej dielne a nádvoria ZŠ na technické a vzdelávacie centrum pre deti ZŠ, MŠ, a MRK. „Vidiecka školská učebňa – ZŠ Janka Jesenského. Modernizácia budov základnej školy. Rekonštrukcia a modernizácia kotolne a vykurovacieho systému. Zriadenie IKT učebne v ZŠM. Dovybavenie troch miestností na učebne pre teoretickú výučbu - kmeňové triedy v ZŠM.
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.
Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budovy Základnej umeleckej školy.
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Zníženie energetickej náročnosti budovy školskej jedálne.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.
Aktivity	Výstaba Multifunkčného ihriska ZŠ JJ. Dostavba detského ihriska v areáli materskej školy. Rekonštrukcia budovy telocvične.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba tréningového centra. Výstavba dopravného ihriska MŠ Jesenské. Výstavba detského ihriska pri telocvični - západ. Výstavba outdorového ihriska pri telocvični - východ. Rekonštrukcia futbalového areálu a rozšírenie tribúny TJ.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a revitalizácia kultúrneho domu. Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky. Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Aktivity	Rekonštrukcia pamiatok.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Zavedenie tradície nových podujatí. Výstavba otvoreného priestoru pre kultúrne podujatia s javiskom. Podpora kultúrnych súborov v obci.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie" histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.

Aktivity	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúľ v obci.
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúľ informujúcich o atraktivitách obce. Budovanie a inštalácia tabúľ propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky. Výstavba náučného chodníka.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry. Komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiéry. Inštalácia informačných tabúľ v priestore celej obce.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce. Rekonštrukcia verejného rozhlasu. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce. Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu. Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ. Zavedenie modelov krízového riadenia. Modernizácia DHZO. Zvýšenie pripravenos HU-SK regiónov na riadenie rizík súvisiacich s katastrofami. „Miestne občianske a preventívne služby".

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-

government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity	Technické zabezpečenie IS. Výstavba solárnych lavičiek v centre obce. Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov. Výstavba verejného prístupového bodu. Výstavba optickej siete. Navigačno – informačný systém obce Jesenské – I.etapa. DCOM – IT, SW a HW Obecný úrad.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity	Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Jesenské sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	30
0Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Celková predajná plocha	výsledok	m^2	podn. subjekt	0	1000

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	30
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1,0 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	25
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	20
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,0 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Jesenské	0	1000 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Jesenské	0	600
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Jesenské	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúr

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	2,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	2,5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	1,0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	-	2352
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Jesenské	0	15
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	15000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Jesenské	0	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0

Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Jesenské	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Jesenské	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Jesenské	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Jesenské	0	10
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Jesenské	0	200
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Jesenské	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Jesenské	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	5
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m^2	obec Jesenské	0	10000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Jesenské	0	300
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Jesenské	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Jesenské	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Jesenské	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílii, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Jesenské	0	100
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Jesenské	0	90
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Jesenské	0	50
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Jesenské	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Jesenské	0	70
		Znižovanie objemu produkovaného	dopad	tony	obec	0	30

		odpadu			Jesenské		
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Jesenské	0	90
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovavej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m^2	obec Jesenské	0	5000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Jesenské	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Jesenské	0	3
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Jesenské	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Jesenské	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Jesenské	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzí	výsledok	počet	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Jesenské	0	1
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Jesenské	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Jesenské	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2352
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	obec Jesenské	0	500
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m^2	obec Jesenské	0	2500
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Jesenské	0	100

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	200
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	350
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Jesenské	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	2352

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CŽV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Jesenské	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Jesenské	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Jesenské	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Jesenské	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie	Obnova, rozšírenie a	Výmera vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec	0	0

7.1.1	modernizácia zariadení predškolskej výchovy.				Jesenské		
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Jesenské	0	500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	60
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	obec Jesenské	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	650
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Jesenské	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	710
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Jesenské	0	1
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Jesenské	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	690	710
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Jesenské	0	5000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m^2	výstupu	m^2	obec Jesenské	0	1500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	710

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Jesenské	0	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Jesenské	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	350
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Jesenské	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	350

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m^2	výstup	m^2	obec Jesenské	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Jesenské	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m^2	obec Jesenské	0	0
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Jesenské	0	2352
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Jesenské	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Jesenské	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie" histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Jesenské	0	15000
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Jesenské	0	5000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúľ v obce.	Počet nových inštalovaných tabúľ	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Jesenské	0	5000

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Jesenské	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Jesenské	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Jesenské	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Jesenské	0	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Jesenské	0	10

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Jesenské	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Jesenské	0	30
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Jesenské	0	60

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Jesenské	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Jesenské	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Jesenské	0	1

	používaniu internetu a elektronických služieb.	Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Jesenské	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Jesenské	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Jesenské	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

obce Jesenské
2024 - 2033

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE JESENSKÉ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Jesenské . Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávatelia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Jesenské , v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Jesenské , podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Jesenské na roky 2024 - 2033.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Jesenské
Implementácia PHRSR obce Jesenské sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Jesenské je nasledovný:
- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Jesenské . Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Jesenské budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Jesenské .

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR
Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu
Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci
Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2024 - 2033 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2024 - 2033. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring
Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Jesenské je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácií samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Jesenské. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Jesenské vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o

vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Jesenské (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Jesenské). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Jesenské . Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Jesenské a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Jesenské. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Jesenské na roky 2024 - 2033. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie
V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2024 - 2033) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie
Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Jesenské najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Jesenské . Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Jesenské pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie
Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Jesenské . Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2032. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Jesenské , ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2024 - 2033		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2024, 2026, 2028, 2031	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Jesenské .

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

8.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €.**

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - osobné služby, servisné služby.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja maloobchodných prevádzok - domáce potreby, ovocie - zelenina.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriadenia maloobchodných predajní potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia nebytovej budovy pre služby v obci Jesenské.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Revitalizácia časti centra obce Jesenské - malá tržnica.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	100	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

	Revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja ekologickej výroby.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia technológie v podnikoch výroby.	1000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Výstavba elektronabíjacej stanice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	FVE MŠ – audit a projekt.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	FVE – ČOV.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	FVE Školská jedáleň.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	FVE Telocvičňa.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	FVE Zdravotné stredikso.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia multifunkčnej budovy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Jesenské . Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Družstevná.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Školská.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na ul. Rimavská.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba miestnej komunikácie na IBV 2025-26 ul. Školská.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba miestnej komunikácie na ul. Rimavská.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III/2790.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
	Rekonštrukcia cesty II/571.	podľa potreby	VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia cyklotrasy 1.mája, Jesenské-Ivanovo - Rimavské Janovce - Jánošíky.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba zelených parkovacích miest na ul. 1.mája – cintorín.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba zelených parkovacích miest pri Materskej škole.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba zelených parkovacích miest na ul. Školskej.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba zelených parkovacích miest na ul. Nová.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Osvetlenie a modernizácia prechodov pre chodcov.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba chodníka pre peších - Aduš - 360 m.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba chodníka pre peších ul. Družstevná 2. etapa.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba chodníka pre peších ul. Školská - pri Novostavbe.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia chodníka, resp. cyklotrasa na ul. 1.Mája.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

			grantové schémy			
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	Nízky	obec Jesenské
	Rekonštrukcia premostení.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Osadenie spomaľovačov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obstaranie techniky na realizáciu letnej a zimnej údržby.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Realizácia dopravného značenia v zmysle pasportizácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Modernizácia autobusových zastávok.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba plôch IBV.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 3.2	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Modernizácia verejného osvetlenia v obci.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia moderných inteligentných systémov do verejného osvetlenia.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Využitie OZE - fotovoltaiky pri verejnom osvetlení.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Osvetlenie prechodu pre chodcov na ceste (autobusové zastávky).	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Vybudovanie prechodov pre chodcov a značenia.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia areálu obecného cintorína.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Osadenie lavičiek a revitalizácia zelene obecného cintorína.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba urnového hája.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia domu smútku.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
	Dostavba vodovodnej siete v obci.	1500	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílii, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a	nízky	obec

				súkromný sektor		Jesenské
	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Výstavba kontajnerových stojísk.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR,ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Odstránenie a revitalizácia čiernej skládky.	5	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rozšírenie zberného dvora a jeho do vybavenie technikou.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Nákup techniky pre zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov_Jesenské 103.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 4.5	Výstavba zariadení na odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	1000	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
	Zníženie energetickej náročnosti FVE ČOV.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia

slabých stránok, neustála osveta, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Jesenské
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Budovať vodozádržné opatrenia mimo vodných tokov v obci – Gortva, Rimava.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Jesenské
	Revitalizácia koryta vodného toku Gortva a Rimava.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

	Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinovej vegetácie.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba oddychových zón.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služy SOS hodiniek.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Poskytovanie služby rozvozu obedov obyvateľov v seniorskom veku.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zriadenie priestorov pre klub dôchodcov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba domova dôchodcov.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zriadenie denného stacionára.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba sociálneho regionálneho centra.	750	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Centrum komunitnej sociálnej	500	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný	vysoký	obec

	starostlivosti obce Jesenské.		zdroje neziskových organizácií	sektor		Jesenské
	Výstavba bytov – sociálne byty ul. Družstevná 5 b.j.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia sociálnych bytov 3.b.j.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba sociálneho bývania - dvojstupňové 2 x 8 b.j.	2000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia a príprava rekonštrukcie – Újpál DOM.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Energetika a rekonštrukcia zdravotného strediska.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstvo.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľov pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										

Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Dostavba priestorov a kapacít materskej školy	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Obstaranie IKT v objekte A.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Riešenie slabého internetového pripojenia.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Technická škôlka _ MŠ Jesenské.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba vonkajšej záhrady a tried v prírode.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 7.1.2	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Zníženie energetickej náročnosti slovenskej základnej školy.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zníženie energetickej náročnosti mad'arskej základnej školy.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba vonkajšej záhrady a tried v prírode.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba envirotried a vonkajších priestorov.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia starej dielne a nádvoria ZŠ na technické a vzdelávacie centrum pre deti ZŠ, MŠ, a MRK.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	„Vidiecka školská učebňa – ZŠ Janka Jesenského.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Modernizácia budov základnej školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia a modernizácia kotolne a vykurovacieho systému.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zriadenie IKT učebne v ZŠM.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Dovybavenie troch miestností na učebne pre teoretickú výučbu - kmeňové triedy v ZŠM.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 7.1.3	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budovy Základnej umeleckej	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 7.1.4	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zníženie energetickej náročnosti budovy školskej jedálne.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstaba Multifunkčného ihriska ZŠ JJ.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	Dostavba detského ihriska v areáli materskej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia budovy telocvične.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba tréningového centra.	500	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba dopravného ihriska MŠ Jesenské.	300	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba detského ihriska pri telocvični - západ.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba outdorového ihriska pri telocvični - východ.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Rekonštrukcia futbalového areálu a rozšírenie tribúny TJ.7	750	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3.										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obcea tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Rekonštrukcia a revitalizácia kultúrneho domu.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zriadenie priestorov pre kultúrne spolky.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Modernizácia obecnej knižnice - priestory, vybavenie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia pamiatok.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
AKtivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Zavedenie tradície nových podujatí.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba otvoreného priestoru pre kultúrne podujatia s javiskom.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Podpora kultúrnych súborov v obci.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie" histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Jesenské
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúľ v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúľ informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúľ propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Výstavba náučného chodníka.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiéry.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia informačných tabúľ v priestore celej obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia verejného rozhlasu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zavedenie modelov krízového riadenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Modernizácia DHZO.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zvýšenie pripravenos HU-SK regiónov na riadenie rizík súvisiacich s katastrofami.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	„Miestne občianske a preventívne služby".	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer	
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.	
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.	
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba verejného prístupového bodu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Telekomunikační operátori	Súkromný sektor	žiadny	Telekomunikační operátori
	Navigačno – informačný systém obce Jesenské – I.etapa.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
	DCOM – IT, SW a HW Obecný úrad.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Jesenské
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Jesenské

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Jesenské
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

obce Jesenské
2024 - 2033

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Spolu
I. Hospodárska politika	2248,9	2415,4	3116,1	3116,1	1069,9	903,1	201,9	201,9	0,1	0,1	13273,3
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	1163,8	1163,8	1413,8	1413,8	250,0	250,0					5655,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	360,0	360,0	436,3	436,3	278,0	278,0	201,8	201,8			2552,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	495,5	585,5	960,5	960,5	465,0	375,0					3842,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	5,6	5,6	5,1	5,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	22,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	192,5	269,0	269,0	269,0	76,5						1076,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	31,5	31,5	31,5	31,5	0,3						126,3
II. Sociálna politika	3569,1	3806,6	3806,6	3806,6	237,6	0,1	230,1	230,1	230,1	230,1	16147,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	1913,8	1913,8	1913,8	1913,8							7655,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1402,5	1640,0	1640,0	1640,0	237,5		230,0	230,0	230,0	230,0	7480,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	252,9	252,9	252,9	252,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1012,0
III. Environmentálna politika	390,0	1178,3	1565,8	1565,8	1175,8	387,5	0,0	0,0	0,0	0,0	6263,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	390,0	390,0	777,5	777,5	387,5	387,5					3110,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		788,3	788,3	788,3	788,3						3153,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasldujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis[4]
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ[6]	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis[4]
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje[5]	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ[6]	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomociv rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis[4]
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;

- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**

- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;

- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;

- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatreniasociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarity s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklodopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom"**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkouhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.
Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.
Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.
Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2.	450	450	383	68	32	0	36	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	3 600	2 340	1 755	585	585	0	0	1 260	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	1 000	650	488	163	163	0	0	350	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	605	605	514	91	42	0	48	0	0
Spolu	5 655,00	4 045	3 139	906	821	0	84	1 610	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	1163,75	849	663	186	165	0	21	315	0
2025	1163,75	849	663	186	165	0	21	315	0

2026	1413,75	1011	785	226	205	0	21	403	0
2027	1413,75	1011	785	226	205	0	21	403	0
2028	250,00	163	122	41	41	0	0	88	0
2029	250,00	163	122	41	41	0	0	88	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	5655,00	4045	3139	906	821	0	84	1610	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	462	462	393	69	32	0	37	0	0
Opatrenie 2.1.3	360	360	306	54	25	0	29	0	0
Opatrenie 2.1.4	1 520	1 520	1 292	228	106	0	122	0	0
Opatrenie 2.1.6	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Opatrenie 2.1.7	205	205	174	31	14	0	16	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	4 097,00	4 097	3 482	615	287	0	328	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	370,00	370	315	56	26	0	30	0	0
2025	370,00	370	315	56	26	0	30	0	0
2026	446,25	446	379	67	31	0	36	0	0
2027	446,25	446	379	67	31	0	36	0	0
2028	278,00	278	236	42	19	0	22	0	0
2029	278,00	278	236	42	19	0	22	0	0
2030	201,75	202	171	30	14	0	16	0	0
2031	201,75	202	171	30	14	0	16	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2592,00	2592	2203	389	181	0	207	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov natrh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	462	462	393	69	32	0	37	0	0
Opatrenie 3.3	360	360	306	54	25	0	29	0	0
Opatrenie 3.4	1 520	1 520	1 292	228	106	0	122	0	0
Opatrenie 3.6	1 500	1 500	1 275	225	105	0	120	0	0
Spolu	3 842,00	3 842	3 266	576	269	0	307	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	495,50	496	421	74	35	0	40	0	0
2025	585,50	586	498	88	41	0	47	0	0
2026	960,50	961	816	144	67	0	77	0	0
2027	960,50	961	816	144	67	0	77	0	0
2028	465,00	465	395	70	33	0	37	0	0
2029	375,00	375	319	56	26	0	30	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

Spolu	3842,00	3842	3266	576	269	0	307	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Opatrenie 4.4	505	505	429	76	35	0	40	0	0
Opatrenie 4.5	1 050	1 050	893	158	74	0	84	0	0
Opatrenie	1 550	1 550	1 318	233	109	0	124	0	0

4.6									
Spolu	3 110,00	3 110	2 644	467	218	0	249	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	390,00	390	332	59	27	0	31	0	0
2025	390,00	390	332	59	27	0	31	0	0
2026	777,50	778	661	117	54	0	62	0	0
2027	777,50	778	661	117	54	0	62	0	0
2028	387,50	388	329	58	27	0	31	0	0
2029	387,50	388	329	58	27	0	31	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3110,00	3110	2644	467	218	0	249	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov natrh
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	2 515	2 515	2 138	377	176	0	201	0	0
Opatrenie 5.2.3	355	355	302	53	25	0	28	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	31	31	26	5	2	0	2	0	0
Opatrenie 5.4.2	252	252	214	38	18	0	20	0	0
Spolu	3 153,00	3 153	2 680	473	221	0	252	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	788,25	788	670	118	55	0	63	0	0
2026	788,25	788	670	118	55	0	63	0	0
2027	788,25	788	670	118	55	0	63	0	0
2028	788,25	788	670	118	55	0	63	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3153,00	3153	2680	473	221	0	252	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám

Fond spravodlivej transformácie (FST)	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov natrh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	1 805	1 805	1 534	271	126	0	144	0	0
Opatrenie 6.1.2	5 350	5 350	4 548	803	375	0	428	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	500	500	425	75	35	0	40	0	0
Spolu	7 655,00	7 655	6 507	1 148	536	0	612	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	1913,75	1914	1627	287	134	0	153	0	0
2025	1913,75	1914	1627	287	134	0	153	0	0
2026	1913,75	1914	1627	287	134	0	153	0	0
2027	1913,75	1914	1627	287	134	0	153	0	0
2028	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7655,00	7655	6507	1148	536	0	612	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	920	920	782	138	64	0	74	0	0
Opatrenie 7.1.2	3 460	3 460	2 941	519	242	0	277	0	0
Opatrenie 7.1.3	250	250	213	38	18	0	20	0	0
Opatrenie 7.1.4	510	510	434	77	36	0	41	0	0
Opatrenie 7.1.5	700	700	595	105	49	0	56	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	1 640	1 640	1 394	246	115	0	131	0	0
Spolu	7 480,00	7 480	6 358	1 122	524	0	598	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	1402,50	1403	1192	210	98	0	112	0	0
2025	1640,00	1640	1394	246	115	0	131	0	0
2026	1640,00	1640	1394	246	115	0	131	0	0
2027	1640,00	1640	1394	246	115	0	131	0	0
2028	237,50	238	202	36	17	0	19	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2030	230,00	230	196	35	16	0	18	0	0
2031	230,00	230	196	35	16	0	18	0	0
2032	230,00	230	196	35	16	0	18	0	0
2033	230,00	230	196	35	16	0	18	0	0
Spolu	7480,00	7480	6358	1122	524	0	598	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	660	660	561	99	46	0	53	0	0
Opatrenie 8.1.2	200	200	170	30	14	0	16	0	0
Opatrenie 8.1.3	151	151	128	23	11	0	12	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0

Spolu	1 012,00	1 012	859	153	71	0	82	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	252,85	253	215	38	18	0	20	0	0
2025	252,85	253	215	38	18	0	20	0	0
2026	252,85	253	215	38	18	0	20	0	0
2027	252,85	253	215	38	18	0	20	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1012,00	1012	859	153	71	0	82	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	20	20	17	3	1	0	2	0	0

Spolu	22,00	22	17	5	1	0	4	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	5,60	6	4	1	0	0	1	0	0
2025	5,60	6	4	1	0	0	1	0	0
2026	5,10	5	4	1	0	0	1	0	0
2027	5,10	5	4	1	0	0	1	0	0
2028	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	22,00	22	17	5	1	0	4	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	306	306	260	46	21	0	24	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	770	770	655	116	54	0	62	0	0
Spolu	1 076,00	1 076	915	161	75	0	86	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	192,50	193	164	29	13	0	15	0	0
2025	269,00	269	229	40	19	0	22	0	0
2026	269,00	269	229	40	19	0	22	0	0
2027	269,00	269	229	40	19	0	22	0	0
2028	76,50	77	65	11	5	0	6	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1076,00	1076	915	161	75	0	86	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	126	126	107	19	9	0	10	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	127	127	108	19	9	0	10	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2024	31,50	32	27	5	2	0	3	0	0
2025	31,75	32	27	5	2	0	3	0	0
2026	31,75	32	27	5	2	0	3	0	0
2027	31,75	32	27	5	2	0	3	0	0
2028	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	127,00	127	108	19	9	0	10	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy
...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov

	Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
	Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Jesenské je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Jesenské bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č. .....

....

pečiatka obce starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP"
18. RIÚS BBSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR ŽISK),
20. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP" Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, socialných vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Jesenské .
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falťan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.

23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. http://www.statistics.sk/mosmis/run.html
25. http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/
28. http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm
29. http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm
30. Nábělek, F. (l 979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. http://www.mineraly.sk/
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content _id=261
58. http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov
59. http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf
60. http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/
61. NSRR, 2011
62. http://www.sopsr.sk/
63. naseobce.sk
64. Štatisticský úrad, DataCubes,
65. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
66. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
67. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
68. http://www.sodbtn.sk/
69. www.agro poradenstvo.sk,12.8.2021
70. https://sk.wikipedia.org/
71. http://www.mineraly.sk/
72. http://www.podnemapy.sk
73. http://geografia-sk.blogspot.com/
74. https://www.meteoblue.com/sk
75. https://www.slovensko.sk/sk/lokality/
76. PHRSR
77. https://www.jesenske.sk
78. ÚPN
79. https://sk.wikipedia.org/wiki
80. ÚPN VÚC Banskobystrický kraj,
81. KPSS
82. https://cyklotrasa.oma.sk
83. http://www.sopsr.sk/natura

84. https://www.shmu.sk/
85. https://apl.geology.sk/radio/

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
ÚSES	miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Jesenské
Programovacie obdobie 2024 - 2033
2024

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224